

Årsredovisning 2005

Vänerns borgs kommun

Kommunstyrelsens ordförande	1
Förvaltningsberättelse	
Organisation	2
Samhällsekonomisk bakgrund	3
Ekonomisk analys	5
Driftsredovisning	10
Investeringsredovisning	11
Personalekonomisk redovisning	12
Gröna nyckeltal	14
Resultaträkning och finansieringsanalys	16
Balansräkning	17
Noter till resultat- och balansräkning	18
Jämförelsetal, övergripande	20
Nämndernas verksamhetsberättelser	
Kommunfullmäktige	21
Valnämnden	21
Överförmyndarnämnden	22
Revisionen	23
Kommunstyrelsen	24
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	27
Samhällsbyggnadsnämnden	29
Byggnadsnämnden	34
Socialnämnden	36
Kulturnämnden	40
Barn- och ungdomsnämnden	42
Gymnasienämnden	46
Sammanställd redovisning	
Allmänt om koncernen och ekonomisk analys	50
Resultaträkning och finansieringsanalys koncernen	52
Balansräkning koncernen	53
Noter koncernen	54
Bolagen inom koncernen	
AB Vänersborgsbostäder	55
VattenPalatset Vänerparken AB	56
Fastighets AB Vänersborg	56
Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB	57
Fyrstads Flygplats AB	58
Trestadsregionens Avfalls AB	59
Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund	59
Fyrstadskansliet	60
Redovisningsprinciper, ord och begrepp	61
Revisionsberättelse	62

Kommunstyrelsens ordförande

Återigen kan vi glädjas åt ett gott resultat när det gäller kommunens ekonomi och särskilt glädjande är att verksamheterna klarat att hålla sig inom budgetramarna. Det har naturligtvis krävts ansträngningar att åstadkomma detta och ett stort tack till alla, anställda och förtroendevalda, för ert goda arbete.

Vi kan också glädjas åt att det går bra för företagsamheten i kommunen. Den goda konjunktur som började 2004 har fortsatt och satt sina spår i företagens vinster. Tyvärr har effekten på sysselsättningen inte varit lika god, även om en viss förbättring skedde i slutet av året.

Planeringen för ombyggnationen av Solängen är klar och innebär en utökning av 20 platser i förhållande till dagsläget.

Inom skolområdet har Granåsskolan färdigställts och planeringen för Rånnums skolas renovering är också klar, vilket påtagligt förbättrar och kommer att förbättra miljön för elever och personal.

Högskolecentrum Vänersborg har utformat en verksamhetsidé och börjar få klara konturer. Beröm från Högskolan Väst och Utbildningsdepartementet har krönts av ett särskilt nationellt uppdrag från Socialdepartementet att forma en 80-poängsutbildning för personal inom olika vårdinstitutioner.

Samarbetet med Trollhättans stad har fördjupats och konkretiserats ytterligare i Tillväxtalliansen Trollhättan/Vänersborg som också ska utgöra ett gemensamt varumärke. Ett nytt kommunalförbund för Fyrbodals kommun har bildats och Fyrstadskommittén har avvecklats med viss saknad och sorg.

En förändrad organisation för planfrågor, bygglov och stadsingenjörsverksamheten har genomförts i syfte att förbättra servicen till våra medborgare, men också för att stärka byggnadsnämnden i sitt myndighetsutövande.

Arbetet med en ny översiktsplan har pågått under hela året och är ute på remiss för synpunkter från berörda och intresserade. Parallellt har visionsarbetet resulterat i en vision för Vänersborg. Nu har vi pekat ut färdriktningen och med gemensamma krafter ska vi fortsätta att utveckla Vänersborgs alla goda kvalitéer. Vi vågade också sticka ut och ta på oss utmaningen att bli Sveriges bästa musikkommun.

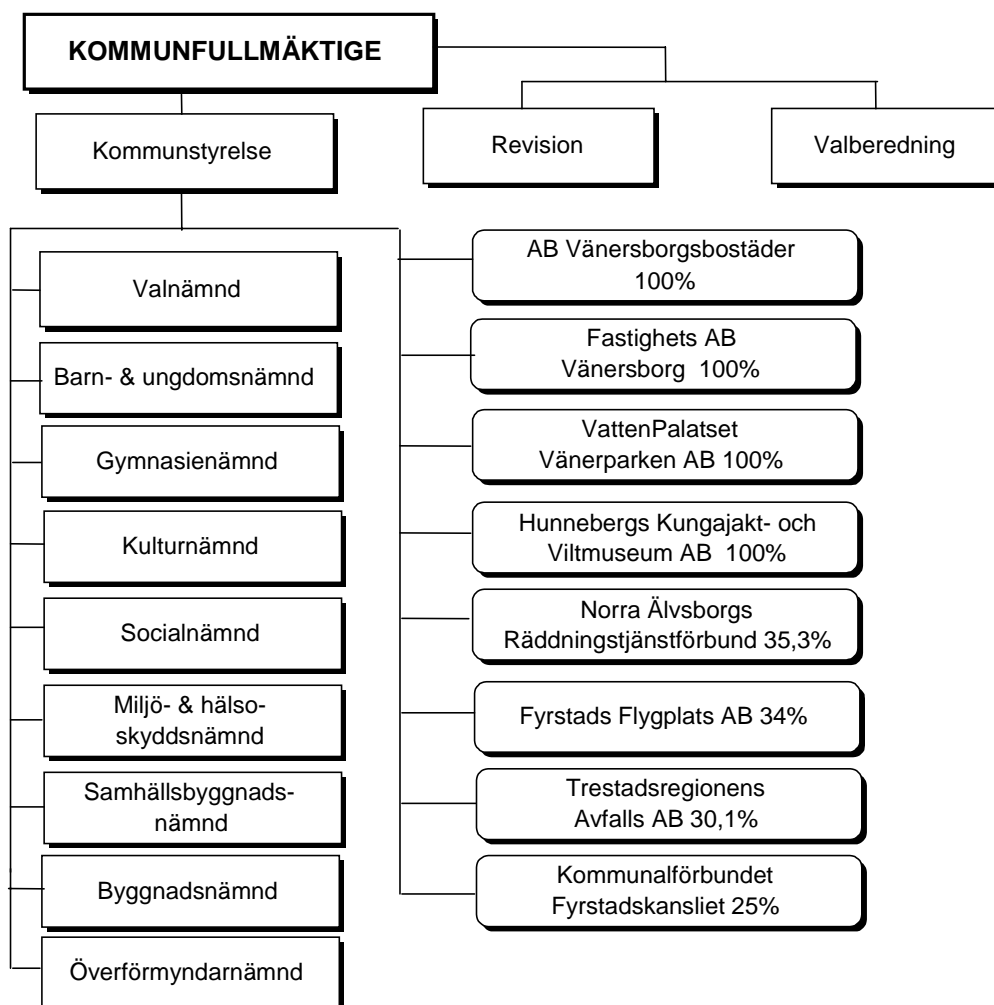
Det tycks som om diskussionerna kring vision, tillväxtallians och annat stimulerat till nyskapande tankar hos såväl lokala aktörer som externa. Nya utvecklingsidéer för Vassbotten/Sanden har presenterats, bostäder i Nabbensberg och Dalbobergen, sport-, handels- och upplevelsecentrum och bostäder kan komma att komplettera sportcentrum. Gymnasieskola och fler bostäder i Hagaparken planeras och fler villor prospekteras på Restad. Vänersborgs kommun andas optimism för framtiden och vi ser fram mot ett spännande 2006.

Under 2005 genomfördes en medborgarundersökning. Svarsfrekvensen var bra och vi fick många synpunkter, både inom områden där vi redan idag gör ett bra arbete och även förslag till förbättringar. Det är kunskap som vi skall ta till oss i vårt fortsatta arbete.

I augusti startade X2000 sin direktförbindelse från Vänersborg till Stockholm. Vad vi kan se hittills är att den är mycket framgångsrik. Tågtrafiken tillsammans med det kompletterande flyget gör att vi har goda förbindelser till Stockholm. Vi har också goda förbindelser till Göteborg med tågen. Restiden blir allt kortare och kommer att nå sin kulmen år 2011, när dubbelspåret är färdigutbyggt från Vänersborg till Göteborg.

Lars Göran Ljunggren
Kommunstyrelsens ordförande

Organisation

Mandatfördelning i kommunfullmäktige 2003-2006:

Parti	Mandat
Moderata Samlingspartiet	6
Centerpartiet	4
Folkpartiet Liberalerna	5
Kristdemokraterna	4
Folkviljan	5
Miljöpartiet De Gröna	2
Socialdemokraterna	20
Vänsterpartiet	5
Totalt	51

Kommunfullmäktiges presidium:

Ordförande: Dan Nyberg (s)
 1:e vice ordförande: Astrid Karlsson-Björkman (m)
 2:e vice ordförande: Annika Larson-Lindlöf (s)

Kommunstyrelsens sammansättning:

Lars-Göran Ljunggren (s), ordförande
 Lars G Blomgren (fp), 1:e vice ordförande
 Bo Carlsson (c), 2:e vice ordförande
 Sven G Johansson (s)
 Anne Sophie Aronsson (s)
 Bengt Larson (s)
 Jenny Brycker (s)
 Kate Giaever (s)
 Ann-Britth Fröjd (c)
 James Bucci (v)
 Gunnar Lidell (m)
 Anders Forsström (m)
 Orvar Carlsson (kd)
 Anita Karlsson (fv)
 Bengt Holmkvist (fv)

INTERNATIONELL EKONOMI

Avmattningen i världshandelstillväxten under inledningen av 2005 var tillfällig och industrikonjunkturen har därefter gradvis förbättrats. Enligt konjunkturinstitutets bedömning i december 2005 kommer den globala tillväxten att uppgå till 4,4 % per år 2005-2006. Den globala tillväxten drivs framför allt av en hög investeringstillväxt, vilket har ökat efterfrågan på kapital. Detta har bidragit till att de långa obligationsräntorna har stigit under hösten.

I USA är återhämtningsfasen i det närmaste avslutad och redan nästa år kommer resursutnyttjandet i ekonomin att bli något ansträngt. Sysselsättningen har ökat och arbetslösheten har minskat un-

der en längre period. Den amerikanska centralbanken antas därför föra en penningpolitik som dämpar konsumtionstillväxten, bromsar de stigande huspriserna och begränsar inflationen.

Konjunkturåterhämtningen i euroområdet har under hösten fått förnyad kraft. Det tredje kvartalet växte såväl exporten som investeringarna kraftigt och BNP ökade med 0,6 %. Sedan snart två år tillbaka har arbetsmarknadsläget långsamt förbättrats. Den europeiska centralbanken (ECB), höjde i början av december styrrentan till 2,25 %.

SVENSK EKONOMI

Efter en kortvarig konjunktursvacka runt årsskiftet 2004/2005 har tillväxten i den svenska ekonomin stärkts på bred front.

Det kraftigaste omslaget har skett i exporten. Den stagnerade från det tredje kvartalet 2004 till det första kvartalet 2005. Därefter har exporten återigen tagit fart och ökade med hela 3,9 % det tredje kvartalet.

Hushållens konsumtionstillväxt har stärkts betydligt från och med det andra kvartalet 2005. Den svaga inledningen av året medförde att BNP-tillväxten 2005, trots ett

mycket starkt andra halvår, begränsades till 2,7 %.

Enligt nationalräkenskaperna (NR) steg sysselsättningen det tredje kvartalet 2005. Den fallande öppna arbetslösheten beror såväl på en starkare efterfrågan på arbetskraft som på att antalet personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder ökar.

Inflationen har varit låg under såväl 2004 som 2005, i huvudsak beroende på de låga löneökningarna och den starka produktivtetsutvecklingen. Men den senaste tiden har inflationen stigit något och i december uppgick KPI-inflationen till 0,9 %.

KOMMUNSEKTORN EKONOMI

Kommunernas finansiella sparande har förbättrats sedan bottenivån 2002. De finansiella förutsättningarna för kommunsektorn förbättrades ytterligare under 2005. Som andel av BNP växte skatteinkomster och statsbidrag snabbare än under 2004.

Det finansiella sparandet ökade också som en följd av att den kommunala konsumtionen blev lägre som andel av BNP.

Det samlade resultatet för kommunsektorn 2005 låg på en, i historisk jämförelse, hög

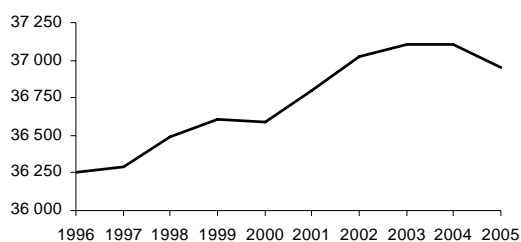
nivå. Resultaten har successivt förbättrats sedan balanskravet infördes. Förklaringen är att kostnadsutvecklingen varit fortsatt återhållsam efter ett bra resultat år 2004. Minst 85 procent av kommunerna bedömde under hösten att de skulle komma att klara en ekonomi i balans 2005.

Enligt Ekonomistyrningsverkets decemberprognos ökade kommunernas skatteunderlag med 3,1 % under 2005.

BEFOLKNING

Vid årsskiftet 2005/2006 hade Vänersborgs kommun 36 951 invånare. Det är en minskning med 154 personer sedan föregående årsskifte.

Antal invånare

Under 2005 hade Vänersborg ett flyttningsunderskott om -127 personer. Motsvarande uppgift för 2004 var ett flyttningsöverskott om 34 personer. Sedan 1997 har kommunen ett positivt flyttnetto

till Uddevalla och Trollhättan. Med Göteborg är flyttnettot negativt. Med riket och övriga kommuner uppvisar flyttnettot stora variationer.

Befolkningsförändringar

	2002	2003	2004	2005
Inflyttningsnetto	+261	+91	+34	-127
Födelsenetto	-31	-9	-30	-24
Justeringar		-6	-	-3
Summa	+230	+76	+4	-154

Födelsenettet fortsätter att vara negativt, -24 personer. För 2004 var motsvarande underskott -30 personer.

Vänersborg har en ålderskurva som tämligen väl stämmer överens med rikets.

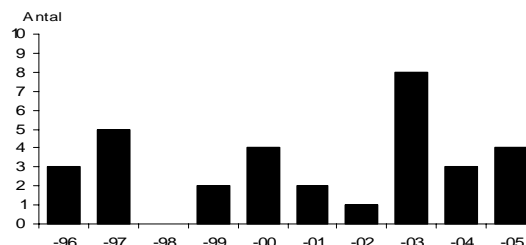
BOSTÄDER

Fr.o.m. 1993 har bostadsproduktionen i Vänersborgs kommun sjunkit till historiskt sett mycket låga nivåer.

En botten nåddes 1998, då inga bostäder färdigställdes överhuvudtaget.

Under år 2005 utfärdades fyra slutbevis för färdigställda enbostadshus, men inga för färdigställda flerbostadshus.

Småhusproduktionen i Vänersborgs kommun 1996-2005

ARBETSMARKNAD

Under 2005 minskade sysselsättningen i Vänersborg. Andelen öppet arbetslösa jämte de i arbetsmarknadsåtgärder ökade från 6,2 % 2004 till 6,3 % 2005 enligt länsarbetsnämndens arbetsmarknadsstatistik. Motsvarande siffra för regionen var 6,1 % och för riket 6,5 % 2005.

Antalet öppet arbetslösa jämte de i åtgärder var vid årets slut 1 449 personer (1 418 år 2004).

Trenden med ökad arbetslöshet avspeglas också i antalet personer som anvisats till arbetsmarknadsenheten (AME), se tabell nedan. Antalet har ökat från 522 år 2004 till 613 år 2005. Ökningen består främst av fler sysselsatta inom utvecklingsgarantin och aktivitetscenter samt fler feriearbetande ungdomar.

Antal personer i arbetsmarknadsåtgärder inom Vänersborgs kommun

	2002	2003	2004	2005
OSA-platser	80	77	70	50
Utvecklingsgaranti	43	33	166	193
Lönebidrag	2	12	11	23
Ungdomskommunala platser	58	26	65	51
Feriearbetande ungdom	-	-	55	70
Arbetspraktik APR	10	0	0	0
Anställningsstöd	5	4	5	18
Aktivitetsgaranti	91	137	101	-
Aktivitetscenter	-	-	29	184
Arbetssträning	18	46	5	0
Övriga åtgärder	0	0	15	24
Summa	307	335	522	613
EU-projekt	31	50	193	168

ÖVERSIKT OCH MÅLAVSTÄMNING

Koncernbokslut

Det sammanställda resultatet för koncernen uppgår till +61 Mkr. Det positiva resultatet beror främst på att kommunen redovisar ett positivt resultat om +53 Mkr och att AB Vänersborgsbostäder redovisar ett resultat om +6 Mkr.

Soliditeten i koncernen är förbättrad och uppgår till 33 % för 2005.

Kommunen

Årets resultat uppgår till +53 Mkr. Resultatet har möjliggjorts av ökade skatteintäkter och statsbidrag i kombination med ökad budgetkontroll i nämnderna. Kommunen klarar därmed det lagstadgade balanskravet.

Soliditeten i kommunen försämrades något och uppgår till 57 % för 2005.

Målavstämning

I kommunens mål- och resursplan för år 2005 beslutades om följande inriktningsmål för ekonomin avseende god ekonomisk hushållning:

- Förbättrad soliditet
- Ett långsiktigt mål är att årens resultat bör uppgå till minst 2 % av skatter och generella statsbidrag.

Soliditeten är försämrad jämfört med 2004 och är 57 % i bokslut för år 2005.

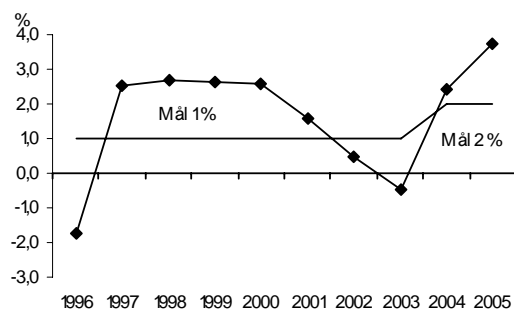
Årets resultat uppgår till +53 Mkr, vilket motsvarar 3,7 % av skatter och generella statsbidrag.

ÅRETS RESULTAT

I mål- och resursplan för 2005 budgeterades en förbättring av kommunens egna kapital med +29 Mkr. Årets resultat om +53 Mkr innebär ett överskott mot budget med +24 Mkr. Vänersborgs kommun klarar därmed det lagstadgade balanskravet.

Resultatet motsvarar 3,7 % av skatter och generella statsbidrag.

Årets resultat; andel av skatter och generella statsbidrag 1996-2005

I bokslut för år 2005 uppgår kommunens egna kapital till 633 Mkr.

Resultatutveckling

Budgetöverskridanden i nämnderna medförde ett negativt resultat år 1996. Under 1997 bestod det positiva resultatet till största delen av en extraordinär intäkt till följd av försäljning av aktier i Fastighets AB Vänerparken.

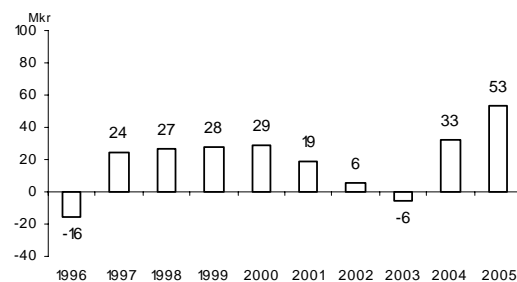
Genom kraftigt ökade skatteintäkter och generella statsbidrag kunde kommunen redovisa positiva resultat 1998 – 2002 trots betydande kostnadsökningar.

De stora budgetunderskotten i flera nämnder samt ökade pensionskostnader var orsaken till 2003 års negativa resultat.

Under 2004 var det effekterna av nämndernas besparingsarbete, i kombination med beslut om extraordinära kostnadsbegränsade åtgärder, som främst bidrog till det positiva resultatet.

Det positiva resultatet 2005 har möjliggjorts av ökade skatteintäkter och statsbidrag i kombination med ökad budgetkontroll i nämnderna.

Resultatutveckling 1996-2005

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 1 383 Mkr för år 2005, en ökning med 6,4 % eller 84 Mkr jämfört med 2004.

Verksamhetens intäkter har minskat med 6,8 % och uppgår under 2005 till 362 Mkr. Minskningen (-26 Mkr) jämfört med 2004 beror till största delen på att de tidigare specialdestinerade statsbidragen avseende personalförstärkning inom skola och skolbarnsomsorg stegvis övergår till att ingå i utjämningsystemet och de generella statsbidragen.

Verksamhetens kostnader har ökat med 56 Mkr (3,4 %) och uppgår till 1 692 Mkr. Personalkostnaderna (inklusive personalomkostnadspålägg) uppgår till 1 002 Mkr för 2005, vilket är 34 Mkr högre än för år 2004 (967 Mkr). Ökningen beror på löneökningar (31 Mkr) och i övrigt ökade lönekostnader till följd av fler anställda.

Pensionskostnader

De totala pensionskostnaderna uppgår till 72 Mkr, vilket är i nivå med budgeterade kostnader.

Pensionskostnaderna består av pensionsutbetalningar 23 Mkr, förändring av avsatta pensionsmedel 5 Mkr, individuell del 28 Mkr samt löneskatt på pensioner med 16 Mkr.

Driftredovisning

Nämndernas sammanlagda budgetavvikelse, inklusive kapitalkostnader, uppgår till +13 Mkr. Motsvarande avvikelse var ett överskott om +33 Mkr för 2004.

Samhällsbyggnadsnämnden (+1 Mkr), kommunstyrelsen (+9 Mkr), socialnämnden (+1 Mkr) och barn- och ungdomsnämnden (+4 Mkr) redovisar överskott medan gymnasienämnden (-1 Mkr) och byggnadsnämnden (-1 Mkr) redovisar underskott.

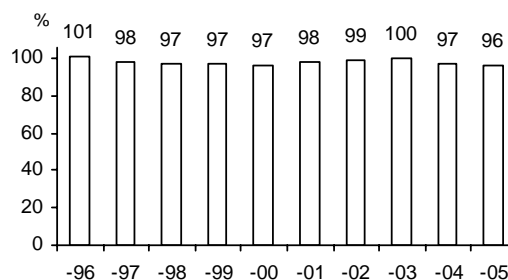
Avskrivningar

Avskrivningarna har ökat med 1 % och uppgår 2005 till 52 Mkr, inklusive nedskrivningar av bl.a. stormfälld skog.

Kostnadsutveckling

Verksamhetens nettokostnader motsvarade 96 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Verksamhetens nettokostnader, andel av skatteintäkter och generella statsbidrag 1996-2005

Verksamhetens bruttokostnader har ökat med 56 Mkr eller 3,4 % sedan år 2004. När bruttokostnaden revideras för prisförändringar mellan åren, visar detta på en volymökning med 3,0 % under 2005. Denna volymökning har möjliggjorts genom ökade statsbidrag och skatteintäkter.

SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATSBI DRAG

Kommunens utdebitering uppgår år 2005 till 22:64 kronor per skattekrona, vilket är en ökning med 0:50 kronor jämfört med år 2004. Medelutdebiteringen för riket var 20:84 och för länet 21:58 kronor per skattekrona.

Mätt i relation till rikets medelskattekraft utgör Vänersborgs beskattningsbara inkomst per invånare 97 %, vilket är oförändrad nivå jämfört med föregående år.

Totalt uppgår skatteintäkterna till 1 238 Mkr och de generella statsbidragen till 200 Mkr. En ökning med totalt 7,8 % jämfört med 2004.

Skatteintäkternas ökning (+58 Mkr) beror bl.a. på skattehöjningen med 0,50 kr (+28 Mkr). De generella statsbidragens

ökning med 46 Mkr beror bl.a. på ett ökat utjämningsbidrag avseende LSS (+7 Mkr), ett ökat sysselsättningsstöd (+21 Mkr) samt på att de tidigare specialdestinerade statsbidragen avseende personalförstärkning inom skola och skolbarnsomsorg stegvis övergår till att ingå i utjämningsystemet och de generella statsbidragen (+13 Mkr).

Den sammanlagda avvikelsen mot budget för skatt och generella statsbidrag är -5 Mkr. I avvikelsen ingår negativa slutavräkningar för 2004 och 2005 om -1 Mkr respektive -13 Mkr.

De generella statsbidraget inklusive sysselsättningsstöd blev 6 Mkr sämre än budgeterat.

Sett under en tioårsperiod har skatteintäkterna och driftkostnaderna utvecklats i ungefär samma takt. Driftkostnaderna har

ökat med 5,1 % (58 Mkr) och skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 5,8 % (59 Mkr).

FINANSNETTO

Finansnettot uppgår till -1,9 Mkr, vilket är något lägre jämfört med 2004 och långt bättre än budgeterat. De finansiella kostnaderna är fortsatt låga till följd av ett lågt ränteläge och minskad låneskuld.

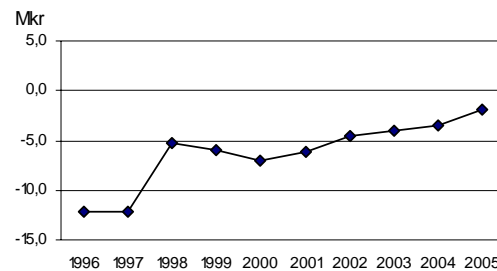
Ränteuppräknings av avsatta pensionsmedel uppgår till 3 Mkr år 2005 och ingår i de finansiella kostnaderna.

Sedan 1995 har finansnettot minskat kontinuerligt, främst beroende på en lägre låneskuld, men också på ett bättre ränteläge.

Den betalda genomsnittsräntan uppgår till 3,74 % jämfört med 4,20 % för 2004.

Genomsnittlig räntebindningstid och genomsnittlig kreditbindningstid var på balansdagen 1,25 år för båda kategorierna. Motsvarande för 2004 var 2,25 år.

Finansnettots förändring 1996-2005

TILLGÅNGAR

Investeringsredovisning

Sedan 1996 har kommunen investerat för 682 Mkr. Samtidigt har avskrivningar redovisats för 466 Mkr och försäljningar för 89 Mkr. Under samma period har anläggningarnas värde ökat med 92 Mkr (+13 %) och inflationen (KPI) har varit 9 %. Anläggningsvärdet har således ökat sedan 1996 även med hänsyn till inflationen.

Nettoinvesteringarna 2005 uppgår till 65 Mkr, medan värdeminskningen på befintliga anläggningstillgångar är 52 Mkr.

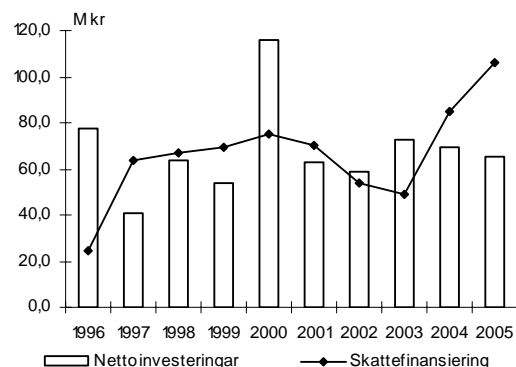
Under året har fastighetsinvesteringar gjorts för 31 Mkr, bl.a. har utbyggnaden av Granåsskolan färdigställts (24 Mkr) och projektering skett av Solängens äldreboende och Rånnums skola. Investeringar i gator och vägar har under året skett för 12 Mkr. Nyemission har tecknats i AB Vänersborgsbostäder med 5 Mkr och med Fastighets AB Vänersborg med 1 Mkr.

Under den tidigare delen av 1990-talet finansierades huvuddelen av kommunens investeringar genom lån och via en ökad pensionsskuld till de anställda. Under mitten av 1990-talet förbättrades resultatnivån påtagligt, men inte tillräckligt mycket för att investeringarna skulle kunna skattefinansieras.

Under åren 1997-2001, med undantag av år 2000, kunde investeringarna, genom en

förbättrad resultatnivå i kombination med en måttlig investeringsnivå, finansieras inom ramen för avskrivningsutrymmet och årets resultat. Den försämrade resultatnivån gjorde att investeringarna inte kunde skattefinansieras fullt ut under 2002 och 2003. Investeringarna har under både 2004 och 2005 åter kunnat skattefinansieras tack vare de positiva resultaten.

Skattefinansiering av investeringar 1996-2005

Likviditet

Likvida medel uppgår till 251 Mkr. Tillammans med outnyttjad checkkredit om 75 Mkr finns 326 Mkr tillgängligt för utbetalningar. Relaterat till årets nettokostnader ger detta en betalningsberedskap på 61 bankdagar. Motsvarande för år 2004 var 42 dagar.

EGET KAPITAL

I bokslut för år 2005 uppgår kommunens egna kapital till 633 Mkr, vilket är en ökning med 53 Mkr jämfört med år 2004.

Pensionskostnad och pensionsskuld redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Pensionsskulden inklusive ränteuppräknung och löneskatt, intjänad t.o.m. 1997-12-31, redovisas som en ansvarsförbindelse som uppgår till 672 Mkr i bokslutet för 2005. Om ökningen av ansvarsförbindelsen hade belastat resultatet skulle årets resultat ha varit 8 Mkr lägre.

Om det egna kapitalet ställs i relation till den totala pensionsförpliktelsen, inklusive löneskatt, har kommunen ett negativt eget kapital om 39 Mkr.

Soliditet

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel och utgör den långsiktiga betalningsförmågan.

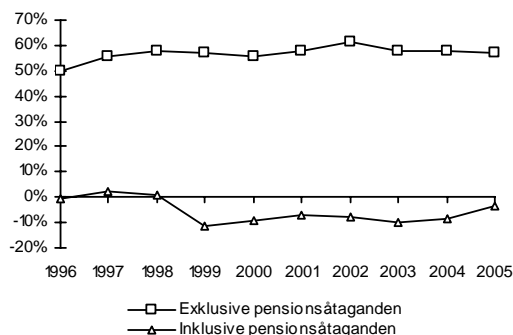
Sett över en 10-årsperiod har soliditeten förbättrats. Jämfört med 2004 har dock so-

liditeten försämrats något och är 57 % i bokslut för 2005. Den försämrade nivån beror på att tillgångarna ökat mer än det egna kapitalet.

Omsättningstillgångarna ökar med 116 Mkr medan anläggningstillgångarna minskar med -12 Mkr.

Jämfört med kommunerna i Västra Götalandsregionen har Vänersborgs kommun en relativt låg soliditet.

Soliditet 1996-2005

SKULDER

De totala skulderna, exklusive pensionsförpliktelser, uppgår i bokslutet för 2005 till 372 Mkr, vilket är en ökning med 40 Mkr jämfört med bokslut för år 2004.

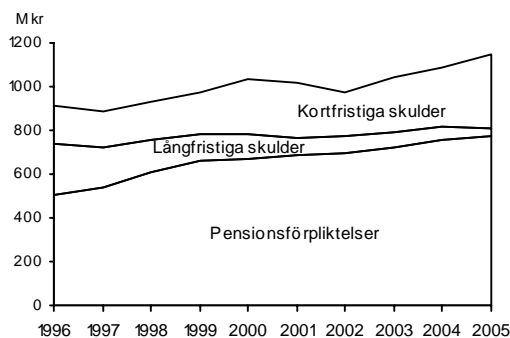
Den externa låneskulden har minskat kontinuerligt sedan början av 1990-talet. Under 2005 har de långfristiga lånen minskat med 27 Mkr och uppgår vid årsskiftet till 40 Mkr.

I den långfristiga låneportföljen ingår lån som vidareutlånats till dotterbolaget Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB om 4 Mkr.

Avsättningarna uppgår till 100 Mkr, en ökning med 11 Mkr sedan föregående år. Ökningen beror främst på ränteuppräknung av avsatta pensionsmedel.

Av de avsättningar som avser pensionsmedel, 99 Mkr, har hela beloppet återlånats i verksamheten.

Skuldutveckling 1996-2005

Av diagrammet framgår skuldernas utveckling under de senaste tio åren. I pensionsförpliktelserna ingår avsättningar till pensioner samt de pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Ansvarsförbindelsen uppgår, inklusive ränteuppräknung och löneskatt, till 672 Mkr vid årets slut. En ökning med 8 Mkr sedan år 2004.

SAMMANFATTANDE ANALYS

Med utgångspunkt från kommunens övergripande ekonomiska resultat och ställning kan följande sammanfattande analys göras.

Styrka

En relativt låg extern låneskuld gör att de finansiella kostnaderna är låga.

Ett stabilt befolkningsunderlag underlättar verksamhetsplanering och ger dessutom en fast bas för finansiering av kommunala investeringar.

Under 2003 intensifierades arbetet med ramanpassning i nämnderna. Detta arbete fortgick under 2004 i kombination med beslut i nämnderna om extraordinära åtgärder. Arbetet fortsatte även under 2005 vilket lett till att den negativa utvecklingen med underskott i nämnderna har kunnat brytas.

Svaghet

Stora beslutade investeringar de närmaste åren sätter ytterligare press på kommunens ekonomiska situation.

Vänerns borg har en relativt hög skattesats, vilket försvårar möjligheten att öka intäkterna genom att höja kommunalskatten ytterligare. Fr.o.m. 2005 har kommunen höjt kommunalskatten med 50 öre.

I jämförelse med övriga kommuner i Västra Götalandsregionen, har Vänerns borg en svag soliditet. Eget kapital täcker inte samtliga pensionsförpliktelser.

Möjligheter

Konjunktursvängningar och statliga beslut kan snabbt förändra förutsättningarna för kommunens ekonomi. Kan den handlingskraft och budgetkontroll bibehållas, som möjliggjort ekonomisk balans under 2005, finns goda möjligheter att klara framtida ekonomiska utmaningar.

Med ett resultat, som även kommande år uppgår till minst 2 % av skatter och generella statsbidrag, finns möjligheter att klara de omfattande investeringar i skol- och äldreomsorgslokaler, som beslutats inför de kommande åren, utan en omfattande nyupplåning.

Hot

Kommunens borgensåtaganden uppgår till 812 Mkr i årets bokslut. Av dessa avser merparten lån till kommunens helägda bostadsbolag, AB Vänerborgsbostäder. En försämrad efterfrågan på hyreslägenheter eller höjda räntenivåer kan medföra behov av ägartillskott.

Kommunen har pensionsförpliktelser på 672 Mkr, som redovisas som en ansvarförbindelse utanför balansräkningen. Dessa redovisas som en kostnad först då de betalas ut. Utbetalningstakten förväntas öka för varje år fram till ca år 2025.

Beroendet av ett fåtal stora arbetsgivare som Saab Automobile AB och Volvo Aero är stort. Enskilda beslut om produktionsförändringar kan därför få stora konsekvenser för såväl sysselsättning som efterfrågan på bostäder. I förlängningen skulle detta medföra kraftigt förändrade ekonomiska förutsättningar för Vänerborg.

Känslighetsanalys

Förutom de åtgärder som beslutas, påverkas kommunens ekonomi av ett antal yttre faktorer. Det är bl.a. lagar och förordningar, konjunkturläge och invånarnas ändrade krav och behov. Av nedanstående tabell framgår hur olika händelser var för sig skulle ha påverkat resultatet för 2005.

Resultateffekt, Mkr	2005
Förändrad utdebitering med 1 krona	55,3
Förändrade generella statsbidrag med 1 %	2,0
Löneökning med 1 %	10,0
Prisförändring med 1 % på omkostnaderna	6,2
Ändrad låneskuld med 10 Mkr	0,4
Inlösen av 1 % av borgensförbindelserna	8,1
Ändrade taxor med 1 %	1,4
- inom skattefinansierad verksamhet	0,8
- konsumtionsavgifter	0,6

Framtid

Beslutad investeringsplan 2006-2008 innehåller stora investeringar i kommunens fastigheter. Budgetarbetet i nämnderna de närmaste åren kommer därför i hög grad att få inriktas på att finansiera de driftskostnadskonsekvenser som uppstår.

Kommunstyrelsen har under 2005 i tät dialog med nämnderna följt upp pågående arbete med ramanpassning. En ny styrmodell med fokus på mål och resultat i verksamheten är under införande.

Driftredovisning

	Intäkt	Kostnad	Netto	Årets budget	Budget-avvikelse
Kommunfullmäktige	0	1 291	1 291	1 189	-102
Revisionen	0	995	996	1 090	94
Valnämnden	0	19	19	337	318
Överförmyndarnämnden	11	1 363	1 352	1 504	152
Kulturnämnden	1 694	22 669	20 975	21 034	59
Miljö- och hälsoskydds nämnden	1 334	5 581	4 247	4 696	449
Byggnadsnämnden	5 833	15 474	9 642	8 394	-1 248
Summa	8 872	47 392	38 522	38 244	-278
KOMMUNSTYRELSEN					
- Styrelse	10	12 356	12 346	13 649	1 303
- Kommunledning	7 389	75 856	68 467	76 596	8 129
- Räddningstjänst/försäkringar	3 302	26 743	23 441	23 386	-55
Summa	10 701	114 955	104 254	113 631	9 377
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN					
- Nämnd/administration	842	5 664	4 821	5 416	595
- Gator och vägar mm	19 318	52 339	33 021	33 207	186
- Park	237	6 703	6 466	6 427	-39
- Teknik och trafik	1 774	4 027	2 253	2 845	592
- Fastighetsenhet	105 581	113 824	8 243	8 122	-121
- Kost-/städ-/serviceenheter	84 355	86 272	1 917	1 443	-474
- Renhållningsverk	21 303	21 748	444	0	-444
- VA-verk	39 787	39 555	-232	0	232
Summa	273 197	330 132	56 935	57 460	527
SOCIALNÄMNDEN					
- Nämnd/administration	1 274	27 024	25 750	27 690	1 940
- Vård och omsorg	67 272	358 969	291 697	293 141	1 444
- Individ- och familjeomsorg	16 259	96 749	80 490	79 525	-965
- Omsorg om funktionshindrade	54 327	186 165	131 838	130 136	-1 702
Summa	139 132	668 907	529 775	530 492	717
BARN- OCH UNGDOMSNÄMNDEN					
- Nämnd/administration	266	3 534	3 268	3 785	517
- Arena och fritid	5 770	24 626	18 856	18 447	-409
- Musik och ungdom	9 548	24 961	15 413	14 311	-1 102
- Barnomsorg/grundskola	54 789	513 328	458 539	462 719	4 180
- Särskola	1 023	16 904	15 881	16 689	808
Summa	71 396	583 353	511 957	515 951	3 994
GYMNASIENÄMNDEN					
- Nämnd och administration	2	4 887	4 885	4 916	31
- Gymnasium	26 508	147 444	120 936	120 177	-759
- Gymnasiesärskola	2 271	13 656	11 385	8 139	-3 246
- Komvux resultat enhet	8 771	20 579	11 808	13 696	1 888
- Komvux uppdragsutbildning	6 592	6 017	-575	0	575
- Arbetsmarknadsenhet	25 132	33 009	7 877	8 500	623
Summa	69 276	225 592	156 316	155 428	-888
Summa nämndsverksamhet	572 574	1 970 331	1 397 757	1 411 206	13 449
Interna pensioner	0	-51 985	-51 985	-51 066	919
Intern kapitaltjänst	0	-87 952	-87 952	-86 874	1 078
Interna poster	-210 539	-210 539	0	0	0
Finansiering	110	472	362	8 988	8 626
Årets pensionskostnader	0	71 862	71 862	72 322	460
Avskrivningar	0	52 539	52 539	50 396	-2 142
Verksamhetens nettokostnader	362 145	1 744 728	1 382 583	1 404 972	22 390

Investeringsredovisning

Nämnd/anslagsbindningsnivå Tkr	Budget inklusive överföring	Inkomster	Utgifter	Netto	Budget- avvikelse
Kulturnämnden	119	0	112	112	7
Byggnadsnämnden	994	0	428	428	566
Kommunstyrelsen					
Styrelse	5 000	0	6 000	6 000	-1 000
Kommunledningskontor	1 700	0	876	876	824
Räddningstjänst & säkerhetsverksamhet	4 941	0	554	554	4 387
	11 641	0	7 430	7 430	4 211
Samhällsbyggnadsnämnden					
Nämnd och administration	0	0	1	1	-1
Gator, vägar mm	25 566	3 521	15 643	12 122	13 444
Park	900	0	300	300	600
Fastighetsenhet	66 697	0	31 411	31 411	35 286
Renhållningsverk	900	0	900	900	0
Kost-/städ-/serviceenhet	1 298	0	667	667	631
VA-verk	9 100	0	2 687	2 687	6 413
	104 461	3 521	51 609	48 088	56 373
Socialnämnden					
Nämnd & administration	950	0	234	234	716
Vård & omsorg	2 450	0	2 607	2 607	-157
Omsorg om funktionshindrade	1 160	0	515	515	645
Individ- & familjeomsorg	340	0	169	169	171
	4 900	0	3 525	3 525	1 375
Barn- och ungdomsnämnden					
Arena och fritid	2 700	0	2 706	2 706	-6
Musik och ungdom	360	0	280	280	80
Särskola	0	0	0	0	0
Barnomsorg/grundskola	6 440	0	4 454	4 454	1 986
	9 500	0	7 440	7 440	2 060
Gymnasienämnden					
Nämnd och administration	0	0	39	39	-39
Gymnasium	3 000	0	2 035	2 035	965
Gymnasiesärskola	0	0	55	55	-55
Vuxenutbildning	300	0	210	210	90
Uppdragsutbildning	200	0	0	0	200
Arbetsmarknadsenhet	0	0	152	152	-152
	3 500	0	2 491	2 491	1 009
Summa investering	135 115	3 521	73 035	69 514	65 601
Exploateringsverksamhet					
Samhällsbyggnadsnämnden					
Gator, vägar mm	2 012	14	1 216	1 202	810
VA-verk	0	3 185	2 406	-778	778
Fastighetsenhet	-2 262	5 017	143	-4 875	2 613
Summa exploatering	-250	8 216	3 765	-4 451	4 201
TOTALT	134 865	11 737	76 800	65 063	69 802

Personalekonomisk redovisning

LÖNERELATERADE KOSTNADER OCH INTÄKTER

Personalkostnaderna (inklusive personalomkostnadspålägg) uppgår till 1 002 Mkr för 2005, vilket är 35 Mkr högre än för år 2004 (967 Mkr). Ökningen beror främst på löneökningar (31 Mkr) samt i övrigt ökade lönekostnader till följd av ett ökat antal an-

ställda. Lönerelaterade intäkter uppgår till 65 Mkr. Intäkterna består av ersättning från försäkringskassan för personliga assistenter, 41 Mkr. Driftbidrag från AMS att användas inom arbetsmarknadsenhetens verksamhet uppgår till 24 Mkr.

ANSTÄLLDA

Antalet anställda motsvaras av de personer som var tillsvidare- och visstidsanställda den 1 november.

	2004	2005	Förändring 04/05
Antal anställda 1 nov.	3 233	3 346	+113
Könsfördelning			
- kvinnor	2 610	2 702	+92
därav tillsvidareanställda	91 %	91 %	
- män	623	644	+21
därav tillsvidareanställda	87 %	87 %	

Antalet tillsvidareanställda kvinnor har ökat med 15 och antalet män med 14. Antalet visstidsanställda kvinnor har ökat med 79 och antalet visstidsanställda män med 21. Ökningen beror till största delen på anställningar med anställningsstöd och vikarier för anställda med friår.

Tillsvidareanställda kvinnor och män den 1 november efter överenskommen sysselsättningsgrad.

	2004	2005
Kvinnor		
(andel av totalt antal anställda)	81 %	81 %
därav deltidsanställda		
- 74 %	14 %	14 %
75-99 %	25 %	24 %
Heltid	62 %	62 %
Män		
(andel av totalt antal anställda)	19 %	19 %
därav deltidsanställda		
- 74 %	4 %	4 %
75-99 %	6 %	6 %
Heltid	90 %	90 %

Inom samhällsbyggnadsförvaltningen har andelen heltidsanställda kvinnor ökat med 8 % genom aktivt arbete samt övertagande av personal från socialförvaltningen.

Anställda i av kommunen helägda bolag:

	2004	2005
AB Vänersborgsbostäder	73	74
varav kvinnor	23 %	22 %
VattenPalatset Vänerparken AB	10	10
varav kvinnor	50 %	50 %
Hunnebergs Kungajakt- o Viltmuseum	3	3
varav kvinnor	67 %	67 %

Årsarbeten

Antal årsarbeten (dvs. totalt antal närvarotimmar/1 700) har varit 2 829 under 2005, en ökning från 2004 med 34 årsarbeten.

Totalt för kommunen motsvarar timvikarierna 219 årsarbeten under 2005, vilket är en ökning med 13 i jämförelse med 2004. Socialnämnden har haft timvikarier motsvarande 130 årsarbeten, vilket är en minskning med 5 årsarbeten. För barn- och ungdomsnämnden var motsvarande siffra 59 årsarbeten 2005, en ökning med 5 årsarbeten. Samhällsbyggnadsförvaltningen har haft timvikarier motsvarande 25 årsarbeten, vilket är en ökning med 13, främst beroende på överföring av kostpersonal från socialförvaltningen.

Övertid - mertid

Övertiden har minskat från 5 tim/anställd till 4 tim/anställd. Mertiden har minskat från 20 tim/anställd till 19 tim/anställd. Detta återspeglar att deltidsanställda även under 2005 fått fortsatt möjlighet att utöka sin arbetstid.

Åldersstruktur – tillsvidareanställda

Ålder	2004	2005
- 29 år	8 %	8 %
30 - 39 år	23 %	23 %
40 - 49 år	28 %	28 %
50 - 59 år	30 %	30 %
60 - år	11 %	12 %

Medelåldern för kommunens tillsvidareanställda var 46 år. Männens medelålder var 47 år och kvinnornas 46 år.

Anställningstid

Medelanställningstiden var 14 år både för kvinnor och för män.

Lön

Medellönen 2005, omräknat till heltidslön, var för män 23 134 kronor och för kvinnor 20 030 kronor. Det är en ökning för män med 600 kronor och för kvinnor med 493 kronor jämfört med 2004. 1 % motsvarar ökningen 2,7 % för män och 2,5 % för kvinnor.

Medellönen totalt har ökat från 20 094 kr till 20 603 kr, vilket motsvarar 2,5 %.

HÄLSOBOKSLUT

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron i % av de anställdas tillgängliga ordinarie arbetstid i timmar var 10,1 %. För 2004 var sjukfrånvaron 9,4 %.

Sjukfrånvaron per kön

	2004	2005
Kvinnor	10,4 %	11,1 %
Män	6,0 %	6,5 %

Sjukfrånvaron per åldersgrupp

	2004	2005
- 29 år	5,9 %	6,1 %
30 - 49 år	8,9 %	9,8 %
50 - år	10,7 %	11,3 %

Andel sjuka 60 dagar eller mer

	2004	2005
Kvinnor	77,1 %	77,1 %
Män	63,2 %	70,0 %
Totalt	75,4 %	75,0 %

Kommunens kartläggning visar att besvär relaterade till rörelseorganen utgjorde 40 % av orsakerna till sjukfrånvaron. Ålderskategorin 51 år eller äldre hade högre sjukfrånvaro än de övriga ålderskategorierna. Kvinnorna stod för 86 % av sjukfrånvaron. Av samtliga sjukfall bedömdes 24 % vara relaterade till arbetet.

Kommunens direkta kostnad för sjuklön uppgår till 15,7 Mkr 2005 och kostnaden för den särskilda sjukförsäkringsavgiften uppgår till 3,1 Mkr, totalt 18,8 Mkr. En ökning med 2,3 Mkr jämfört med år 2004.

Hälsa

Under året har 35 % av kvinnorna och 49 % av männen inte haft någon sjukfrånvaro alls.

Under de senaste två åren har 827 personer (991 år 2004) varit långtidsfriska, dvs. inte haft någon sjukfrånvaro på två år.

Tillbud och arbetsskador

Antalet anmälningar om tillbud var 290, en ökning med 116 i jämförelse med 2004. Antalet anmälda arbetsskador var 104, vilket är en ökning med sju anmälningar. Inom socialförvaltningen är det försäkningsbesvär som dominerar, medan inom barn- och ungdomsförvaltningen är arbetsskadorna olycksfallsbetonade. Tillbudet domineras av våld och hot.

Personalomsättning - rörlighet

Under 2005 har 380 tillsvidareanställningar avslutats. Av dem som slutat har 165 personer fått annan anställning inom kommunen och 76 personer har gått i pension, varav fyra med avtalspension och 12 med sjukersättning.

Genomsnittsåldern på anställda som slutat med någon form av pension var 63 år. Genomsnittsåldern på de som slutat med sjukersättning var 55 år. Av de 66 personer som externrekryterades, var 16 män.

UTVECKLING

Hälsa på arbetsplatsen

Den av kommunstyrelsen antagna strategin för ökad hälsa på arbetsplatsen är under ständig utveckling. Utifrån de erfarenheter man har gjort sedan starten 2002 har man sett ett behov av resurser som kan driva och utveckla det strategiska hälsoarbetet både centralt och på förvaltningarna. Därför har det under 2005 anställts fyra nya medarbetare på personalkontoret, två hälsoutvecklare, en rehabsamordnare samt en ergonom.

En sjukfallskartläggning genomfördes i november, då alla chefer fick i uppdrag att kartlägga personalens sjukfrånvaro under en dag. Kartläggningens syfte var att tillsammans med befintlig kunskap inom området utgöra underlag för analysarbete under 2006, både kommunövergripande och inom förvaltningarna. Därigenom kan om-

råden eller grupper med behov av insatser identifieras och riktade åtgärder sättas in för att minska sjukfrånvaron.

Samverkan med Högskolan Väst fortsätter med bland annat forskningsarbete och chefsutbildningar mm.

Ledarutbildning

Inom ramen för kommunens ledarutvecklingsprogram har 108 chefer/ledare under året gått en eller flera utbildningar. I programmet ingår bland annat ämnen som personligt ledarskap, medarbetare, samverkan, hälsa, lagar och avtal.

Jämställdhet

Under året har en reviderad jämställdhetsplan tagits fram. Inom förvaltningarna har handlingsplaner utarbetats inom varje ansvarsområde.

Gröna nyckeltal

De gröna nyckeltalen skall på ett enkelt och överskådligt sätt ge allmänhet och beslutsfattare information om framgångarna i miljöarbetet. Gröna nyckeltal skall redovisa miljötilståndet och miljöpåverkan i kommunen och göra det möjligt att se förändringar i tiden.

Kommunfullmäktige har under året tagit en vision för Vänersborgs kommun, där miljö och arbetet med miljömålen är en del av intentionerna. Sedan år 1997 finns för Vänersborgs kommun ett lokalt handlingsprogram för Agenda 21. Det lokala miljömålsarbetet är förankrat i handelsprogrammet, men fortfarande saknas ett program för uppföljning av de antagna målen. Miljöarbetet har även en koppling till de nationella 16 miljö kvalitetsmålen och de regionala mål som Länsstyrelsen i Västra Götaland med sektorsmyndigheter ansvarar för.

I 2005 års Agenda 21-arbete har de huvudsakliga ämnesområdena varit naturvård, energi och miljöledning. Under året fick kommunen ytterligare statsbidrag för lokal naturvård rörande restaurering av naturbetesmarker, uppförande av fågeltorn samt samarbete med skolan för skolnära natur. Energiarbetet har handlat mycket om förnyelsebara biobränslen och energieffektivisering. Etablering av en tankstation för biogas blir verklighet i början av 2006. Inom området miljöledning kan nämnas Tenggrenstorps förskola som under året fått förnyad utmärkelse som "Skola för hållbar utveckling".

Nedan redovisas uppföljning av några av kommunens miljöarbeten med kontinuitet från tidigare år.

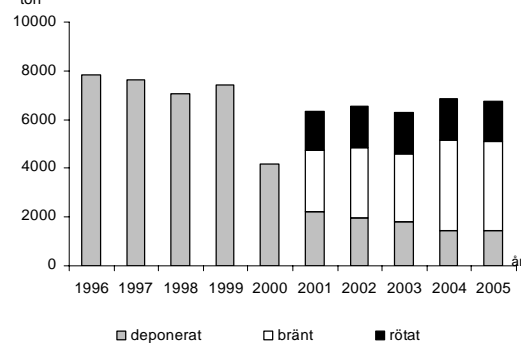
MATERIALANVÄNDNING

Brännbart avfall får inte deponeras på tipp. Från år 2005 får inte det rötbara avfallet läggas på deponi. Det avfall som inte sorteras på återvinningsstationerna, hämtas av kommunen i tre olika delar. Det är *röda påsar* som bränns, *gröna påsar* som går till biogasproduktion samt *annan påse* med övrigt avfall som läggs på deponi på Heljestorp sopstation.

Jämfört med år 2004 minskade mängden hushållsavfall med ungefär 100 ton. Minskningen är jämnt fördelad på de tre fraktionerna. Målet med en minskning till 6 000 ton avfall enligt avfallsplanen är ännu inte uppfyllt. En bidragande faktor är det ökade

antal avfallslämnare som en konsekvens av ökat antal nybyggda enfamiljshus.

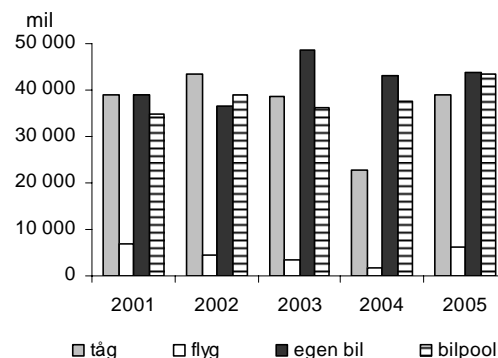
Hushållsavfall till tipp inom Vänersborgs kommun

MILJÖANPASSAT FÄRDSÄTT

Kommunanställda reser en hel del med bil. Av siffrorna går att läsa ut att för tjänsteresor används privata bilar och bilpoolens bilar ungefär lika mycket. Förvaltningsanknutna tjänstebilar som t ex hemtjänsten ingår inte i grafen. Körsträckorna för dessa bilar är för socialförvaltningen 83 611 och vaktmästeri (serviceenheten) 16 090 mil. Under året har en transportutredning gjorts för tjänsteresor. Den inleder arbetet med att ta fram en resepolicy.

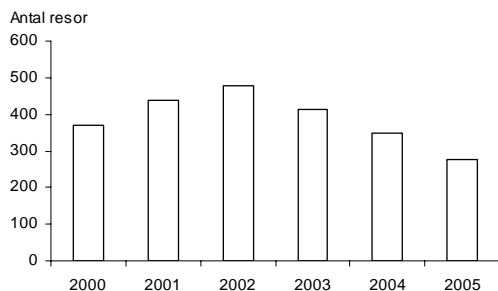
Färdsträcka för tjänsteresor i kommunen

Ett av de mest miljöanpassade sätten att färdas, är med cykel. Vänersborgs kommun har en pool med fem tjänstecyklar som används vid kortare tjänsteärenden. Trenden är minskad användning.

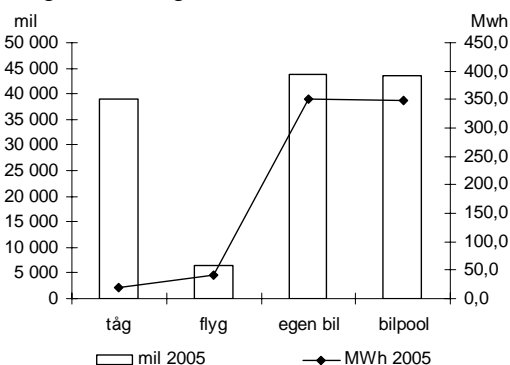
Tjänsteresor med cykel

Utsläpp av koldioxid från fossila bränslen påverkar vårt klimat. Under året åkte vi tjänsteresor med tåg ca 38 883 mil. Detta motsvarar ett koldioxidutsläpp på 2,3 kg. Hade vi istället valt att åka bil hade det in-

neburit ett utsläpp av 67 000 kg koldioxid. För 1 748 mil av de resta tågsträckorna fanns alternativet flyg. Skillnaden i utsläpp är ca 2 200 kg mer koldioxid om valet hade varit flyg. Tåg är mycket energisnålt och alla resor med SJ:s eltåg är märkta med Bra Miljöval.

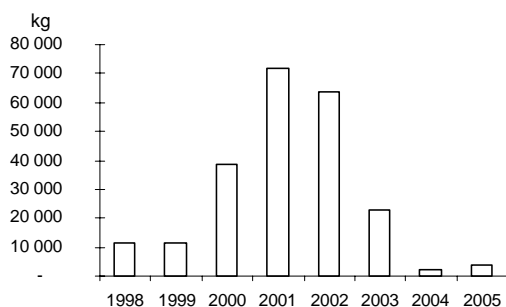
Energiförbrukning

MILJÖANPASSADE INKÖP

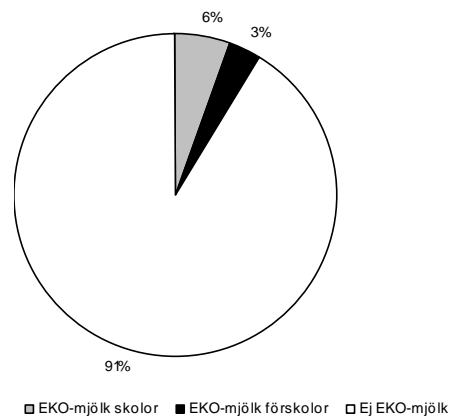
Förskolor och skolors inköp av ekologiska livsmedel minskade kraftigt från år 2001 till 2004. Trenden för specerivaror bröts 2005 med en svag ökning medan inköpen av grönsaker och potatis i huvudsak har upphört.

Inköp av ekologiska livsmedel år 1998-2005, exklusive mejeriprodukter

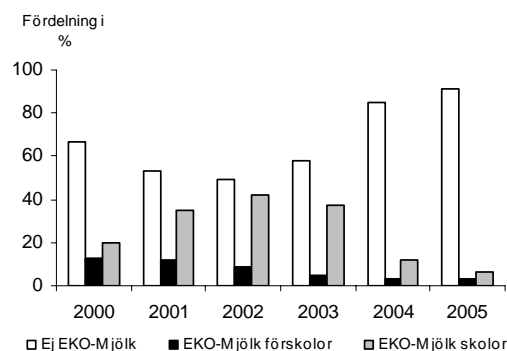

Hälften av den mjölk förskolor och skolor köpte år 2002 var ekologisk mjölk. År 2004 är andelen nere i 15 % och 2005 9 %. Minskningen för år 2005 ligger helt på skolorna.

Inköp av mjölk 2005

Inköp av mjölk år 2000-2005

Resultaträkning, Finansieringsanalys

RESULTATRÄKNING

Mkr		2003	2004	2005
Verksamhetens intäkter	Not 1	385,3	388,5	362,1
Verksamhetens kostnader	Not 2	-1 632,6	-1 635,7	-1 692,2
Avskrivningar	Not 3	-55,0	-51,9	-52,5
Verksamhetens nettokostnader		-1 302,3	-1 299,1	-1 382,6
Skatteintäkter	Not 4	1 145,7	1 180,3	1 238,1
Generella statsbidrag	Not 5	153,6	154,1	199,9
Finansiella intäkter	Not 6	4,4	4,0	3,5
Finansiella kostnader	Not 7	-7,7	-6,7	-5,4
Resultat före extraordinära poster		-6,3	32,6	53,5
Extraordinära intäkter		0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0
Årets resultat, förändring eget kapital	Not 8	-6,3	32,6	53,5

FINANSIERINGSANALYS

Mkr		2003	2004	2005
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	Not 8	-6,3	32,6	53,5
Justering för av- och nedskrivningar	Not 3	55,0	51,9	52,5
Justering för gjorda avsättningar		8,4	5,1	10,9
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		-0,3	-0,3	-0,8
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		56,8	89,3	116,1
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	Not 11	17,5	8,1	-1,1
Ökning/minskning förråd och varulager		0,0	0,1	0,1
Ökning/minskning kortfristiga skulder	Not 15	49,6	19,0	66,7
Medel från den löpande verksamheten		123,9	116,5	181,8
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-72,4	-63,7	-59,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		26,0	0,6	2,3
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-0,4	-6,0	-6,0
Medel från investeringsverksamheten		-46,8	-69,1	-62,8
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Amortering av skuld	Not 14	-8,5	-2,7	-27,0
Ökning av långfristiga fordringar	Not 10	0,0	-3,4	0
Minskning av långfristiga fordringar	Not 10	1,0	0,0	23,0
Medel från finansieringsverksamheten		-7,5	-6,1	-4,0
ÅRETS KASSAFLÖDE		69,6	41,3	115,0
Likvida medel vid årets början	Not 12	25,4	95,0	136,3
Likvida medel vid årets slut	Not 12	95,0	136,3	251,3

Resultaträkning, Finansieringsanalys

BALANSRÄKNING

Mkr		2003	2004	2005
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar	Not 9	730,6	742,1	747,1
Maskiner & inventarier		63,5	59,6	59,9
Mark, byggnader & tekniska anläggningar		667,1	682,5	687,2
Finansiella anläggningstillgångar	Not 10	61,4	70,7	53,7
Aktier och andelar		37,7	43,6	49,6
Långfristiga fordringar		23,7	27,1	4,1
Summa anläggningstillgångar		792,0	812,8	800,8
Omsättningstillgångar				
Förråd		1,0	0,9	1,0
Kortfristiga fordringar	Not 11	59,1	51,0	52,1
Likvida medel	Not 12	95,0	136,3	251,3
Summa omsättningstillgångar		155,1	188,2	304,4
SUMMA TILLGÅNGAR		947,1	1 001,0	1 105,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER				
Eget kapital				
Ingående eget kapital		553,1	546,8	579,4
Årets resultat		-6,3	32,6	53,5
Summa eget kapital		546,8	579,4	632,9
Avsättningar				
Avsättning pensioner		82,7	89,0	99,2
Övriga avsättningar		1,6	0,4	1,1
Summa avsättningar	Not 13	84,3	89,4	100,3
Skulder				
Långfristiga skulder	Not 14	69,7	67,0	40,0
Kortfristiga skulder	Not 15	246,3	265,3	332,0
Summa skulder		316,0	332,3	372,0
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		947,1	1 001,0	1 105,2
Ansvarsförbindelser:				
Pensionsförpliktelser	Not 16	641,9	663,9	671,7
Övriga ansvarsförbindelser	Not 17	782,8	805,6	811,9

RESULTATRÄKNING

Not 1 Verksamhetens intäkter	2003	2004	2005
Statsbidrag	128,0	133,8	127,0
Försäljning	25,5	25,3	27,3
Avgifter och ersättningar	186,1	180,4	158,9
Hyror och arrenden	39,3	39,4	40,3
Realisationsvinst	0,3	0,3	0,8
Övriga intäkter	6,1	9,3	7,8
Summa	385,3	388,5	362,1

Not 2 Verksamhetens kostnader	2003	2004	2005
Personalkostnader	962,8	967,2	1 001,8
Pensionskostnader inkl löneskatt	68,4	68,7	71,9
S:a personalkostnader	1 031,2	1 035,9	1 073,7
Material	77,6	71,1	76,9
Tjänster inkl. operationell leasing *)	448,9	453,2	460,7
Bidrag	74,9	75,5	80,9
Summa	601,4	599,8	618,5
S:a verksamhetens kostnader	1 632,6	1 635,7	1 692,2

*) varav operationell leasing:	<i>Beräknad kostnad 2006</i>	<i>Beräknad kostnad 2007-09</i>	<i>Årets kostnad 2005</i>
Bilar	3,0	6,2	3,2
Kontorsinventarier	5,3	10,6	5,7
Summa operationell leasing	8,3	16,8	8,9

Not 3 Avskrivningar	2003	2004	2005
Avskrivningar enligt plan	47,9	49,5	51,5
Nedskrivning	7,1	2,4	1,0
Summa avskrivningar	55,0	51,9	52,5

Not 4 Skatteintäkter	2003	2004	2005
Kommunalskatt	1 153,4	1 196,2	1 251,8
Prognos slutavräkning	-10,7	-11,0	-12,6
Definitiv slutavräkning avseende året innan	3,2	-4,9	-1,1
Mellankommunal kostnadsutjämning	-0,2	-	-
Summa	1 145,7	1 180,3	1 238,1

Prognos över slutavräkning för år 2005 uppgår till -340 kronor per invånare (-12,6 Mkr) enligt ESV (Ekonomistyrningsverket).

Not 5 Generella statsbidrag	2003	2004	2005
Generellt statsbidrag	138,9	148,9	-
Övriga statsbidrag	12,8	24,2	21,6
Inkomstutjämning	44,3	30,5	203,0
Kostnadsutjämning	-42,4	-42,2	-43,0
Bidrag LSS-utjämning	-	-	15,9
Slutreglering pensionsreformerna	-	-7,3	-
Införandebidrag	-	-	2,4
Summa	153,6	154,1	199,9

Totalt skatteintäkter och generella statsbidrag	2003	2004	2005
	1 299,3	1 334,4	1 438,0

Not 6 Finansiella intäkter	2003	2004	2005
Ränta på rörliga medel	4,4	4,0	3,5
Summa	4,4	4,0	3,5

Not 7 Finansiella kostnader	2003	2004	2005
Ränta på långfristiga lån	4,6	3,3	2,5
Ränta pensionslöfte	3,1	3,4	2,9
Summa	7,7	6,7	5,4

Löneskatt på finansiell uppräknings av pensionsskuld redovisas fr.o.m. 2005 som verksamhetens kostnad och ingår som del av pensionskostnaderna. Konsolidering har skett bakåt.

Not 8 Årets resultat/-Balanskravsutredning	2003	2004	2005
Årets resultat enligt resultaträkning	-6,3	+32,6	+53,5
Avgår realisationsvinster	-0,3	-0,3	-0,8
Justerat resultat	-6,6	+32,3	+52,7

Vid fastställande av om kommunens resultat klarar balanskravet skall realisationsvinster frånräknas. Enligt balanskravsutredningen har kommunen ett resultat om +52,7 Mkr. Hela beloppet har återlämnats till verksamheten.

BALANSRÄKNING

Not 9 Materiella anläggningstillgångar

<i>Fastigheter och anläggningar</i>	2003	2004	2005
Markreserv	27,7	27,6	24,9
Verksamhetsfastigheter	427,1	440,2	453,7
Fastigheter för affärsverksamhet	103,5	104,4	99,2
Publika fastigheter	98,7	101,8	102,1
Fastigheter annan verksamhet	10,1	8,5	7,3
Summa	667,1	682,5	687,2

Verksamhetsfastigheter är t ex skolor, äldreboende och kommunhus, som används i kommunens verksamhet. Fastigheter för affärsverksamhet är bl a vatten- och avloppsverk. Publika fastigheter avser gator, vägar och parker.

<i>Inventarier</i>	2003	2004	2005
Maskiner och transportmedel	11,5	12,3	11,3
Inventarier	52,0	47,3	48,6
Summa	63,5	59,6	59,9

S:a materiella tillgångar   **730,6**   **742,1**   **747,1**

Not 10 Finansiella anläggningstillgångar

<i>Aktier, andelar och bostadsrätter</i>	2003	2004	2005
AB Vänersborgsbostäder	25,1	30,1	35,1
Vänerhamn AB	0,8	0,8	0,8
Fastighets AB Vänerborg	0,4	0,4	1,4
Hunnebergs Kungajakt- & Viltmuseum AB	0,4	0,4	0,4
TRAAB	0,5	0,5	0,5
Västtrafik AB	2,5	2,5	2,5
Fyrstads Flygplats AB	2,1	2,1	2,1
VattenPalatset Vänerparken AB	1,0	2,0	2,0
Bostadsrätter	3,8	3,8	3,8
Kommuninvest	1,0	1,0	1,0
Övriga andelar	0,1	0	0
Summa	37,7	43,6	49,6

Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt andelskapital, 991 818 kr. Kommuninvest ekonomisk förening har därefter beslutat om insatsemisioner om sammanlagt 151 655 kr för Vänersborgs kommun. Vänersborgs kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2005-12-31 till 1 143 473 kr.

<i>Långfristiga fordringar</i>	2003	2004	2005
Lån Fastighets AB Vänersborg	23,7	22,7	0
Lån Hunnebergs Kungajakt- och viltmuseum AB	-	4,4	4,1
Summa	23,7	27,1	4,1

S:a finansiella tillgångar   **61,4**   **70,7**   **53,7**

Not 11 Kortfristiga fordringar

	2003	2004	2005
Kommunal skatteavräkning	10,5	-	-
Statsbidragsfordringar	1,0	3,0	2,2
Kundfordringar	20,2	21,1	21,5
Upplupna intäkter & förutbetalda kostnader	19,8	19,7	21,0
Övriga kortfristiga fordringar	7,6	7,2	7,4
Summa	59,1	51,0	52,1

Not 12 Likvida medel

	2003	2004	2005
Kassa	0,2	0,3	0,2
Bank	1,7	1,1	3,4
Postgiro	20,3	80,6	192,3
Kortfristig placering	70,0	53,5	54,4
Gåva Dorchimont	2,8	0,8	1,0
Summa	95,0	136,3	251,3

Not 13 Avsättningar

	2003	2004	2005
Pensioner	55,5	61,6	69,0
Garanti- & visstidspensioner	6,2	4,2	4,2
Löneskatt på pensionsavsättningar	15,0	16,0	17,8
Pensioner NÄRF	5,8	7,0	8,0
Pensioner Vänerhamn AB	0,2	0,2	0,2
Försäkringsbolagens regress-talan på VA-verket	1,0	0,1	0,1
Övriga avsättningar	0,6	0,3	1,0
Summa	84,3	89,4	100,3

Pensionsavsättningarna har i sin helhet återlånats i verksamheten.

Not 14 Långfristiga skulder

	2003	2004	2005
Lån upptagna till kommunala bolag	23,7	27,1	4,1
Lån upptagna till kommunen	46,0	39,9	35,9
Summa	69,7	67,0	40,0

Not 15 Kortfristiga skulder

	2003	2004	2005
Leverantörsskulder	33,2	33,0	39,3
Semesterlöneskuld	68,0	68,3	72,3
Löneskuld, timanställda	8,0	7,1	7,1
Arbetsgivaravgift & prel. skatt	39,8	37,1	38,7
Förutbetalda skatteintäkter	10,7	26,6	24,7
Upplupna räntor	2,7	2,7	1,6
Kortfristig del av långfr. skuld	-	-	17,0
Checkkredit	25,2	-	-
Skuld till bolagen i kommunens koncernkontosystem	-	28,7	49,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15,0	19,4	34,2
Pension individuell del	27,0	30,4	29,9
Löneskatt individuell del	6,6	7,4	7,3
Övriga kortfristiga skulder	10,1	4,6	10,7
Summa kortfristiga skulder	246,3	265,3	332,0

Not 16 Pensionsförpliktelser

Kommunen följer KPA:s beräkningar. Pensionsförmåner, intjänade t o m 1997-12-31, redovisas som en ansvarsförbindelse. Totalt uppgår ansvarsförbindelsen 2005-12-31 till 671,7 Mkr inklusive löneskatt (24,26 % 131,1 Mkr).

Not 17 Övriga ansvarsförbindelser

	2003	2004	2005
Föreningar m fl	7,2	7,0	6,8
Egna hem	12,7	10,5	7,6
Folkets hus	8,6	8,6	8,6
Kommunala bolag	11,6	9,8	42,0
AB Vänersborgsbostäder	741,3	737,8	715,1
Borgensansvar TRAAB efterarbetning & återställning	-	30,5	30,5
Garanti SJ	0,7	0,7	0,7
Privata medel	0,7	0,7	0,6
Summa	782,8	805,6	811,9

Jämförelsetal, övergripande

	2001	2002	2003	2004	2005
Invånare, antal	36 795	37 025	37 101	37 105	36 951
Skattesats, kommunen	22:14	22:14	22:14	22:14	22:64
Skattesats, totalt,	32:39	32:39	32:39	32:39	33:09
Antal anställda, kommunen den 1 november	3 353	3 252	3 263	3 233	3 346
Årets resultat, andel av skatter och generella statsbidrag	1,6 %	0,5 %	-0,5 %	2,4 %	3,7 %
Självfinansieringsgrad, (årets resultat + avskrivningar/ nettoinvesteringar)	111 %	91 %	67 %	122 %	163 %
Soliditet, eget kapital/tillgångar	58 %	61 %	58 %	58 %	57 %
Soliditet, inklusive pensionsåtaganden	- 7 %	- 8 %	- 10 %	- 8 %	- 4 %
Intäktsutveckling	5 %	6 %	4 %	1 %	- 7 %
Kostnadsutveckling	6 %	6 %	4 %	0 %	3 %
Utveckling skatteintäkter och generella statsbidrag	6 %	4 %	4 %	3 %	8 %
Verksamhetens nettokostnad, andel av skatt och statsbidrag	98 %	99 %	100 %	97 %	96 %
Nettokostnader, Mkr i 2005 års priser	1 179	1 246	1 308	1 305	1 389
Investeringsnetto, Mkr i 2005 års priser	63	54	73	70	65
Skuldsättningsgrad, totala skulder/tillgångar	42 %	39 %	42 %	42 %	43 %
varav långfristig låneskuld	8 %	9 %	7 %	7 %	4 %
Förändring av tillgångsvärdet	3 %	-5 %	5 %	6 %	10 %

Kommunfullmäktige och Valnämnd

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Ordförande: Dan Nyberg (s)

1:e vice ordförande: Astrid Karlsson-Björkman (m)

2:e vice ordförande: Annika Larson-Lindlöf (s)

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	0	0	0	-
Summa kostnader	1,4	1,4	1,3	-0,1
Nettokostnader	1,4	1,4	1,3	-0,1

Ekonomisk analys

Kommunfullmäktige har ett budgetunderskott om -0,1 Mkr, vilket beror på högre omkostnader än budgeterat.

Årets verksamhet

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens högsta beslutande organ.

Kommunfullmäktige fattar beslut i ärenden som rör mål och riktlinjer för de kommunala verksamheterna, kommunens budget, den kommunala skattesatsen, taxor och avgifter, stora investeringar, stadsplanering och andra viktiga och övergripande frågor för kommunen.

Under kommunfullmäktige finns en valberedning som förbereder kommunfullmäktiges val.

VALNÄMND

Ordförande: Annika Larson-Lindlöf (s)

Vice ordförande: Ann-Christin Lind (kd)

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	0	0	0	0
Summa kostnader	0,5	0,4	0	+0,3
Nettokostnader	0,5	0,4	0	+0,3

Ekonomisk analys

Valnämnden har ett överskott om +0,3 Mkr mot budget. Överskottet beror på att det inte varit något val under året.

Årets verksamhet

Nämnden har fem ledamöter och svarar för genomförandet av allmänna val.

Överförmyndarnämnden

Ordförande: Ann-Sophie Aronsson(s)
Vice ordförande: Marianne Vänerlov (kd)

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	0	0	0	0
Summa kostnader	1,4	1,3	1,4	+0,1
Nettokostnader	1,4	1,3	1,4	+0,1

ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING

Överförmyndarnämnden utser gode män och förvaltare för personer som på grund av ålder, sjukdom, funktionshinder eller liknande behöver hjälp med att hantera sin ekonomi och bevaka sina rättigheter samt

att vid speciella tillfällen bevaka förmyndares förvaltning av underårigas medel.

Nämnden godkänner arvode och svarar för tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare.

ÅRETS VERKSAMHET

Under året har 473 huvudmän varit registrerade på nämndens kansli, varav 344 har haft god man, 54 har haft förvaltare och 75 har haft förmyndare. Årligen sker en redovisning av huvudmannens ekonomi

som skall innehålla uppgift om levnadsomkostnader samt huvudmannens tillgångar vid årets början och vid årets slut. Samtliga årsrapporter granskas i nämnden.

FRAMTID

Antalet medborgare som har behov av och önskar god man ökar för varje år, under det gångna året med 50 personer. Det blir också årligen fler gamla som endast har förbehållsbeloppet kvar och där kommunen får betala kostnaderna för god man.

Genom att fler i dag har livförsäkringar, utfaller förhållandevis stora summor vid den ena förälderns bortgång till efterlevande omyndiga barn. Dessa medel, över en viss storlek, omfattas inte av den fria föräldraförvaltningen utan är underställd överförmyndarnämnden.

Ordförande: Torsten Gunnarsson (s)
Vice ordförande: Åke Claesson (fp)

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	0,9	0,9	1,0	0,1
Nettokostnader	0,9	0,9	1,0	+0,1

ÖVERGRIPANDE BESKRIVNING

Kommunens revisorer skall enligt kommunallagen, reglementet och med iakttagande av god revisionssed, granska all verksamhet som bedrivs inom nämnderna. De skall med sin granskning pröva om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,

- räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som nämnderna ansvarar för är tillräcklig,
- kommunstyrelsens och övriga nämnders beslut och verksamhet överensstämmer med de mål och beslut som fastställts av kommunfullmäktige samt följer lagstiftning, avtal och föreskrifter.

ÅRETS VERKSAMHET

Revisionen har under år 2005 fortsatt att arbeta enligt den formulerade strategin:

- förbättra väsentlighets- och riskanalys,
- årligen granska nämndernas ansvarsutövande,
- aktivt verka för bättre intern kontroll,
- aktivt verka för utveckling av metoder för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom nämnderna,
- stödja alla positiva processer i verksamhet och funktioner,
- öka dialog och samverkan med nämnderna.

De tidiga prognoserna för året utvisade att några nämnder befarade försämrade resultat i jämförelse med bokslutet för år 2004. Med anledning av detta har revisionen följt nämndernas resultatrapportering under året, och kan konstatera att prognoserna har förbättrats betydligt under året. Om

detta beror på åtgärder och besparingar i nämnderna eller på att arbetet med de löpande prognoserna kan förbättras är i dagsläget oklart.

Inom förvaltningsrevisionen har bl.a. följande delprojekt genomförts:

- uppföljning av fullmäktiges beslut,
- fördjupad granskning inom samhällsbyggnadsnämnden,
- fördjupad granskning inom handikappomsorgen.

Inom redovisningsrevisionen har följande delprojekt genomförts:

- granskning av intern kontroll inom nämnderna,
- granskning av samtliga arvoden till ordförande och vice ordförande i nämnderna,
- Delårsrapporten per 2005-08-31,
- Årsredovisningen för år 2005.

FRAMTIDEN

I december 2004 förändrades kommunallagen. Ändringen innebär att budgeten skall innehålla mål och riktlinjer för verksamheten samt finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Dessa mål skall utvärderas och redovisas i förvaltningsberättelsen. I och med förändringen har revisorernas uppdrag utökats till att lämna en skriftlig bedömning om resultatet i delårsrapporten och årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges beslut och om verksamheten drivits inom uppsatta mål.

Revisionens arbete och bedömning kommer att bli avhängigt av hur omfattande och specifika fullmäktiges mål är och kommer att innebära en ökad dialog främst kring de verksamhetsmål som är kopplade till en god ekonomisk hushållning.

I december 2005 la regeringen fram sina förslag utifrån "revisionsutredningen". Fler-talet av förslagen i propositionen (2005/06:55) föreslås träda i kraft den 1 juli 2006.

Ordförande: Lars-Göran Ljunggren (s)
 1:e vice ordförande: Lars G Blomgren (fp)
 2:e vice ordförande: Bo Carlsson (c)
 Kommunchef: Guy Mahlviker

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	34,7	13,4	10,7	+4,7
Personalkostnader	55,9	31,7	31,3	+3,5
Omkostnader	91,9	78,4	81,5	+1,3
Ränta	2,0	1,5	0,4	0
Avskrivning	2,3	2,0	1,8	-0,1
Summa kostnader	152,1	113,6	115,0	+4,7
Nettokostnader	117,4	100,2	104,3	+9,4

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på +9,4 Mkr.

Intäkterna visar ett överskott om +4,7 Mkr mot budget. Detta beror bl.a. på att flera projekt finansierats med bidrag från staten och regionen.

Kostnaderna visar överskott om totalt +4,7 Mkr mot budget och består framförallt av lägre personalkostnader, +3,5 Mkr, beroende på att tjänster varit vakanta samt tillsatts sent under året.

Ekonomiskt utfall

Mkr	2005			Budget- diff.
	Intäkt	Kostnad	Netto	
Styrelse	0,0	12,4	12,4	+1,3
Kommunledning	7,4	75,9	68,5	+8,1
Räddningstjänst/försäkringar	3,3	26,7	23,4	0
Summa	10,7	115,0	104,3	+9,4

Kommunstyrelse, politisk verksamhet
 Kommunstyrelsens politiska verksamhet redovisar ett överskott mot budget om +1,3 Mkr.

Kommunstyrelsen budgeterade ett förfogandeanslag om 7,3 Mkr för år 2005. Av detta har 5,2 Mkr fördelats till bl.a. arbetsmarknadsprojekt inom AME (2,2 Mkr), Högskolecentrum (1,0 Mkr), Huvudnässkolan (0,6 Mkr), feriearbeten/semestervikariat till ungdomar (0,4 Mkr) och Vänersborgs Turist AB (0,4 Mkr).

Kommunledningskontor

Kommunledningskontoren redovisar ett överskott mot budget på +8,1 Mkr.

Personalkontorets verksamheter visar överskott om totalt +4,8 Mkr. Detta fördelar sig på vakanta tjänster för personalkontoret +0,7 Mkr, vakanta tjänster för facklig verksamhet +0,5 Mkr, anpassningsåtgärder +1,1 Mkr, hälsa och arbetsmiljö +1,9 Mkr beroende på delårseffekt av nya tjänster, löneadministration +0,4 Mkr och företagshälsovård +0,2 Mkr.

Övriga överskott består bland annat av borgensåtagande +0,3 Mkr och vakanta befattningar vid bl.a. ekonomikontoret +0,6 Mkr. Ekonomikontoret visar dessutom +0,4 Mkr på intäkterna, då ytterligare tjänster säljs i ekonomisystemet.

Verksamheten sysselsättningsprojekt visar överskott om +0,6 Mkr, då vissa planerade projekt senarelagts eller ej kunnat genomföras.

Den nya verksamheten högskolecentrum visar +0,2 Mkr, då verksamheten ej haft helårseffekt under 2005.

Kollektivtrafiken visar överskott om +0,5 Mkr.

Resterande överskott om +0,7 Mkr avser överskott för diverse omkostnader inom kommunledningskontoren.

Räddningstjänst/försäkringar

Räddningstjänsten ingår i Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF). Kommunens kostnader för räddningstjänst består av förbundsbidrag och pensionskostnader, vilka genererar ett underskott om -0,5 Mkr.

Försäkringskostnaderna visar överskott, +0,4 Mkr, då en ny fördelningsgrund tillämpas internt inom kommunen. Den visar att kommunstyrelsens andel av kommunens totala försäkringskostnader minskar.

Verksamheten totalförsvar visar överskott om +0,1 Mkr p.g.a. lägre lönekostnader än budgeterat.

JÄMFÖRELSETAL

Personal	Antal anställda
2001	87
2002	91
2003	104
2004	63
2005	72

Antalet anställda ökade med nio personer under 2005. Vid personalkontoret projektanställdes en rehabsamordnare, en ergonom och två hälsoutvecklare. Dessutom har ett antal vikarier varit anställda under året.

ÅRETS VERKSAMHET

Kommunstyrelse/kommunledningskontor

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. De närmare åliggandena för styrelsen finns i kommunallagen och reglemente för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen är även arbetslöshetsnämnd, beredskapsnämnd, civilförsvarsnämnd, kristidsnämnd samt personalorgan.

Kommunstyrelsen arbetar efter de kommunövergripande mål som fastställs genom kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan.

Inom kommunstyrelsen verkar ett arbetsutskott, ett förhandlingsutskott samt ett konsumentutskott. Dessutom har en demokrati- och integrationsberedning och en styrgrupp för drogfrågor verkat under året.

Kommunstyrelsens presidium representerar Vänersborgs kommun i Näringslivsrådet, som i övrigt består av företrädare för kommunens näringsliv.

Förvaltningsövergripande ledningsgruppen (FÖL), som består av kommunchefen och samtliga förvaltningschefer, ansvarar för ett helhetsperspektiv på kommunens verksamheter.

Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation består av kommunkansliet, ekonomikontoret, personalkontoret samt utvecklingskontoret. Under året flyttades ansvaret för planfrågor från kommunstyrelsen till byggnadsnämnden.

Arbetet med att formulera en vision för Vänersborg slutfördes under 2005 och antogs av kommunfullmäktige i samband med mål- och resursplanen 2006. Visio-

nens uppgift är att vara vägledande i arbetet med att utveckla Vänersborg och ligga till grund för politikernas beslut om vilka områden som är viktiga att utveckla. Som ett led i detta arbete kommer ett nytt ledningssystem att tillämpas fr.o.m. 2006. Det nya ledningssystemet syftar till att få bättre uppföljning av verksamheterna, men skall också avgränsa antalet områden och frågor som skall behandlas under året. I samband med visionen antog kommunfullmäktige också ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten.

En ny översiktsplan färdigställdes under året. Nämnderna har informerats om planen och dess koppling till kommunens vision. Översiktsplanen kommer att antas under 2006.

Till följd av beslutet att förlägga ett samlat högskolecampus till Trollhättan har ett intensivt arbete inriktats på att skapa andra möjligheter till högskoleutbildning i Vänersborg. Arbetet sker i nära samverkan med övriga Fyrstadskommuner och HTU. Ett högskolecentrum startades under 2005 i Vänersborg. Bl.a. har ett uppdragskontrakt slutits med Socialstyrelsen om utbildning i rättspsykiatri.

Kommunstyrelsen har via näringslivsfunktionen engagerats i olika projekt, som syftar till att stärka näringslivets utveckling. Samarbetet med Trollhättan har utvecklats ytterligare genom initierandet av "Tillväxtalliansen Trollhättan-Vänersborg", där målet är att tillsammans med främst små och medelstora företag medverka till nya jobb, investeringar och etableringar.

Genom projektet "Levande centrum" har kommunen medverkat vid nyetableringar av bostäder, företag och affärer i centrum. Ett 30-tal aktiviteter har projektet aktivt deltagit i, dels i samverkan med andra arrangörer och dels i egen regi.

Under året har en utredning påbörjats med syfte att skapa ett handels-, sport-, och upplevelsecentrum vid Sportcentrum i Vänersborg.

Under 2005 har arbetet med att förbättra personalens hälsa fortsatt att stå i fokus. Kommunens program "Hälsa på arbetsplatsen" har inneburit att två hälsoutvecklare, en rehabsamordnare och en ergonom projektanställts på personalkontoret. En hälsoutvecklare arbetar för socialförvaltningen och en för barn- och ungdomsförvaltningen. Det har bildats hälsostrategiska grupper inom de olika förvaltningarna och samarbetet med högskolan har fortsatt.

En förstudie avseende elektronisk fakturahantering har genomförts under hösten 2005. Syftet är att effektivisera kommunens fakturahantering.

Folkhälsoverksamheten styrs av ett hälsopolitiskt råd med representanter för kommunen, regionen, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Exempel på utåtriktade aktiviteter under året är starten av familjecentralen Sirius, arrangerandet av en ungdomsmässa för samtliga elever i årskurs 9 och försöksverksamheten vid frivilligcentralen i Brålanda som har till syfte att bibehålla eller förbättra livskvaliteten hos äldre.

Agenda 21-arbetet leds av en politisk styrgrupp. Arbetet med miljömål har inriktats på energi- och transportfrågor, där miljömålet "Begränsad klimatpåverkan" står i centrum. Angående uppdraget miljöledning har insatserna handlat om miljö nätverk för förskola t.o.m. åk 6, minskad energian-

vändning samt en nulägesanalys som inledning på miljö- och hälsoskyddsförvaltningens miljöledningsarbete. Regionalt har samverkan skett inom Fyrbodals, BioGas Väst och Hållbar Utveckling Väst (HUT Väst).

Krisberedskapen i Vänersborgs kommun prövades i samband med tsunamikatastrofen. Kommunstyrelsens informationskontor, i samverkan med berörda förvaltningar, försåg omvärlden med snabb, relevant och sann information bl.a. via kommunens hemsida.

IT-avdelningen har under året medverkat i utbyggnaden av det nät som ska tillhandahålla "bredband" åt företag och invånare i Vänersborgs kommun. Projektet är inte helt slutfört, utan beräknas bli klart under första delen av 2006. Hittills har ett 80-tal hushåll fått tillgång till bredband, via detta nät.

I "Kvalitetsnätverk Västkost" har en förnyad jämförande studie gjorts av tillgängligheten via telefon och e-post. Dessutom har nätverket genomfört en studie om arbetsmarknadsåtgärderna och en annan om kommunernas bibliotek och kultur/musikskolor. SCB genomförde under 2005 en medborgarenkät i Vänersborgs kommun.

Vänortssamarbetet med Omaruru i Namibia fortsatte under 2005. Företrädare från Vänersborg besökte Omaruru inom de tre projekten fördjupad demokrati, miljö och stärkande av kvinnans ställning. Projekten har slutredovisats till SALA-IDA AB som finansierar delar av projekten.

INVESTERINGAR

Mkr	Investeringsplan 2005	Årets resultat	Differens
Styrelse	5,0	6,0	-1,0
Kommunledningskontor	1,7	0,9	+0,8
Räddnings- & säkerhetsverksamhet	4,9	0,5	+4,4
Summa	11,6	7,4	+4,2

Styrelsen

Nyemission har tecknats i AB Vänersborgsbostäder med 5,0 Mkr och med Fastighets AB Vänersborg med 1,0 Mkr.

Kommunledningskontor

Hela resultatregleringen om +2,9 Mkr från 2004 återstår i bokslut 2005.

IT-utrustning har inköpts för 0,9 Mkr. Framför allt är det serverutrustning som har köpts i syfte att få bättre tillgänglighet på ett flertal verksamhetssystem. Det har även investerats i servrar och systemprogramvara, för att kunna samköra och därmed få ner antalet fysiska servrar. Investeringar har också skett i kommunens datakommunikationsnät.

Räddnings-/säkerhetsverksamheter

Inom verksamheten totalförsvar budgeterades 2,0 Mkr för investeringar i elsäkerhetsåtgärder. Under 2005 har reservkraftsaggregat inköpts och installerats motsvarande 0,5 Mkr.

Miljö- & hälsoskyddsämnden

Ordförande: Sven G Johansson (s)
Vice ordförande: Ann-Christin Lind (kd)
Miljö- och hälsoskyddschef: Peter Almqvist

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	0,9	1,6	1,3	+0,5
Personalkostnader	3,8	4,1	4,2	+0,4
Omkostnader	1,3	1,7	1,4	-0,5
Summa kostnader	5,1	5,8	5,6	-0,1
Nettokostnader	4,2	4,2	4,3	+0,4

Nämndens totala överskott om +0,4 Mkr förklaras främst av att personalkostnaderna har varit lägre än budgeterat på grund av barnledigheter. Överskottet avseende intäkter, +0,5 Mkr, beror på aktiviteter som genererar ökade tillsynsavgifter. Underskottet avseende omkostnader, -0,5 Mkr, beror bland annat på inköp av konsult hjälp för djurskydd.

JÄMFÖRELSETAL

Personal	Antal anställda
2001	11
2002	11
2003	12
2004	12
2005	12

En djurskyddsinspektör har anställts vid miljö- och hälsoskyddskontoret. Tidigare bedrevs tillsyn via konsult.

Årets verksamhet

Administration

Under året har ca 1 628 nya ärenden registrerats. Tillsynsplaner för det kommande verksamhetsåret har upprättats. Tidsredovisningsprogrammet förbättras kontinuerligt. Hemsidan har fortlöpande uppdaterats med aktuella händelser.

Hälsoskydd

Den kommunövergripande inventeringen av enskilda avloppsanläggningar fortsatte under året enligt plan. 250 fastighetsinventeringar resulterade i 150 förelägganden om förbättringsåtgärder.

Totalt har 98 dispensansökningar från kommunal hämtning av hushållsavfall inkommit och behandlats. Samtliga ansökningar har beviljats.

Kontroll av bassängbad och strandbad har utförts enligt EU:s normer. Samtliga prover var tjänliga. Under försommaren inträffade en blomning av blågrönalger vid badplatsen i Gardesanna. Inga sjukdomsfall rapporterades till miljökontoret.

Ett antal hyresgäster har hos miljö- och hälsoskyddskontoret klagat över fukt-, mögel-, buller- och/eller temperaturproblem i sina bostäder.

Miljökontoret har fått klagomål på bullerstörningar från luftvärmepump samt från störande väg- och tågtrafik.

Miljö- och hälsoskyddskontorets handläggare har besvarat 264 bygglovsremisser under året.

Ett antal klagomål över störande mås- och kråkfåglar har behandlats. Klagomål över bristande djurhållning (katt), skällande hundar samt på störningar från fågelmatning har behandlats.

Radonmätning har skett vid 74 fastigheter vid Floget. Två mätningar överskred riktvärdet 200 Bq/m³. 35 övriga mätningar har beställts genom kontoret.

Hotell och vandrarhem inspekterades under 2005. Vid besöken kontrollerades lokalernas sanitära standard, städning, tvättrutin, inomhusklimat, buller, avfalls- och kemikaliehantering, varmvattentemperatur och rökning. I stort sett var samtliga hotell och vandrarhem utan anmärkningar.

Inventering av några skolor avslutades under året. Kontakter har tagits med berörda ansvariga för skötseln av skolorna och brister har påpekats.

Från 1 juni 2005 gäller lagen om allmänt rökförbud på serveringsställen. Under andra

halvan av året kontrollerades efterlevnaden av tobakslagen.

Kontoret har avsatt mycket tid som re-missinstans vid Uddevalla kommuns arbete med upprättande av skyddszoner för ytvat-tentäkt.

Via kommunens hemsida har informerats om vad som gäller vid vedeldning.

Miljöskydd

Under 2005 har miljö- och hälsoskyddskon-toret genomfört 114 tillsynsbesök på miljö-farliga verksamheter. Under april granskades miljörapporter för de 11 tillståndspliktiga verksamheter, som miljö- och hälsoskydds-nämnden har tillsyn av. Fem anmälningar om miljöfarlig verksamhet har inkommit un-der året. Antalet anmälningar om inrättande av värmepumpsanläggningar uppgick till 143.

118 rapporter från återkommande cistern-kontroller har behandlats. Dessutom har 123 anmälningar om cisterner tagna ur bruk och 10 ärenden om nyinstallation av cisterner handlagts. 66 kontrollrapporter för CFC-anläggningar över 10 kg har granskats. Tre anmälningar om spridning av bekämpnings-medel har handlagts.

SPIMFAB har undersökt sex gamla bensin-stationer avseende förorenad mark. Sane-ring har skett efter en påkommen förorening i samband med en vägbyggnation.

Sammanlagt utdömdes fem miljöstraff-avgifter under året. Dessa gällde en för sent inlämnad miljörapport, två underlåtelser att genomföra föreskriven köldmediekontroll och två sent inkomna rapporter från kontroll.

Strategiskt miljöarbete

Granskning har skett av planer och bygg-lovsärenden. Kontoret har deltagit i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för kommunen med ca 500 arbetstimmar.

Kontoret har arbetat med förslag till miljö-mål för kommunen.

Prov i sjöar och vattendrag har tagits enligt provtagningsprogram.

Kontoret har skött ekonomi och övrigt kans-liararbete inom Dalbergså-Holmsåns Vatten-vårdsförbund.

Utbildning och handledning av feriearbetan-de skolungdomar inom miljöområdet har skett. Miljö- och hälsoskyddskontoret har samverkat med kommunens miljösamordna-re vid arbete med den KLIMP-ansökan, som kommunen föregående år erhöll bidrag för.

Under året sammanställdes ytterligare en ansökan för fem delprojekt.

Miljökontoret har även under året deltagit i luftvårdsförbundet "Luft i Väst".

Naturvård

Kommunen erhöll under året en miljon kro-nor i statsbidrag för satsningar i tätortsnära områden av värde för natur, kultur och fri-luftsliv. Projekten löper i upp till tre år och gäller Vassändavikens strandängar, Halle-skogens ekhagar, projekten Lillån, Onsjökär-ret, fågeltorn vid Dalbobron samt grönplan för Vänersborgs tätort.

Planering och skötselinsatser för utveckling av Nygårdsängens och Dalbobergens natur-reservat har skett.

Upphandling och planering för kalkning av sjöar på Halleberg, Hunneberg och Kroppe-fjäll har gjorts i enlighet med länsstyrelsens regionala kalkningsplan.

Nämnden har bevakat och deltagit i plane-ring för utveckling av kommunens grönom-råden. Avverkningsanmälningar från Skogs-styrelsen har granskats. Yttranden i diverse naturvårdsrelaterade ärenden har lämnats.

Livsmedel

Under andra halvåret har livsmedelsgrup-pens personalstyrka förstärkts. Detta har re-sulterat i att i det närmaste samtliga livsme-delslokaler har erhållit inspektion. 142 livs-medelsprover har tagits i 72 verksamheter. Nämnden har deltagit i Riksprojekt 2005 av-seende temperatur, egenkontroll och bakte-riologisk status för distribuerad mat inom äldreomsorgen. Brister uppdagades särskilt för mat levererad till enskilt boende. Näm-n-den har även deltagit i ett regionalt projekt angående butiksskivade charkprodukter. Av uttagna prover hade 30 % anmärkning. En bekräftad matförgiftning har inträffat i bör-jan av året. Utbrottet har utretts och rappor-terats till Livsmedelsverket.

Djurskydd/Lantbruk

Året har präglats av tre mycket allvarliga djurskyddsärenden, vilka har lett till tre åtalsanmälningar (brott mot djurskydds-la-gen, brott mot föreskrifter för hantering av kadaver), ett omhändertagande och ett före-läggande med vite. De tre ärendena har gällt nötkreatur, får och tamråttor/möss. Under året har 83 inspektioner utförts på 59 olika objekt. Inspektioner på lantbruk och häst utgör hälften av planerat antal enligt till-synsplanen. Miljökontorets register över djurhållare innehöll vid årets slut 315 djur-hållande objekt, varav 95 gällde hästhäll-ning.

Samhällsbyggnadsnämnden

Ordförande: Bo Carlsson (c)
Vice ordförande: Johan Ekström (fp)
Samhällsbyggnadschef: Christer Larsson

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	233,9	234,7	273,2	+9,2
Personalkostnader	69,9	76,1	92,3	+2,8
Omkostnader	139,5	145,0	169,9	-10,6
Ränta	35,2	29,6	31,2	+2,6
Avskrivning	39,6	36,6	36,7	-3,5
Summa kostnader	284,2	287,3	330,1	-8,7
Nettokostnader	50,3	52,6	56,9	+0,5

Ekonomiskt utfall

Mkr	2005 Intäkt	Kostnad	Netto	Budget- Diff.
Nämnd & administration	0,9	5,7	4,8	+0,6
Gator/vägar mm	19,3	52,3	33,0	+0,2
Park	0,2	6,7	6,5	-0,1
Teknik & trafik	1,8	4,0	2,2	+0,6
Fastighetsenhet	105,6	113,8	8,2	-0,1
Städ-/kost-/serviceenh.	84,3	86,3	2,0	-0,5
Summa	212,1	268,8	56,7	+0,7

Nämnd & administration

Nämnd och administration består av samhällsbyggnadsnämnden och dess kansli samt förvaltningsövergripande kostnader.

Dagvattenkostnader, som avser ersättning till VA-verket för olägenheter som skapas av dagvatten från gator/vägar, redovisar ett överskott, +0,2 Mkr. Personalfrånvaro ger ett ekonomiskt överskott, +0,2 Mkr. Resterande del av överskottet, +0,2 Mkr, kan hänföras till förvaltningsövergripande kostnader. Anslagsbindningsnivåns utfall bidrar därmed till att balansera underskott i andra delar av samhällsbyggnadsnämndens verksamhet.

Gator/vägar mm

Gator/vägar mm redovisar ett utfall på +0,2 Mkr under budgeterat värde. Underhållet av gator/vägar redovisar ett utfall utöver budget i storleksordningen -0,5 Mkr. Av dessa är 0,4 Mkr ett utökad beläggningsunderhåll. Gatuenheten hade samhällsbyggnadsnämndens tillåtelse att som mest förbruka 1.0 Mkr ur sin "underhållsfond".

Skog och Natur (OSA-verksamheten) redovisar ett underskott i samma storleksordning som gatuunderhållet, -0,5 Mkr.

Externa arbeten främst åt ledningsdragnade verk uppvisar ett överskott, +1,3 Mkr.

Övriga delar av gatuenheten uppvisar ett sammantaget underskott om -0,1 Mkr.

Park

Parken har ett underskott om -0,1 Mkr.

Teknik & trafik

Projekteringen redovisar ett överskott, +0,6 Mkr. Av dessa utgör 0,2 Mkr projekteringsintäkter utöver budget. Resterande del av överskottet härrör sig från kostnadssidan och då framförallt personalkostnaderna.

Fastighetsenhet

Fastighetsenheten, som har en budgeterad bruttoomslutning på 109,1 Mkr uppvisar ett överskridande på -0,1 Mkr, vilket i princip kan sägas vara ett utfall i enlighet med budgeterat värde.

Bostadsanpassningen har kostnader på 1,7 Mkr utöver budget. Två bostadshus vid Fyrkanten i Vargön har sålts under året, vilket gett en realisationsvinst på 0,5 Mkr. I övrigt inom den del som förvaltas av AB Vänersborgsbostäder, vilket är fastigheter med kommunal verksamhet såsom skolor, daghem etc., finns ett mindre överskott, +0,2 Mkr. Övriga fastigheter uppvisar ett överskott i storleksordningen +0,9 Mkr, vilket sammantaget gör att enheten får ett mycket begränsat överskridande.

Städ-/kost-/serviceenheterna

Stadenheten redovisar ett smärre överskott, +0,1 Mkr, beroende på en del extra städningar av engångskaraktär.

Kostenheten har ett utfall, som kan sägas var helt i paritet med budget.

Serviceenheten uppvisar ett underskott i storleksordningen -0,6 Mkr. Tryckeriet och vaktmästeriet har vardera ett underskott på -0,1 Mkr. Angående vaktmästeriet kan noteras att under året övertogs personal från äldreomsorgen och gymnasieskolan. Enheten har hittills ej kunnat tillgodogöra sig några samordningsvinster. Telefonins underskott är -0,4 Mkr, vilket delvis beror på ett minskat antal anknypningar under året.

JÄMFÖRELSETAL

Verksamhet	Bokslut 2004	Budget 2005	Bokslut 2005	Förändr. 04/05 %
Kommunala gator, km	172	-	173	+1
GC-vägar, km	66	-	66	-
Underhållsbeläggning, kvm	18 500	-	24 000	+30
Parker, ha + naturmark	354	-	354	-
Städservice				
Daglig städning, kvm	95 500	94 000	115 500	+21
Daglig städning, tim.	-	-	364	-
Kostservice			1 135	
Serverade portioner	980 849	900.000	162	+16
Verksamhetsservice, timmar	24 300	23 000	28 120	+16
Tryckservice, kopior 1000-tal	3 031	3 000	2 250	-26

Personal	Antal anställda
2001	258
2002	254
2003	256
2004	271
2005	326

Anledningen till ökningen 2005 är att städ- och kostenheterna övertagit personal från andra förvaltningar.

Verksamhet	Bokslut 2004	Budget 2005	Bokslut 2005	Förändr. 04/05 %
VA-verket				
Debiterad kvantitet renvatten	2 291	2 356	2 308	-2
Beräknat svinn, %	26	-	43	+17
Debiterad kvantitet spillvatten	2 345	2 368	2 805	+18
Verkligen renad spillvattenmängd	5 399	-	5 079	-6
Renhållningsverket, (ton)				
Glas	594	-	608	+2
Papper	1 736	-	2 069	+19
Kartong och wellpapp	724	-	731	+1
Metallförpackningar	107	-	117	+9
Plastförpackningar	136	-	177	+41
Hushållsavfall	6 880	6 600	6 774	-2

ÅRETS VERKSAMHET

Nämnd & administration

Organisatoriska förändringar har skett under året.

Tjänstenheten har delats i tre separata enheter, vilket beskrivs längre fram i denna redovisning.

Dessutom har bygglovsenheten och planeringsenheten flyttats från samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde till byggnadsnämnden. Under byggnadsnämnden har en ny förvaltning bildats innehållande bygglovsenheten, planeringsenheten samt stadsingenjörskontoret.

Den elektroniska handeln, E-handeln, har utökats med fakturor avseende köken i Lindgården samt Brålanda sjukhem. Dessa två kök har övertagits från socialförvaltningen. Ett mindre antal fakturor avseende gatubelysning har under året börjat inkomma som elektroniska fakturor. Utformningen av samhällsbyggnadsnämndens protokoll har ändrats i syfte att få en mer likformighet i kommunen avseende protokoll och ärendehantering i stort.

Ett friskvårdsprojekt har bedrivits med stöd från personalkontoret.

Gator/vägar mm

Enheten har under året arbetat med drift, underhåll och byggande av gator, vägar, parker och VA-ledningar.

Inom området trafiksäkerhet har timglas-hållplatser anlagts på Marierovägen och Maskrosvägen. Restadvägen – Brinkevägen har fått farthinder. Bussomstigningsplatsen, Torpa C, har byggts om. En utökning har skett av 30-områden inom kommunen.

I övrigt kan nämnas, vad avser drift och anläggning inom gator/vägar, att bostadsområdena Brinketorp och Katrinedal, etapp 3, har färdigställts under året. Ett bullerplank har tillkommit i Katrinedal mot väg 45. Hamngatan har byggts om till gårdsgata, delen Residensbron – Sundsgatan. I samband med detta görs en bussprioritering av trafikljusen. Gång- och cykelvägen mellan Strandkyrkogården och vattnet är tagen i bruk. Gropbron är reparerad och klaffen är belagd med ny asfalt. Besiktning har skett av el och maskinell utrustning på broarna. För barn- och ungdomsförvaltningens räkning har en sommarvattenledning byggts till Ursands campingplats. VA-sanering har utförts på Nya vägen. VA-serviser i Frändefors har röktestats och metoden har befunnits fungera väl.

Skog och natur har arbetat mycket med uppröjning efter stormen Gudrun. Två naturvårdsprojekt, för vilka kommunen har erhållit statsbidrag, Halleskogen och Vassbottenviken, har också krävt en stor arbetsinsats under året. Syftet är att nötdjur senare skall kunna beta på dessa områden. Skog och natur sköter även snöskottning och gräsklippning åt pensionärer, som fått en biståndsbedömning av socialförvaltningen.

Park

Samtliga lekplatser har besiktigats och ett antal har upprustats.

Ett stort arbete har nedlagts på sommarblommor i centrala staden, då detta är mycket uppskattat av både vänersborgare och besökare.

Teknik & trafik

Enheten har framför allt arbetat med utredning och projektering av mark- och VA-anläggningar samt trafikfrågor, trafiksäkerhet och myndighetsutövning inom trafikområdet.

Arbetet styrs till större delen av årets investeringsbudget och av utifrån kommande utredningsuppdrag från allmänhet, politiker och andra myndigheter. Ett antal trafiksäkerhetshöjande ombyggnadsåtgärder har utförts med trafikplanen som grund.

Ett trafiksäkerhetsprojekt pågår tillsammans med Alingsås, Essunga och Grästorps kommuner samt med Vägverket. Uppgiften har varit att i första hand påverka trafikanterna till ett trafiksäkrare beteende.

Några större projekt under året har varit: strandleden, byggande av GC-väg utanför Strandkyrkogården, sommarvattenledning till Ursand, Katrinedal, etapp 3, bostadsexploatering med 13 villatomter, Gropbron, diverse reparationer, Åsperedsvägen, byggande av GC-bana, Marierovägen, gatuombyggnad av GC-bana, Hamngatan och Vattugränd, ombyggnad av gata till gårdsgata och gågata,

Torpa C, ombyggnad av busshållplats, bussprioritering, prioritering av bussar vid trafiksignalanläggningar.

Fastighetsenhet

Underhållet har genom extra medelstilldelning kunnat ökas under året. Detta har haft en positiv effekt på det uppdämda behovet. Reparationskostnaderna är dock fortfarande höga. Mediekostnader visar fortsatt stigande tendens. Alternativa lösningar för uppvärmning undersöks jämsides med möjligheter till besparingar.

Försäljningen av tomter har varit omfattande. På Brinketorp är samtliga tomter sålda och på Katrinedal, etapp 3, finns endast ett fåtal kvar. Efterfrågan är fortsatt hög.

Granåsskolans om- och tillbyggnad färdigställdes och skolan togs i bruk till höstterminen. Detta var första steget till förändring av skolorna i Vargön. Eleverna på Rånnums skola flyttade samtidigt till Hallebergsskolan inför ombyggnaden av Rånnum.

Antal ärenden med bostadsanpassningsbidrag ligger fortsatt på en hög nivå och kostnaderna för dessa ökar. Budgeterade medel täcker inte kostnaderna.

Städ-/kost-/serviceenheterna

Tjänsteenheter delades upp på tre separata enheter från den 1 januari 2005. Samtidigt övertogs personal och verksamhet från andra förvaltningar.

Städenheten övertog personal från socialförvaltningen samt från barn- och ungdomsförvaltningen till ett antal av 13 personer.

Kostenheten övertog två produktionskök från socialförvaltningen samt 41 anställda. De kök som övertogs var Lindgården och Brålanda sjukhem.

Serviceenheten övertog personal från samma förvaltningar som städenheten. Här rörde det sig om sex anställda.

INVESTERINGAR

Mkr	Investeringsplan 2005	Årets resultat	Differens
Gator/vägar mm	25,6	12,1	+13,5
Park	0,9	0,3	+0,6
Fastighetsenhet	66,7	31,4	+35,3
Kost-/städ-/serviceenh.	1,3	0,7	+0,6
Renhållningsverk	0,9	0,9	0
VA-verk	9,1	2,7	+6,4
Exploatering	-0,3	-4,5	+4,2
Summa	104,2	43,6	+60,6

Gator/vägar mm

Ombyggnad av Hamngatan till gårdsgata, 4,1 Mkr. Arbetena kommer att slutföras under år 2006. Busstrafiken flyttas från Hamngatan. I samband med detta görs en bussprioritering av trafikljusen för att underlätta kollektivtrafikens framkomlighet.

GC-väg mellan Strandkyrkogården och vattnet har färdigställt. Årets kostnad blev 1,9 Mkr.

På Marierovägen (etapp 4) har VA-arbeten och beläggningsarbeten utförts. Årets kostnader avser beläggning, 1,8 Mkr.

Åsperedsvägen, byggande av GC-väg.

Park

Investeringarna har varit låga under året. Största posten är arbeten längs Storgatan, 0,2 Mkr.

Fastighetsenhet

Granåsskolan i Vargön har färdigställt och tagits i bruk från höstterminen 2005. Årets investering uppgick till 23,5 Mkr. Totalkostnaden slutade på 35,0 Mkr.

Solängens äldreboende och Rånnums skola i Vargön har tillsammans bokförda projekteringskostnader med 1,4 Mkr.

Städ-/kost-/serviceenheterna

Årets investering är 0,7 Mkr. Kostnaden är jämt fördelad mellan städ- och kostenhet och avser maskinell utrustning.

Renhållningsverk

En lastmaskin är inköpt till återvinningscentralen, 0,7 Mkr. Resterande avser sopkärl/containers.

VA-verk

Byggandet av ny råvattenledning till Skräcklans vattenreningsverk har påbörjats, 0,3 Mkr.

Ringgatans pumpstation har fått ny överbyggnad, 0,1 Mkr.

Resterande belopp är ledningsunderhåll.

Exploatering

Här återfinns kostnader för vägbyggnad och VA-anläggningar inom de områden som har exploaterats.

På intäktsidan återfinns intäkter för VA-anslutningar och framför allt försäljning av tomter.

Kvarvarande 10 tomter på Brinketorp såldes under året. Totalt innefattar området 13 tomter. På Katrinedal, etapp 3, såldes 11 tomter, vilket gör att etappen i stort sett är slutsålda. På de tidigare etapperna i Katrinedal har 3 tomter sålts. På Skogen-Onsjö, som är ett äldre exploateringsområde, har ytterligare två tomter kunnat frigöras, vilka också sålts under året.

BALANSRÄKNINGSENHET VA-VERKET

Resultaträkning Mkr	Utfall	Budget	Utfall	Budget-
	2004	2005	2005	diff.
Verksamhetens intäkter	39,2	40,4	39,8	-0,6
Verksamhetens kostnader	-29,1	-29,7	-29,9	-0,2
Avskrivningar	-6,5	-6,5	-6,6	-0,1
Netto	3,6	4,2	3,3	-0,9
Räntenetto	-3,6	-4,2	-3,1	+1,1
Årets resultat	0	0	+0,2	+0,2

Balansräkning Mkr	Utfall	Budget	Utfall	Budget-
	2004	2005	2005	diff.
Anläggningstillgångar	89,3	99,3	90,2	-9,1
Omsättningstillgångar	0	4,0	0	-4,0
Summa tillgångar	89,3	103,3	90,2	-13,1
Eget kapital	8,0	9,8	8,2	-1,6
Långfristiga skulder	78,1	91,5	71,6	-19,9
Kortfristiga skulder	3,2	2,0	10,4	+8,4
Summa skulder & EK	89,3	103,3	90,2	-13,1

Analys och målavstämning

Inför år 2005 beslöt kommunfullmäktige att VA-taxan höjs med 2 %.

Årets resultat ger ett överskott på +0,2 Mkr, vilket innebär att inkomster och utgifter i stort sett är i balans. Intäkter och övriga kostnader uppvisar ett underskott. Detta kompenseras av ett överskott avseende kapitalkostnaderna.

VA-verkets mål inriktar sig på att tillhandahålla abonnenterna dricksvatten med stor leveranssäkerhet och jämn och hög kvalitet enligt Livsmedelsverkets normer samt att uppfylla de krav som miljö-

vårdande myndigheter ställer på VA-verksamheten. Målet kan i princip anses vara uppfyllt med undantag av kvävereningen vid Vänersborgs avloppsreningsverk. Orsaken är att TRAAB:s avfallsanläggning fortfarande är kopplad till reningsverket.

Årets verksamhet

VA-verket ombesörjer vatten- och avloppsförsörjningen inom kommunens tätorter. VA-verkets laboratorium samt vattenmätarverkstaden har efter tillsyn från SWEDAC erhållit fortsatt ackreditering som kontrollorgan. Till VA-verket hör även ledningsnätet. Nätets totala längd är cirka 55 mil ledningar. Skötsel och tillsyn av VA-ledningsnätet utförs av gatuheten.

Kvävereningen vid avloppsreningsverket i Vänersborgs har under året varit under fortsatt intrimning. Kväverening har skett, men anläggningen har blivit överbelastad på grund av att TRAAB ej är bortkopplat.

Investeringar

VA-verket har under året erhållit tillstånd att bygga ny råvattenledning vid Skräcklans vattenverk. Utförandet pågår. Ringgatans pumpstation har under året fått en ny överbyggnad. På ledningsnätet har saneringar skett. Dessutom har Katrinedal, etapp 3, exploaterats.

Den långfristiga skulden uppgår 2005-12-31 till 71,6 Mkr.

BALANSRÄKNINGSENHET RENHÅLLNINGSVERKET

Resultaträkning Mkr	Utfall	Budget	Utfall	Budget-
	2004	2005	2005	diff.
Verksamhetens intäkter	20,1	21,9	21,3	-0,6
Verksamhetens kostnader	-20,2	-21,2	-20,4	+0,8
Avskrivningar	-1,0	-0,6	-1,2	-0,6
Netto	-1,1	0,1	-0,3	-0,4
Räntenetto	-0,3	-0,1	-0,1	0
Årets resultat	-1,4	0	-0,4	-0,4

Balansräkning Mkr	Utfall	Budget	Utfall	Budget-
	2004	2005	2005	diff.
Anläggningstillgångar	6,7	7,7	6,8	-0,9
Omsättningstillgångar	0	0,6	0	-0,6
Summa tillgångar	6,7	8,3	6,8	-1,5
Eget kapital	3,4	5,2	3,0	-2,2
Långfristiga skulder	0	0	0	0
Kortfristiga skulder	3,3	3,1	3,8	+0,7
Summa skulder & EK	6,7	8,3	6,8	-1,5

Analys och målavstämning

Renhållningsverket redovisar en negativ förändring av eget kapital, -0,4 Mkr. Un-

derskottet är hänförligt till ökade tippavgifter. I kommunens avfallsplan framgår bl.a. att avfallsmängden till deponi och avfallens miljöstörande ämnen skall minska. Där beskrivs också hur ett slutligt omhändertagande av allt avfall skall ske. Hushållssoporna har minskat under året med cirka 100 ton.

Årets verksamhet

Renhållningsverket fungerar som entreprenör när det gäller insamling av återvinningsbart material. Det har varit en fortsatt hög besöksfrekvens på återvinningscentralen vid Nygatan. Besöken har ökat under året.

Investeringar

En lastmaskin har inköpts till återvinningsstationen på Nygatan, 0,7 Mkr. Sopkärl/containers har inköpts till ett belopp av 0,2 Mkr.

Byggnadsnämnden

Ordförande: Kate Giaever (s)
Vice ordförande: Ragnar Sandberg (m)
Tf byggnadschef Lars Rudström

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	3,4	3,3	5,8	+0,6
Personalkostnader	5,9	5,0	9,5	+0,9
Omkostnader	1,5	1,5	5,1	-2,7
Ränta	0,1	0,1	0,1	-
Avskrivning	0,4	0,5	0,7	-
Summa kostnader	7,9	7,1	15,4	-1,8
Nettokostnader	4,5	3,8	9,6	-1,2

Byggnadsnämndens budget omfattar anslag för politiker och budget för stadsingenjörskontoret och från och med den 1 september även plan- och bygglovverksamheten. Utfallet i resultaträkningen för 2005 omfattar plan- och bygglovverksamheterna, som fram till 1 september organisatoriskt lydde under samhällsbyggnadsnämnden och från den 1 september tillförts byggnadsnämndens ansvar.

Året som gått har präglats av en omfattande omorganisation. Den 1 september ändrades organisationen. En byggnadsförvaltning bildades, där de tre kompetensområdena bygglov, plan och stadsingenjörskontoret nu ingår. Stadsingenjörskontoret fanns tidigare under byggnadsnämndens ansvar.

Omorganisationen har varit sanktionerad och initierad av kommunens ledning, varvid de ekonomiska effekterna av omorganisationen varit väl förankrade vid genomförandet av omorganisationen.

Under genomförandet av omorganisationen har konsulttjänster anlåtats för att dels klara verksamheten och dels för att leda förändringsarbetet. Bl.a. har två personer vikarierat som stadsarkitekt under året, en person som bygglovsingenjör och en som handläggare för energirådgivning och skyddsrumsårenden. En konsult anlätades för att utreda organisationen och ta fram förslag på ny organisation, och en konsult har arbetat med genomförande av organisationsförändringar, införande av handläggningsrutiner samt arbetsledning för såväl bygglovsenheten som den nya förvaltningen. Kostnaderna för anlåtande av konsulttjänster är att ses som extraordinära och av engångstyp. De anlåtade insatserna har medfört att bokslutet för 2005 visar på ett kraftigt underskott. Möte har genomförts med kommunrevisionen för att hålla revisorerna informerade om förändringsarbetet. Plan och stadsingenjörskontoret redovisar ett positivt resultat mot budget.

JÄMFÖRELSETAL

Verksamhet Antal	Bokslut 2003	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Förändr 04/05 %
Grundkartor	8	5	5	0
Nybyggnadskartor	41	29	59	103
Husutsättningar	24	25	30	20
Lantmäteriförrättningar	65	58	64	10
Fastighetsregistreringar	77	54	77	43

Det som särskilt utmärker jämförelsetalen är den kraftiga ökningen av nybyggnadskartor. Detta är ett resultat av den stora försäljning av tomter som varit under 2005 både på Katrinedal och på Brinketorp.

Bygglovsärenden har under 2005 ökat med 25 % jämfört med 2004, vilket tillsammans med redovisningen av ökat antal nybyggnadskartor pekar på att byggande tagit fart i kommunen

Personal

	Antal anställda
2001	28
2002	27
2003	26
2004	22
2005	24

ÅRETS VERKSAMHET

Byggnadsnämnden

År 2005 har varit ett år av extraordinära händelser. Omorganisation med ny förvaltning sjösattes den 1 september 2005.

- Nämnden har utbildats och utökats med två ledamöter och ersättare.
- En studieresa för förtroendevalda och tjänstemän genomfördes under hösten.
- Byggnadsnämnden har tagit fram ett målprogram för nämnden.
- Tjänstemännen har under hösten arbetat med hur verksamheten skall bidra till att målprogrammet realiseras.
- Under året har nämnden haft stora projekt att ta ställning till. Strömsborg har engagerat medborgare och skapat debatt. Lågprishandelsetablering och egenotning är andra frågor som engagerat.
- Ordföranden har fått ökat ansvar genom delegation och medverkan i handläggningsbeslut, då behörig personal inte funnits tillgänglig under delar av året.
- Nytt förslag om ändrad plan- och bygglag har lagts.
- Nya ansvarsuppgifter som t.ex. sotning har tillkommit.
- Nya arbetssätt (t.ex. samordningsgrupper för planberedning) har skapats.
- Ny ärendehantering för ökad rättssäkerhet och medborgarservice har tillkommit.

Under hösten har rutiner för byggnadsnämnden förändrats i syfte att öka nämndens effektivitet. Mallar för ärenden, bättre underlag m.m. har lett till att nämnden nu är effektivare vid sina sammanträden.

För att förbättra planärenden och stora projekt har två förvaltningsövergripande grupper bildats i syfte att styra planverksamheten på ett tydligare sätt; en tjänstemannagrupp och en med presidier från kommunstyrelsen och två nämnder. Grupperna prioriterar mellan olika uppdrag utifrån dess vikt för hela kommunen samt utifrån rådande belastning på förvaltningen.

Under året har planer för bostäder på flera håll i kommunen tagits fram.

Stadsingenjörskontoret

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att GIS-anpassa den geografiska databasen. Arbetet med registerkartbasen har genomförts och avslutats beträffande fastighetsgränser. Avtal har träffats med lantmäteriverket avseende uppbyggnad, ajourhållning och nyttjande av nationell digital registerkarta (NDRK). Arkivprojektet har fortsatt med scanning av kartor och handlingar inom EU-projektet "Lokalhistoria Kartan".

Förvaltningen har mål för verksamheten med GIS, MBK, lantmäteriförrättningar, arkiv och informationskarta. Antalet diarieförda lantmäteriförrättningar under året var rekordstort. Rådande personalsituation har gjort att balansmålet inte uppfyllts. Arbetet med en kartplan har av samma skäl inte hunnits med. I övrigt är målen i huvudsak uppfyllda.

Plan

Året har präglats av bland annat en ny översiktsplan, som tagits fram och skickats för samråd i december 2005. Ett flertal detaljplaner har arbetats fram i syfte att kunna erbjuda fler småhustomter.

Bygglov

Tre rekryteringar under hösten har ersatt tidigare medarbetare, som slutat under våren. Ytterligare en tillfällig tjänst på 50 % har tillkommit under året för att klara energirådgivningen. Denna tjänst finansieras huvudsakligen genom statligt stöd.

Under en stor del av året har verksamheten varit beroende av anlitate tjänster från konsulter. En ökad ärendeingång och organisationsförändringens genomförande, tillsammans med att all tekniskt handläggande personal slutat, har påverkat servicen för allmänheten på ett negativt sätt med långa handläggningstider.

De förändringar som skett har stärkt både nämnd och förvaltning. Efter förändringen är tillförsikten inför framtiden stor.

INVESTERINGAR

Mkr	Investeringsplan 2005	Årets resultat	Differens
Inventarier	0,2	0,1	+0,1
Fotogrammetrisk karta	0,7	0,1	+0,6
Informationskarta	0,1	0,2	-0,1
Summa	1,0	0,4	+0,6

Takten i arbetet med ny fotogrammetrisk karta är låg, varför investeringsanslaget har förbrukats endast till viss del. Arbetet med informationskartan är inte slutfört och anslaget ännu inte taget i anspråk.

Ordförande: Lennart Niklasson (s)
 Vice ordförande: Gunnar Lidell (m)
 Socialchef: Sture Johansson

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	161,1	168,6	139,1	+15,4
Personalkostnader	418,1	424,5	426,2	-2,2
Omkostnader	233,1	237,8	239,3	-13,0
Ränta	0,9	0,8	0,7	0
Avskrivning	3,5	3,2	2,7	+0,5
Summa kostnader	655,6	666,3	668,9	-14,7
Nettokostnader	494,5	497,7	529,8	+0,7

Socialnämnden redovisar ett överskott på +0,7 Mkr. Nämnden erhöll inför året utökade anslag med totalt 7,25 Mkr, varav 7,0 Mkr till individ- och familjeomsorgen samt 0,25 Mkr till oförändrad färdtjänst-taxa.

Överföring av kostpersonal till annan förvaltning förklarar den låga ökningstakten inom personalkostnader.

De stora avvikelserna på intäkter/omkostnader beror på att budgeten ej anpassats till genomförda förändringar.

Ekonomiskt utfall

Mkr	2005		Netto	Budget- diff.
	Intäkt	Kostnad		
Nämnd & förvaltning	1,3	27,0	25,7	+2,0
Vård & omsorg	67,3	359,0	291,7	+1,4
Omsorg om funktionshindrade	54,3	186,2	131,9	-1,7
Individ- & familjeomsorg	16,2	96,7	80,5	-1,0
Summa	139,1	668,9	529,8	+0,7

Nämnd och förvaltning

Nämnd och förvaltning redovisar ett överskott på +2,0 Mkr. Anledningen är främst vakanta tjänster inom administrativa avdelningen, samt återhållsamhet i enlighet med de restriktioner som beslutats av socialnämnden.

Nämnden erhöll även en realisationsvinst på 0,2 Mkr för försäljning av en bostadsrätt vid kvarteret Lönnen.

Färdtjänst och riksfärdtjänst redovisar ett överskott på +0,1 Mkr, trots att kostnaderna för riksfärdtjänsten ökar. Totalt uppgick kostnaden för färdtjänst till 5,3 Mkr, varav riksfärdtjänst 0,8 Mkr.

Vård och omsorg

Avdelningen redovisar ett överskott på +1,4 Mkr, vilket motsvarar +0,5 % av nettoomslutningen.

Gemensamt vård och omsorg redovisar ett överskott på +3,5 Mkr mot den befintliga budgeten på 10,6 Mkr, varav 1,3 Mkr här- rör från bidrag från andra förvaltningar samt ej nyttjad tjänstebudget. Beman- ningsenheten bidrar med +2,2 Mkr. Över- skottet beror på en stor ökning av vikari- atsförmedlingen.

Särskilt boende redovisar +3,1 Mkr mot en budget på 157,9 Mkr, varav 1,0 Mkr har uppkommit inom blockhyresavtalen, där de låga räntenivåerna gett lägre hyror än budgeterat. Verksamhet allvårdsboen- de har genererat +0,7 Mkr, demensboen- de +0,8 Mkr och intäkter för omvårdnads- avgifter +0,3 Mkr.

Stöd i ordinärt boende ger ett underskott på -1,3 Mkr mot en budget på 84,9 Mkr, varav hemvårdens verkställighet bidrar med -2,0 Mkr och hemsjukvården med +0,9 Mkr.

Anslaget för utskrivningsklara redovisar -0,1 Mkr, vilket innebär total kostnad på knappt 0,6 Mkr.

Kostverksamheten är överförd till sam- hällsbyggnadsförvaltningen och det redo- visade underskottet uppgår till -0,7 Mkr.

Entreprenaden i Brålanda har överskridit den befintliga budgeten på 35,0 Mkr med -3,9 Mkr. Underskottet har främst upp- stått inom hemtjänstverksamheten, där en kraftig ökning av antal utförda timmar har skett.

Omsorg om funktionshindrade

Avdelningen redovisar ett totalt under- skott på -1,7 Mkr. Verksamheten har un- der 2005 erhållit ett utjämningsbidrag om 15,9 Mkr som ett tillfälligt ramanslag.

Gemensamt för verksamheten redovisas ett överskott på +0,4 Mkr, främst beroen- de på vakanta tjänster under del av året. Insatser enligt LSS redovisar ett under- skott på -0,8 Mkr. Boende LSS , -1,6 Mkr, har tidvis utökat sin grundbemanning

p.g.a. ökad vårdtyngd. Köpta vårdplatser redovisar ett underskott på -1,1 Mkr. Korttidsverksamhetens överskott, +0,8 Mkr, beror på erhållna intäkter från Integrationsverket samt låg beläggning på ett korttidsboende.

Psykiatriverksamheten redovisar ett resultat på +1,0 Mkr. Överskottet för boende psyk beror på att personalen under året övergått till individuella scheman samt lägre bemanning under boendes sjukhusvistelse mm. Korttidsfrånvaro i öppen verksamhet har ej behövt ersättas fullt ut. Stödteamet har erhållit högre intäkter än beräknat.

LASS (Lagen om assistansersättning) redovisar ett underskott på -2,3 Mkr. Volymsökning har medfört högre kostnader än beräknat för de 20 första timmarna. Flera ärenden med vaken natt och jour har varit kostsamma att verkställa. Vikariekostnaderna via bemanningenheten har fördyrat verksamheten.

Individ- och familjeomsorg (IFO)

Avdelningen redovisar ett underskott på -1,0 Mkr.

IFO gemensamt redovisar ett överskott på

+0,7 Mkr, vilket främst beror på vakanta tjänster inom administrationen.

Barn- och ungdomsverksamheten redovisar ett överskott på +3,0 Mkr, vilket beror på minskade kostnader för placeringar i hem för vård och boende för barn och ungdom.

Antalet vårddagar i HVB har minskat medan antalet dygn i familjehem ökat. Kostnaden för barn- och ungdomsverksamheten uppgick till 36,2 Mkr.

Vuxensektionen redovisar ett underskott på -2,1 Mkr. Kostnaderna för vård på institution fortsatte att ligga på en hög nivå under första halvåret, men minskade därefter successivt under året. Den totala kostnaden för vuxensektionen var 2005 15,9 Mkr.

Ekonomisektionen redovisar ett underskott jämfört med budget på -3,9 Mkr, vilket beror på ökade kostnader för försörjningsstöd till fler hushåll och högre kostnad i snitt per hushåll. Emellertid har återbetalning av försörjningsstöd ökat. Den totala kostnaden för ekonomisektionen uppgick 2005 till 20,9 Mkr.

JÄMFÖRELSETAL

Verksamhet	Bokslut Budget		Bokslut		Förändr 04/05 %
	2004	2005	2005	2005	
Vård och Omsorg					
Antal nyttjade boendeplatser	535	-	545		+2
Verkställda timmar hemvård	224 067		- 229112		+2
Medicinskt färdigbehandlade – somatisk/geriatrik					
Antal patienter	1 243		- 1 261		+2
Antal vårddagar	182		- 173		-5
Omsorg om funktionshindrade					
Personlig assistent enligt LASS	66		- 67		+1
Antal boendeplatser enligt LSS	-	106	106		-
Antal boendeplatser enligt SoL	-	10	11		-
Hem för vård eller boende (HVB)					
Antal vårddagar eller boende (barn 0-21 år)	7 569		- 5 177		-32
Antal vårddagar (vuxna utan barn)	5 402		- 3 699		-31
Försörjningsstöd					
Antal bidragshushåll	600		- 644		7
Flyktingverksamhet					
Antal mottagna flyktingar	62		- 52		-6

Kommentarer till jämförelsetal

Antal nyttjade boendeplatser har ökat, trots beslut om avveckling av Lindgården.

Antal utförda timmar hemvård har ökat inom entreprenaden, medan verksamheten i egen regi minskat något p.g.a. nedgång under sommarmånaderna.

Antal betaldagar till länsjukvården har minskat något trots ökat antal utskrivningsklara.

Antalet vårddagar i HVB för barn och ungdomar har minskat, framförallt under andra halvåret.

Personal	Antal anställda
2001	1 528
2002	1 302
2003	1 427
2004	1 436
2005	1 420

ÅRETS VERKSAMHET

Övergripande

Socialnämnden har under 2005 vidtagit en rad åtgärder i syfte att uppnå ekonomisk balans inom hela nämndens verksamhetsområde. Besluts- och kontrollfunktioner har sedan 2004 med vissa modifieringar behållits på en högre nivå än delegationsordningen anger. Dessa åtgärder, tillsammans med en fortsatt mycket god budgetdisciplin samt det mellankommunala utjämningsbidraget för LSS på 15,9 Mkr, har medverkat till nämndens plusresultat.

Arbetet med att omsätta nämndens mål- och resursplan till handlingsplaner inom samtliga avdelningar har fortsatt under året och återrapportering sker kontinuerligt till nämnden. Rekryteringsläget för alla tjänstetyper har i stort varit bra och behovet av nyrekryteringar begränsat. Under slutet av året tillsattes en arbetsgrupp, som har till uppdrag att se över möjligheterna till höjda sysselsättningsgrader.

Utbildningsinsatserna under året har främst inriktats mot bemötande och kontaktmannaskap, d.v.s. att varje brukare skall ha en egen kontaktman. Under 2005 gjordes även en särskild satsning på utbildning i läkemedelshantering för timanställda och semestervikarier. Regeringen aviserade under året extra satsningar för utbildningar inom främst äldreomsorgen. Vänersborg har genom ansökan fått del av dessa medel.

Sjukfrånvaron var under 2005 fortsatt hög. Förändringar i sjuklönesystemet, med ett ökat arbetsgivaransvar, belastade nämnden med 1,3 Mkr i särskild sjukförsäkringsavgift. För att minska sjukfrånvaron har hälsoarbetet intensifierats, bl.a. genom att en hälsoutvecklare kopplats till förvaltningen, samtidigt som tidigare friskvårdsprojekt fortgår. Arbetet kring arbetsplatsernas hälsa kommer att bli en av de viktigaste uppgifterna under de kommande åren.

Vård och omsorg

Vård och omsorg har under de senaste åren genomgått stora förändringar med omfattande sparbetting. De flesta enheter visar idag ett överskott och avdelningen lämnar 2005 ett överskott på 1,4 Mkr, trots att avvecklingen av Lindgården inte kunnat genomföras som planerat.

Överskottet är dock en del av måluppfyllelsen och anpassningen till 2005 års ram. För att klara besparingskraven och ramre-

duktionen har Vänersborg bl.a. sålt 10-12 korttidsplatser till Trollhättans Stad under året.

De beslut om besparingar som socialnämnden fattade 2004 för vård och omsorg har i stort sett genomförts, förutom avvecklingen av Lindgården, som bromsades p.g.a. platsbrist. Mellan 2001 och 2005 har totalt 123 särskilda boendeplatser avvecklats. Avvecklingen av ett så stort antal platser har inneburit att det nu finns ca 20 personer som väntar på särskilt boende. Antalet personer som kommunen har haft betalningsansvar för har ändå klarats på ett bra sätt. Åtta lägenheter på Lunddala servicehus i Vargön avvecklades, eftersom omsorg om funktionshindrade startade en gruppboende för yngre funktionshindrade. Med anledning av platsbristen fattade socialnämnden under hösten beslut att tidigarelägga Solängens utökade platsantal redan under 2006 med 20 nya platser. Projekteringen av Solängen startade under våren 2005 och har blivit försenad. Det innebär att ombyggnaden troligtvis inte kommer igång förrän tidigast i juni 2006.

Hemvården fick i uppdrag att sänka kostnaderna med 2 Mkr. Ett stort förändringsarbete har pågått under året och är i stort avslutat. P.g.a. den stora vårdplatsreduktionen som har genomförts, har hemvården inte helt klarat av sparbettingen. Brålanda, som ingår i entreprenaden, står för den största ökningen av hemvård, ca 3,7 Mkr i överskridande.

Översynen av kostverksamheten 2004 innebär att samhällsbyggnadsförvaltningen tog över ansvaret för hela kostverksamheten 2005. Den förväntade besparingen genom ökad samordning har uteblivit och samtidigt inneburit att kostnaderna inte kunnat matchas fullt ut mot budget. Försöksverksamheten med kyld mat, som startade 2004, har fortsatt. Socialnämnden kommer inom kort att ta ställning till samhällsbyggnadsförvaltningens förslag och villkor för egenproduktion av kyld mat.

Under 2005 har antalet insatser i förebyggande syfte ökat, vilket minskar efterfrågan inom hemvård. Sju platser på Gläntan har omvandlats till korttidsplatser, för att kunna matcha satsningen på förebyggande åtgärder.

I januari 2004 startade "Väntjänst Brålanda", ett samarbetsprojekt mellan frivilliga i

Brålanda och vård och omsorg. Projektet har nu avslutats och övergår i reguljär drift.

Ett liknande projekt har dessutom startat i nordstan, "Syrenen". En anhörigcentral inrättades också i Lindgårdens lokaler och har varit mycket positiv.

Under 2005 har avdelningen fört ut målarbetet till varje enhet. De flesta målen har uppnåtts. För att kunna följa målen har vård och omsorg frågat vårdtagarna/anhöriga om vad man tycker om de insatser man får och hur personalen bemöter dem. Enkätsvaren visade att man är mycket nöjd med de insatser som ges. Utifrån enkätundersökningen har avdelningen aktivt arbetat med bemötandefrågan.

Omsorg om funktionshindrade

Omsorg om funktionshindrade svarar för socialtjänstlagens insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt visst stöd till personer med psykiska funktionshinder enligt socialtjänstlagen, SoL. Antalet personer med beslut inom LSS ökar stadigt. Totalt har 268 personer ett verkställt beslut. Främst är det behov av ledsagarservice, daglig verksamhet och boende som ökar.

Behovet av nya bostäder med särskild service samt daglig verksamhet har under de senaste åren varit stort. Under 2005 har planering och projektering av ett serviceboende med sju nya bostäder i Vargön slutförts. Inflyttning kommer att ske första kvartalet 2006. Volymökning med nio personer inom daglig verksamhet har klarats av inom befintlig ram. För att möta framtida behov har en utredning inom daglig verksamhet genomförts med fokus på effektivt resursutnyttjande och framtida behov av verksamhetsförändringar. Under hösten påbörjades också en boendeutredning i samverkan med vård och omsorg.

Det övergripande politiska målet för verksamheterna är att "Den enskilde skall ha

inflytande över sitt liv". Detta innebär att insatser skall ges utifrån individuella behov och tillsammans med den enskilde eller dennes företrädare. För att uppnå detta mål har arbetet med att utforma metod och dokument slutförts.

Under 2005 har all personal genomgått en utbildning i bemötande, vilket resulterat i att bemötandedeklaration upprättats på verksamhetsnivå.

Individ- och familjeomsorg

Ökningen av ekonomiskt bistånd har planat ut. Påfallande många unga fortsätter att söka försörjningsstöd. Arbetsförmedlingens satsning på ungdomsgruppen har hjälpt de arbetsföra ungdomarna att komma i sysselsättning, men ungdomar med psykosociala besvär utgör fortfarande en stor grupp. En särskild utredning, med syfte att analysera orsakerna till den kraftiga ökningen av försörjningsstöd, initierade förslag om åtgärder, som till stor del startar 2006.

Fokusprojektet, delvis finansierat av länsstyrelsen, vänder sig till ungdomar med risk att utveckla missbruk eller på väg in i bidragsberoende. Projektet avslutades 2005, men en särskild satsning på unga med försörjningsstöd sker 2006 i nära samarbete med Ungdomscentrum.

Under året har antalet placeringsdygn i familjehem ökat, medan antalet vårdagar i HVB för barn och ungdom minskat, vilket är helt i linje med de politiska målen.

Familjecentralen på Torpaområdet startade i början av 2005. Ett MST-team (multisystemiskterapiteam) startade i mars i syfte att bereda vård på hemmaplan som alternativ till externa behandlingsplaceringar. Vuxna med drogproblem i behov av behandling fortsatte att ligga på en hög nivå under första kvartalet 2005. Totalt under 2005 har antalet vårddygn minskat med motsvarande 4,7 årsplatser.

INVESTERINGAR

Mkr	Investeringsplan 2005	Årets resultat	Differens
Nämnd & administration	0,9	0,2	+0,7
Vård- & omsorg	2,5	2,6	-0,1
Omsorg om funktionshindrade	1,1	0,5	+0,6
Individ- & familjeomsorg	0,4	0,2	+0,2
Summa	4,9	3,5	+1,4

Datorisering till enheterna har utökats enligt plan under året. Kostnader för datautrustning, kontorsmöbler mm har uppgått till 1,0 Mkr.

Investeringar har även gjorts i samband med flytt och nystart av enheter.

Kulturnämnden

Ordförande: Monika Gustavsson (s)
Vice ordförande: John-Åke Ericsson (kd)
Förvaltningschef: Karl-Johan Höjer

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	1,3	1,5	1,7	-0,1
Personalkostnader	4,7	5,4	5,1	+0,4
Omkostnader	13,0	15,8	17,2	-0,2
Ränta	3,5	0,0	0,1	0
Avskrivning	0,1	0,3	0,2	0
Summa kostnader	21,3	21,5	22,6	+0,2
Nettokostnader	20,0	20,0	20,9	+0,1

Kulturnämnden redovisar ett totalt överskott på +0,1 Mkr.

Intäkterna understiger budget med -0,1 Mkr och avser externa projektmedel.

Den vakanta kultursekreterartjänsten, vakanser på biblioteket samt att verksamhet bedrivits effektivt utan full vikarietäckning genererar sammantaget ett överskott på +0,4 Mkr avseende personalkostnader.

Biblioteket har köpt in nya datorer, då de gamla datorerna ej klarar kraven samt som ersättning för datorer som blivit stulna. Dessa datainköp utgör den största delen av underskottet på -0,2 Mkr avseende omkostnader.

JÄMFÖRELSETAL

Verksamhet	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Budget 2005	Förändr 04/05 %
Kultur				
Konsthall, antal besök	4 069	4 885	7 000	+20
Bibliotek				
Antal besökare huvudbibliotek	256 758	*	-	
Utlånade böcker	234 407	224 743	250 000	-4
Utlånade AV-media	94 168	87 634	100 000	-7
Museum				
Antal besökare	11 342	11 897	-	+5

*) Antalet besökande på huvudbiblioteket var 220 000. Denna uppgift är för låg p.g.a. tekniskt fel på besöksräknaren under sommarperioden.

Personal

	Antal anställda
2003	15
2004	14
2005	16

På konsthallen innebar den pedagogiska verksamheten i samband med "Svensk plastdesign 1950-1975" att mer än 500 elever besökte utställningen. Bibliotekens utlåning har sjunkit med 16 198 lån, ca 4 %, jämfört med 2004.

Minskningen ligger huvudsakligen på huvudbiblioteket. Utlåningen av skönlitteratur för vuxna fortsätter att minska, medan utlåningen av facklitteratur ökar och är idag högre än den för skönlitteratur. Utlåningen av barnlitteratur har minskat något, men detta kan förklaras av att skolbibliotekens bestånd förstärkts under de senaste åren med medel från Statens kulturråd, som folkbiblioteket fördelar. Det innebär att det i barnens närhet finns ett bättre bokbestånd, som folkbibliotek och skola tillsammans förmedlar. Den ändrade ålderssammansättningen med färre barn i de lägre åldrarna påverkar också utlåningen. Utlåningen av AV-medier har sjunkit med undantag av utlåningen av "hörböcker", som fortsätter att öka.

Antalet besökande till Vänersborgs museum har ökat med 555 personer (+5 %). Det beror på en bred och publikdragande programverksamhet, en ökad pedagogisk verksamhet och den införda fria entrén.

ÅRETS VERKSAMHET

Tillsammans med stödenheten och förskolans rektorer inom Torpaområdet har "bok-påsar" med böcker på olika modersmål

förmedlats till förskolor och träffar med föräldrar har genomförts för att stödja barnens språkutveckling. Denna nära samver-

kan mellan föräldrar, förskola och bibliotek har även uppmärksammats av Myndigheten för skolutveckling.

Ett skolbioprojekt har inletts, som innebär att Svenska filminstitutet stöder arbete med film under läsåret 05/06 med 110 000 kr. Filmurval och planering har skett med elevmedverkan i en nyskapad skolbiogrupp med representanter från skola, bibliotek, filmstudio och biograf. Under hösten deltog 3 000 elever i projektet.

Under året har utlåning av elektroniska böcker och musikverk inletts. Vad gäller tryckta media är det framförallt facklitteratur, inte minst kurslitteratur, som efterfrågas.

Ett samarbete med föreningar och kulturinstitutioner kring "skyltskåpen" på Apoteksgränd har påbörjats. Det har betytt att gränden fått en ansiktslyftning och det har blivit ett uppskattat sätt att marknadsföra sin verksamhet på.

Designåret har uppmärksammats på olika sätt. På konsthallen visades utställningen "Svensk Plastdesign 1950-1975". Samlaren Thomas Lindblad invigde utställningen med en fördjupad visning. Dessutom genomfördes en pedagogisk verksamhet kring utställningen för elever. På museet visades stolar från medeltid till nutid och två föredrag hölls på temat design.

Fler kulturarrangemang än tidigare för barn och unga har förlagts till museet, där den unika miljön utnyttjats i och samverkat med föreställningen.

Med stöd av extern konsult fortsatte arbetet och dialogen med studieförbunden med mål att förbättra verksamheten och öka kontakten mellan kommunen och förbunden.

De tidigare samverkansgrupperna Fyrstads kulturkommitté och Kultur på Dal har nu samordnat sig inom ramen för Fyrbodalen. Olika möten och konferenser har anordnats för att hitta de bästa formerna för samverkan.

I samarbete med musikskolan och arena och fritid anordnades en föreställning med fri entré på Idrottscentrum. Göteborgsoperan gav smakprov ur kommande säsongsföreställningar.

Den sedan länge vakantsatta tjänsten som kultursekreterare tillsattes under slutet av året.

Framtid 2006

Kulturnämnden vill under 2006 prioritera dels verksamheten riktad till barn och unga och dels en fortsatt utveckling av biblioteket som mötesplats utifrån begreppen läsa – uppleva – skapa. Den nytillsatta kultursekreteraren kommer att vara en ny, viktig resurs i detta arbete.

INVESTERINGAR

Mkr	Investeringsplan 2005	Årets Resultat	Differens
Bibliotek	0,1	0,1	0

Årets gjorda investeringar avser inköp av en dataserver.

Barn- och ungdomsnämnden

Ordförande: S Anders Larsson (s)
Vice ordförande: Andreas Vänerlöv (kd)
Barn- och ungdomschef: Karl-Johan Höjer

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	69,7	74,3	71,4	+5,8
Personalkostnader	357,8	361,0	370,5	- 3,6
Omkostnader	187,9	188,5	203,7	- 0,2
Ränta	3,0	2,5	2,5	+0,4
Avskrivning	6,3	6,2	6,7	+1,6
Summa kostnader	555,0	558,2	583,4	- 1,8
Nettokostnader	485,3	483,9	512,0	+4,0

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett totalt överskott med +4,0 Mkr mot budget.

Intäkterna ger ett överskott med +5,8 Mkr avseende ökade interkommunala ersättningar, handledararvoden, lönebidrag, bidrag från Migrationsverket, hyresintäkter avseende skollokalerna och projektmedel av olika slag samt sommarläger på musikskolan. Osäkerhet i början av året avseende omfattning gör flera av dessa poster svåra att beräkna och därmed att budgetera.

Personalkostnaderna ger ett underskott med -3,6 Mkr mot budget. Nämnden har delat ut -6,8 Mkr till verksamheterna utöver budgetram för att säkra statsbidrag avseende personalförstärkning i grundskola och samverkan mellan grundskola och skolbarnsomsorg. Semesterlöneskulden blev 1,0 Mkr lägre än förväntat. Inom flera verksamheter finns vakanser. Exempelvis var förvaltningschefen under en period ersatt med konsult, vars kostnad återfinns under omkostnader med +1,0 Mkr. Central pool och rehabilitering visar ett överskott med +0,5 Mkr. Dagbarnvårdare visar ett överskott med +0,8 Mkr.

Omkostnader ger ett underskott med -0,2 Mkr. Materialinköpen har ökat, vilket bl. a. är en effekt av extraordinära åtgärder, som medfört att vissa kostnader inte ersatts med en gång. Arena och fritid samt musikskolan har intäkter som täcker en del av underskottet.

Överskottet på räntekostnader +0,4 Mkr och avskrivningar +1,6 Mkr beror på tidigare års låga investeringar och att årets investeringar inte aktiverats förrän vid bokslutet. Flera investeringar är fortfarande

de inte slutförda och i vissa fall har entreprenören inte kommit i gång enligt tidsplan.

Ekonomiskt utfall

Mkr	2005			Budget- Diff.
	Intäkt	Kostnad	Netto	
Nämnd & administration	0,3	3,5	3,2	+0,5
Barnomsorg	39,0	201,5	162,5	+7,3
Grundskola	15,7	299,4	283,7	- 3,2
Förskoleklass	0,1	12,4	12,3	+0,1
Särskola	1,0	16,9	15,9	+0,8
Arena & fritid	5,8	24,7	18,9	- 0,4
Musik & ungdom	9,5	25,0	15,5	- 1,1
Summa	71,4	583,4	512,0	+4,0

Verksamheterna inom förskola och skolbarnsomsorg visar ett överskott, medan grundskola och musikskola visar underskott.

Nämnd och administration

Överskottet om +0,5 Mkr för nämnd och administration beror på att av de medel, som nämnden förfogar över, kvarstår +0,5 Mkr.

Barnomsorg

Överskottet om +7,3 Mkr beror på att interkommunal ersättning för Korsgatans avdelning för hörselskadade och allergiavdelningen ger +0,9 Mkr, kostnaderna för semesterlöneskuld visar +1,5 Mkr, dagbarnvårdare +0,8 Mkr, de enskilda förskolorna tar inte in maximalt antal barn vilket resulterar i +0,4 Mkr och personalpoolen har använts bra och visar +0,4 Mkr. Material och tjänster påvisar ett överskott med +1,1 Mkr, då det på den administrativa avdelningen finns datakommunikationskostnader, som ger ett överskott med +0,4 Mkr. Kapitaltjänstkostnader ger ett överskott med +0,7 Mkr, då investeringarna varit låga de senaste åren och budgeten felberäknad.

Problem med korrekt fördelning mellan kostnader och budget avseende skolbarnsomsorg respektive grundskola, så att dessa helt speglar verkligheten, kvarstår delvis.

Verksamheterna har varierande resultat, som tillsammans ger ett litet överskott, +0,2 Mkr.

Grundskola

Underskottet om -3,2 Mkr inom grundskolan beror på att nämnden har tagit beslut om att dela ut extra medel för att säkra statsbidraget för ökad personaltäthet inom skolan, -5,7 Mkr. Underskottet uppvägs bara delvis av att intäkterna är högre än budget, +2,5 Mkr, elever i andra kommuner är färre än tidigare, +0,6 Mkr, och avsatta medel till kapitalkostnader förbrukades inte, +1,2 Mkr. Hyresökning för Granåsskolans ombyggnad förbrukades inte, +2,4 Mkr. Modersmål och förberedelseklass ger ett underskott med -0,7 Mkr, då det är små grupper med många olika språk. Tärnan har ett underskott med -0,3 Mkr beroende på höjda måltidskostnader.

Särskolan

Särskolans överskott om +0,8 Mkr beror på att interkommunala intäkter visar ett överskott med 0,2 Mkr och att kostnader för skolskjutsar och elever i andra kommuner blev lägre än förväntat +0,7 Mkr.

Arena och fritid

Underskottet om -0,4 Mkr mot budget beror på ökade omkostnader, -1,1 Mkr. Många av verksamhetens anläggningar är

slitna och krävande vad gäller underhåll och kostnader för media. Verksamheten vid Hallsjön och fornvården ingår i underskottet med -0,4 Mkr.

Intäkterna visar ett överskott med +0,5 Mkr och består av hyresintäkter. Personal visar överskott med +0,2 Mkr.

Musik och ungdom

Musik och ungdom har ett underskott om -1,1 Mkr mot budget. Den del som nämnden beslutat om för att säkra statsbidrag för ökad personaltäthet inom skolan uppgår till -1,1 Mkr. Underskottet är budgeterat under personal. Övriga verksamheter visar underskott på personal med -0,2 Mkr. Intäkterna är +1,3 Mkr högre än budgeterat till största delen på grund av ökade entréavgifter. Omkostnader visar underskott med -1,1 Mkr.

År 2005 har arena och fritid fått ett tillskott till driftbudgeten som kompensation för ökade medie- och kapitaltjänstkostnader. Målet är att nå ett nollresultat. Verksamheten vid Hallsjön och Fornvården belastar fortfarande enhetens ekonomi.

JÄMFÖRELSETAL

Verksamhet	Bokslut 2004	Budget 2005	Bokslut 2005	Förändr 04/05 %
Barnomsorg				
Antal barn förskola	1 445	1 525	1 475	+2
Antal barn familjedaghem	155	160	161	+4
Antal barn skolbarnsoms.	1 367	1 332	1 335	-2
Antal barn familjefritids	109	110	102	-6
Summa barnomsorg	3 076	3 127	3 073	0
Varav				
- enskild förskola	115	115	112	-3
- extern skolbarnsomsorg	155	156	146	-6
Nettokostnad/plats				
- förskola	69 789	-	72 435	+4
- skolbarnsomsorg	28 524	-	30 476	+7
Grundskola				
Antal elever förskoleklass	394	385	376	-5
Antal elever år 1-9	4 379	4 328	4 264	-4
Summa grundskola	4 773	4 713	4 640	-5
Varav:				
- extern förskoleklass	-	-	39	-
- extern skola	412	455	445	-9
Nettokostnad/elev				
- skola	60 373	-	66 282	+10
- förskoleklass	29 109	-	32 648	+12
Antal lärare /100 elever	8,43	-	8,90	+5
Särskola				
Antal elever träningskola	25	-	19	-24
Antal elever särskola	52	-	53	+2
Antal elever idividualint.	19	-	18	-5
Summa särskola	92	89	90	-2
Varav extern särskola	4	-	2	-50
Musikskola				
Antal elever grundskola	1 612	1 708	1 603	+1
Antal elever betalande	1 198	1 215	1 008	-16
Antal elever gymn. est.	72	83	99	+38
Antal elever gymn. nat.	43	40	40	-7
Antal elever gymn. övr.	290	330	310	+7
Summa musikskola	3 215	3 376	3 060	-5

Barnomsorg

Antalet barn inom förskola och familjedaghem har ökat under året. Dock ses en nedgång inom de enskilda förskolorna.

Inom skolbarnsomsorgen minskar antalet barn inom alla former.

Grundskola

Inom grundskolan fortsätter antalet elever att minska både mot förgående år och budget.

Personal

	Antal anställda
2001	1 209
2002	1 221
2003	1 209
2004	1 179
2005	1 180

Elevantalet inom grundskolan sjunker, vilket innebär att organisationen måste anpassa sig. Inom förskolan ökar antalet barn, vilket gör att antalet anställda är i stort sett oförändrat.

ÅRETS VERKSAMHET

Nämndens ansvarsområde omfattar barnomsorg, grundskola, obligatorisk särskola, fritid, arena, musik, ungdom samt föreningsstöd.

De övergripande målen för barn- och ungdomsnämnden är:

Att genom samordning av resurserna bedriva verksamheten så effektivt som möjligt.

Skola, särskola och barnomsorg har ett särskilt ansvar för att barn och ungdomar får en demokratisk fostran samt ge dem de nödvändiga kunskaper om samspelen mellan människa, natur och teknik.

Barnomsorg, fritid och grundskola samverkar i syfte att skapa verksamheter där invånarna har möjligheter att utveckla sina intressen och sin kunskap.

Övergripande

Rekrytering av ny förvaltningschef har pågått under året då tjänsten blev vakant i juni månad. Tf förvaltningschef tillträdde i september. Första december tillträdde ordinarie förvaltningschef. Även till stödenheten har ny chef rekryterats under hösten. Tillträde sker i februari 2006.

Barnomsorg

Behovet av barnomsorgsplatser har totalt sett under året legat på ungefär samma nivå som föregående år, men varierat inom kommundelarna. Nyttjandegraden har varit ca 87 % under året. För att möta behovet av barnomsorg i de centrala delarna har beslut fattats om att flytta paviljongen från Granås förskola till Öxnereds förskola.

Renovering av Gasverksgatans förskola och tillbyggnad med en avdelning påbörjades i september och beräknas vara klart i maj 2006. Kulturförskolan har utökats med två avdelningar under hösten 2005. Residensgatans förskola stängdes 1 oktober och lokalerna återlämnades till extern hyresvärd. Lokalerna vid Enebackens förskola har sagts upp men återtagits, för att Gasverksgatans förskola inryms där under tiden renovering och tillbyggnad pågår.

En tragisk olycka, med dödlig utgång för ett litet barn, på Frändefors förskola innebär att organisationen ställdes på hårda prov. Utvärdering har gjorts om skuldfråga och om hantering av efterarbete. Förvaltningens arbete visade sig fungera väl.

Endast ett fåtal förskolor hölls sommaröppna under veckorna 28-31. Utvärdering visar att det föll väl ut både ekonomiskt och arbetsmiljömässigt.

Familjecentralen Sirius startade i februari och är ett treårigt samarbetsprojekt mellan Vänersborgs kommun och primärvården. Barn- och ungdomsnämndens del i familjecentralen är öppen förskola.

Statligt bidrag har tilldelats förskolan för att höja kvaliteten. Beslut har tagits i nämnden i syfte att återgå till beräkningsgrunden ett barn - en plats.

Personal inom förskolan som genomgått 5-poängsutbildningen "Kvalitetsutveckling i förskolan" har föreläst på pedagogisk afton för kollegor inom förskolan.

Grundskola

Kvalitetsarbetet har varit ett prioriterat område liksom bedömning och betyg, vilket även fortsätter under 2006. Arbetet med mål har varit ett prioriterat område för politiker och tjänstemän. En översyn av rektorernas arbetsmiljö har genomförts och handlingsplan har upprättats.

Granåsskolans tillbyggnad har tagits i bruk. Hallebergs skolas elever har flyttat till Granåsskolan, som nu är en F-6-skola. Projektering gällande om- och tillbyggnad av Rånnums skola har pågått under året. Under tiden renoveringen pågår på Rånnum är verksamheten förlagd till Hallebergs skola.

Särskolan

Skola och hem tar gemensamt ansvar för elevernas skolgång och skapar bästa möjliga förutsättningar, utifrån ekonomisk tilldelning, för barnens utveckling och lärande. Årets verksamhet visar överskott, vilket är resultatet av en noggrann genomgång av verksamheten och genomlysning av varje enskild kostnadspost.

Arena och fritid

Efter Göteborgsoperans besök öppnar sig nya möjligheter för Sportcentrum som evenemangsarena för t ex Robert Wells och liknande större arrangemang.

Konstgräset har blivit, och kommer att vara, den spontana mötesplats för kommunens ungdomar i oorganiserad form som var tanken.

Brålandabadet, som drivs i privat regi men med ekonomiskt stöd från arena och fritid, har haft en bra säsong med stort antal elever i simskola.

Barn och ungdom står i fokus. Att öka tillgänglighet för alla grupper och stödja handikappidrott på lika villkor är en självklarhet. Detta har prövats vid ärendehantering under sommaren och bidrag till vuxenverksamhet har fått avslag.

Musik och ungdom

Verksamheten inom grundskolan har utvecklats och delvis organiserats mer utifrån varje skolas önskemål och förutsättningar. Orkesterklasserna har bl.a. kompletterats med koncentrationsläsning, ett projekt med stor insats under kortare tid. Större projekt har genomförts, där flera skolor samlats kring samma tema.

Under våren gav regeringen klartecken till Birger Sjöberggymnasiet och Vänerborg att starta orkestermusikerutbildning med riksomfattande intag. Ett omfattande och tidskrävande planeringsarbete pågår och start beräknas till höstterminen 2007.

Musikskolan och musikverksamheten vid gymnasieskolans estetiska program har knutits närmare varandra genom att gymnasieskolans rektor under året regelbundet har deltagit vid musikestetlärarnas konferenser på musikskolan. Förskolorna har år 2005 utökat sin beställning av musik. Den interaktiva föreställningen "Truddelutten"

har under hösten nått alla barn mellan 2 och 5 år. En skiva med musik, komponerad och inspelad av musikskolans lärare, hjälper personalen på förskolorna att jobba vidare mellan de båda föreställningarna.

Vänersborgs stadsmusikkår har flyttat in i musikskolans lokaler. Vänersborgs kommun är sedan november 2005 med i ett EU-projekt, "UniTon", där 13 svenska och nio norska kommuner ingår. Syftet är bl.a. att skapa möten mellan både lärare och elever från de olika kommunerna, fortbildning genom auskultation och ett elektroniskt nätverk.

Verksamheten på Ungdomshuset samt Tärnan, Mariedal, Onsjö och Kastanjevägen är i gång och arbetet med att göra Ungdomshuset till ett verksamhetsövergripande allaktivitetshus för kommunens ungdomar fortsätter. Bland annat finns, från och med 1 januari 2005, ungdomscentrum och ungdomslyftet i lokalerna på dagtid. Gymnasiets esteter och Huvudnässkolan utnyttjar danslokalerna. Musikskolan och Scenstudio har grupper i huset och ett samarbete finns med Vänerskolan.

Sommaraktiviteterna har utökats med internetcafé och rockskola.

Fiskeskolan genomfördes under sex veckor på grund av det förkortade sommarlovet.

Under hösten drog lussebandyn över 1 500 ungdomar till idrottshuset.

INVESTERINGAR

Mkr	Investeringsplan 2005	Årets Resultat	Differens
Musikskolan	0,4	0,3	+0,1
Barnomsorg & grundskola	6,4	4,4	+2,0
Arena & fritid	2,7	2,7	0
Summa	9,5	7,4	+2,1

Erhållen budgetram avser investeringsram för 2005 på 7,0 Mkr samt överförda medel från 2004 på 2,5 Mkr.

Åtgärder enligt myndighetsbeslut från bl.a. Arbetsmiljöverket har genomförts i alla verksamheter.

Musikskolan har under hösten investerat i instrument och portsystem.

Under arena och fritid finns investeringar i form av återköp av inventarier vid Ursands camping, enligt beslut 2004. I fryshuset vid bandyarenan har en ny skruvkompressor installerats för att ge arenan större effekt. Bowlinghallen har fått laminatbanor och automatiska bumbars.

Barnomsorg och grundskola har investerat i datanätutveckling och utrustning till nya Granässkolan.

Ordförande: Kjell Nilsson (s)
 Vice ordförande: Orvar Carlsson (kd)
 Förvaltningschef: Karl-Johan Höjer t.o.m. november
 Siw Andersson fr.o.m. december

EKONOMISK ANALYS

Resultaträkning

Mkr	Utfall 2003	Utfall 2004	Utfall 2005	Budget- diff. 2005
Summa intäkter	53,8	73,4	69,3	+1,9
Personalkostnader	92,4	108,8	116,6	+2,5
Omkostnader	98,2	107,0	105,7	-5,3
Ränta	0,5	0,6	0,5	0
Avskrivning	2,6	3,1	2,8	0
Summa kostnader	193,7	219,5	225,6	-2,8
Nettokostnader	139,9	146,1	156,3	-0,9

I ramsättningen inför budget 2005 erhöll gymnasieförvaltningen ett tillskott på 3,0 Mkr, som gick till elevökningen på gymnasiet.

Nämnden har under 2005 fattat beslut om att flytta 2,0 Mkr från komvux till gymnasiet.

Totalt visar gymnasienämnden ett underskott på -0,9 Mkr mot budget.

Ekonomiskt utfall

Mkr	2005		Netto	Budget- diff.
	Intäkt	Kostnad		
Nämnd & administration	0	4,9	4,9	0
Gymnasium	26,5	147,4	120,9	-0,8
Gymnasiesärskola	2,3	13,7	11,4	-3,2
Komvux	8,8	20,6	11,8	+1,9
Uppdragsutbildning	6,6	6,0	-0,6	+0,6
Arbetsmarknadsenhet (AME)	25,1	33,0	7,9	+0,6
Summa	69,3	225,6	156,3	-0,9

Nämnd och administration

Gymnasienämnden visar ett underskott på -0,1 Mkr p.g.a. kostnader för Fyrbodalssamarbetet. Administrationen har däremot ett överskott.

Gymnasium

Gymnasiet visar ett underskott på -0,8 Mkr. Gymnasiet har under många år haft ett ökande underskott på de interkommunala kostnaderna och intäkterna. Under 2005 blev underskottet -0,7 Mkr.

Intäkterna och personalkostnaderna visar ett överskott medan omkostnaderna visar ett underskott jämfört med budget.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan visar ett underskott på -3,2 Mkr i förhållande till budget. Gymnasiesärskolan har under många år haft ett underskott som ökat p.g.a. fler elever samt elever med svårare handikapp. Under året har gymnasiesärskolan startat ny verksamhet, yrkesträning.

Komvux

Komvux visar ett överskott på +1,9 Mkr. Intäkterna visar ett överskott på totalt +1,7 Mkr. Myndigheten för skolutveckling beslutade i juni 2005 att betala +1,0 Mkr i extra statsbidrag. Bidraget avser 2004 för utbildning av vuxna och går till de kommuner som presterat fler platser än ansökan kräver. Dessutom har intäkterna för vuxnas lärande 2005 ökat med +0,5 jämfört med budget p.g.a. fler helårsstudenter.

Intäkterna för påbyggnadsutbildningen visar ett överskott på +0,2 Mkr. Staten har beslutat att kommunerna får bedriva rikrekryterande påbyggnadsutbildningar även under läsåret 2004/2005. Under våren 2005 såldes några fler platser än beräknat.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildningen visar ett överskott på +0,6 Mkr. Resultatet beror till stor del på utbildningar, som tidigare år haft underskott p.g.a. uppbyggnad och som nu ger ett överskott samt fler uppdrag jämfört med budget.

Arbetsmarknadsenhet (AME)

Arbetsmarknadsenheten visar ett överskott på +0,6 Mkr. Under 2005 drev AME flera EU-projekt, där befintliga resurser inom AME:s ordinarie verksamhet har använts inom EU-projekten. Detta innebär lägre kostnader för personal, lokaler mm. Flera EU-projekt har under året avslutats. Ett ökat antal anvisade personer under året har också bidragit till ökade intäkter från staten.

JÄMFÖRELSETAL

Verksamhet	Bokslut 2004	Budget 2005	Bokslut 2005	Förändr 04/05 %
Gymnasium				
Antal elever	1 438	1 560	1 533	+7
varav från annan kommun	204	200	189	-7
I annan kommun	297	290	287	-3
Snittkostnad/elev i Vänersborg	68 929	-	70 398	+2
Snittkostnad/elev i annan kommun	93 065	-	91 715	-1
Gymnasiesärskola				
Antal elever	14	20	21	+50
varav från annan kommun	4	8	8	+100
I annan kommun	28	28	29	+4
Bruttokostnad per elev	282 138	-	275 870	-2
Arbetsmarknadsenhet (AME)				
Antal anvisade personer	715	-	781	+9

Personal	Antal anställda	Arbetad tid omräknat till årsarbeten (heltidstjänster)
2001 exkl AME	243	218
2002 exkl AME	249	218
2003 exkl AME	241	217
2004 inkl AME	270	236
2005 inkl AME	306	265

Gymnasium

I gymnasieskolan kommer antalet elever att öka kraftigt fram till 2006/2007. Som ett led i detta har antalet elever som studerar i andra kommuner ökat under de se-

naste åren. Antalet elever som kommer till Vänersborg för att studera har däremot inte ökat.

Snittkostnaden per elev varierar beroende på vilka program eleverna går på. De yrkesförberedande programmen är dyrare än de studieförberedande. Snittkostnaden för elever i Vänersborg har ökat något och snittkostnaden för elever i andra kommuner har minskat något.

Gymnasiesärskola

Antalet elever i gymnasiesärskolan har under de senaste åren ökat kraftigt. Bruttokostnaden per elev var 2004 högre än 2005 trots uppbyggnad av egen verksamhet.

Arbetsmarknadsenhet (AME)

Antalet personer som anvisats under året har ökat från 715 personer 2004 till 781 personer 2005. Detta beror i huvudsak på rådande konjunkturläge med hög andel långtidsarbetslösa och minskat antal lediga arbeten på den reguljära arbetsmarknaden, vilket inneburit att arbetsförmedlingens ekonomiska möjligheter till anvisning av deltagare till AME ökat.

Personal

Antalet anställda och arbetad tid har ökat mellan 2004 och 2005 p.g.a. några fler lärare på gymnasiet samt fler visstidsanställda på AME.

ÅRETS VERKSAMHET

Verksamhetsutveckling*Förvaltning*

Målbilden för allt utvecklingsarbete är den lärande organisationen. Arbetet med rutiner för ledning och utveckling har fortsatt. I detta sammanhang kan nämnas fortsatt utveckling av plan för systematiskt arbetsmiljöarbete, en plan för det fortsatta hälsostrategiska arbetet samt genomgång av rutiner, lagar och förordningar vad gäller personalhantering såsom anställning, lönesättning, rehabilitering mm.

En plan för utveckling av samverkan har knutits till tidigare beslutad utvecklingsplan, som tagits fram i FSG (förvaltningens samverkansgrupp) med bas och utgångspunkt i arbetsplatsträffarbetet (APT).

Gymnasieskola

Den allt överskuggande frågan för gymnasieskolan är analys av och planering för de omfattande behov och krav, som de senaste och närmaste årens ökande elevkullar innebär. Detta arbete återverkar direkt på såväl utvecklingsarbete i övrigt som arbetet kring den ekonomiska ramanpassningen samt på ett effektivt lokalnyttjande.

Utvecklingsarbetet på gymnasieskolan har under detta år präglats framförallt av två mer övergripande projekt, dels under våren 3 B:n (Bemötande, Bedömning, Betyg), dels arbetet med att påbörja förändringsprocessen inför genomförandet av den omfattande gymnasiereformen, "Kunskap och kvalitet – elva steg". I dag finns ett samlat material kring betyg och bedömning framtaget och utdelat till samtliga elever. Utveckling av de individuella studieplaner-

na pågår och parallellt med detta utvecklingsarbete kring genvsar och utvecklings-samtal.

En kontinuerlig analys av elevernas programval ställer krav på omstrukturering och anpassning. Under detta år har t.ex. omvårdnadsprogrammet fortsatt sitt utvecklingsarbete kring de lokala inriktningarna med profilerna "Hälsa", "Skydd och säkerhet" samt "Ambulans". Detta utvecklingsarbete har skett i nära samverkan med polis och landsting.

Utöver detta har nämnd och förvaltning deltagit i arbetet kring en gemensam gymnasieutbildning i Fyrbodalen (FG). Gymnasienämnden har beslutat att skriva under det reviderade förslaget till samverkansavtal som presenterats inför 2006.

Gymnasiesärskola

Utvecklingsarbetet har dominerats av fortsatt byggande av den verksamhet som sedan 2003 bedrivs i egen regi. Under höstterminen har den egna verksamheten kompletterats med yrkesträning, så att Vänersborg fr.o.m. hösten 2005 har en verksamhet som omfattar nationella program, yrkesträning och verksamhetsträning. De nationella program som startat, fordon och estetiska, kompletterar utbudet i Tvåstad. Ett nytt samverkansavtal finns mellan kommunerna och gäller fr.o.m. hösten 2005. Arbetet med att hitta rutiner kring intag och överlämning från grundsärskolan har fortsatt.

Vuxenutbildning

Komvux utvecklingsarbete har under året haft tre huvudlinjer.

Den första linjen är arbete kring infrastruktur för vuxnas lärande, där ett samverkansråd mellan utbildningsanordnare, arbetsförmedling, försäkringskassa, arbetsmarknadsenhet, näringsliv och högskola har etablerats. Samarbetet inom Fyrstad har utifrån samma grundtankar fördjupats och stärkts. Vänersborgs första lärcenter - Brålanda - har under året övergått från ett bidragsstött projekt till ordinarie verksamhet. I det påbörjade arbetet kring ett framtida högskolecenter är infrastrukturen för vuxnas lärande, med komvux som motor, ett eget utvecklingsområde. Inom ramen för detta arbete bör också nämnas ett antal samarbetsprojekt med framförallt arbetsförmedlingen och socialförvaltningen, där komvux på uppdragsbasis kunnat stå för utbildning.

Den andra linjen har sin bas i det fortsatta utvecklingsarbetet kring det flexibla lärandet med IT, distansundervisning och individuella studiekontrakt som viktiga inslag. Arbetet ställer höga krav på såväl pedagogiskt nytänkande som trygghet och säkerhet när det gäller datautrustning och internetuppkopplingar (Reflexen).

Den tredje linjen har sin utgångspunkt i samverkan inom förvaltningens ram mellan AME och komvux, för att även i denna samverkan kunna säkra kommuninvånarnas behov av ett livslångt och livsvitt lärande. Ett framgångsrikt exempel är Fyrstadsprojektet "Ungdomslyftet", där AME och komvux deltar tillsammans.

Ekonomisk ramanpassning

Utbyggnaden av sarskola i egen regi, i lokaler tillsammans med övriga gymnasieskolan, överensstämmer med förväntade framtida riksdagsbeslut och ger en god bas för fortsatt utveckling inom ramen för samverkan med Trollhättan. Kostnaderna har varit och är betydande men ger goda planeringsförutsättningar inför framtiden och då särskilt de närmaste årens ökande elevkullar.

Trots ett mycket framgångsrikt arbete under året återstår mycket för att hitta lösningar, där kvalitativa och budgetmässiga krav är balanserade och långsiktigt hållbara. I detta arbete måste ett fortsatt starkt fokus sättas på gymnasieskolans och gymnasiesärskolans kraftigt ökande antal elever samt stora ökningsar vad avser interkommunala kostnader.

Arbetsmarknadsenhet (AME)

Anknytningen organisatoriskt till gymnasieförvaltningen och det därtill hörande nära samarbetet med komvux har haft hög prioritet under året.

Under 2003 genomfördes en omfattande analys av arbetsmarknadsenhetens verksamhet. Detta har resulterat i en mer tydlig inriktning av de arbetsmarknadspolitiska insatserna utifrån arbetsmarknadens utveckling under de senaste åren.

Som ett resultat av ovanstående analys startade på hösten 2003 ett samverkansprojekt (ALFA) mellan arbetsförmedlingen, försäkringskassan och Vänersborgs kommun i syfte att finna lämpliga arbetsmetoder och organisation. Projektet, som riktar sig till långtidssjukskrivna och långtidarbetslösa, har fortsatt under 2004 och 2005.

Delar ur projektet har under året implementerats i AME:s ordinarie verksamhet, bland annat genom start av nya verksamheter som prövnings- och utredningsresursen, "Torpet", införande av företagscoacher samt förändrade arbetsmetoder. Tidigare påbörjat utvecklingsarbete har fortgått under 2005 i syfte att ytterligare förstärka insatserna, såväl kvalitativt som effektivt resursutnyttjande, med en flexibel organisation. Projektet ALFA används i stor utsträckning för detta ändamål och avslutades i december 2005.

Ett annat EU-projekt som AME och komvux deltagit i under 2005 är fyrstadssatsningen "Ungdomslyftet", där samverkan med arbetsförmedling ger arbetslösa ungdomar nya möjligheter. Detta projekt har även fått finansiellt stöd av kommunstyrelsen utifrån det arbetsmarknadsstrategiska värdet.

Extra medel har tillförts AME under 2005 till s.k. åtgärdsanställningar av i huvudsak långtidsarbetslösa med invandrarbakgrund, med placering i kommunens olika verksamheter.

INVESTERINGAR

Mkr	Investeringsplan 2005	Årets resultat	Differens
Gymnasium	3,0	2,0	+1,0
Gymnasiesärskola	0	0,1	-0,1
Komvux	0,3	0,2	+0,1
Uppdragsutbildning	0,2	0	+0,2
Arbetsmarknadsenhet (AME)	0	0,2	-0,2
Summa	3,5	2,5	+1,0

Gymnasiet har investerat i datorer, utrustning och skolmöbler till programmen.

Gymnasiesärskolan har utrustat den nystartade verksamheten yrkesträning.

Komvux har köpt datautrustning.

AME har byggt om caféet.

Sammanställd redovisning

ALLMÄNT OM KONCERNEN

Koncernredovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen och utföras enligt god redovisningssed. Koncernen Vänersborgs kommun omfattar, förutom kommunen, aktiebolag och kommunalförbund i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Detta definieras som en röstandel om minst 20 %. I koncernredovisningen har kommunens och dessa juridiska personers balans- och resultaträkningar konsoliderats.

I koncernen ingår de fyra helägda aktiebolagen AB Vänersborgsbostäder, Fastighets AB Vänersborg, VattenPalatset Vänerparken AB och Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB. Dessutom ingår Trestadsregionens Avfalls AB med 30,1 %, Fyrstads Flygplats AB med 34 % samt kommunalförbunden Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund med 35,3 % och Fyrstadskansliet AB med 25 %. Vänersborgs kommun är största delägaren i TRAAB.

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering, vilket innebär att det vid anskaffningstillfället förvärvade egna kapitalet har eliminerats. Det egna kapitalet i koncern-

balansräkningen innehåller därför enbart kommunens egna kapital samt den del av bolagens egna kapital som har tillkommit efter förvärven. Samtliga interna mellanhavanden mellan de i koncernen ingående enheterna har eliminerats.

För kommunen gäller den kommunala redovisningslagen, medan för bolagen gäller bokföringslagen och årsredovisningslagen. Principerna för redovisningen kan därför till viss del skilja sig åt mellan kommun, kommunalförbund och bolag. Koncernbokslutet redovisas utan att hänsyn tagits till dessa olikheter.

Obeskattade reserver ingår i det egna kapitalet. Den uppskjutna skatteskulden som utgör en del av förvärvade eller genererade obeskattade reserver redovisas och klassificeras som en avsättning.

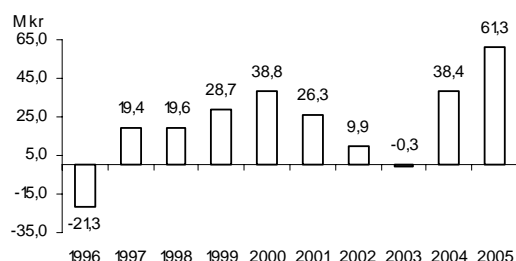
Årets sammanställda redovisning utgår från bolagens preliminära bokslut. Justeringar har gjorts för åren före bokslutsåret utifrån reviderade bokslut. De förändringar som skett i dotterbolagens slutliga redovisningar för år 2004 har påverkat resultatet för år 2005.

EKONOMISK ANALYS

Resultatutveckling

Koncernens resultaträkning visar positiv förändring av eget kapital med +61,3 Mkr. Resultatet beror i huvudsak på kommunens positiva förändring av det egna kapitalet med +53,5 Mkr.

Resultatutveckling för koncernen 1996-2005

AB Vänersborgsbostäder visar ett positivt resultat på +5,8 Mkr (5,2 Mkr), vilket skall jämföras med budgeterat utfall på +1,9 Mkr. Det är främst lägre finansieringskostnader och lägre uppvärmningskostnader som medverkat till det positiva resultatet.

Under åren 1998 till och med 2003 tillfördes AB Vänersborgsbostäder aktieägartillskott med sammanlagt 28 Mkr från kommunen. Bidraget bokfördes enligt då gällande redovisningsprinciper som kostnad i kommunen och direkt mot eget kapital i bolagets balansräkning. Under 2004 och 2005 har kommunen istället tecknat en nyemission med 5,0 Mkr per år, vilket inte påverkar kommunens driftresultat. Den likvidmässiga överföringen är samma som tidigare och syftar till att minska bolagets låneskuld och höja det egna kapitalet.

Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB redovisar liksom förra året ett nollresultat. I intäkterna för 2004 och 2005 ingår 1,4 Mkr per år i förlusttäckningsbidrag från Vänersborgs kommun.

Vattenpalatset Vänerparken AB visar nollresultat efter överavskrivning med 0,4 Mkr. Förlusttäckningsbidrag om 6,6 Mkr ingår i intäkterna. Efter nyemission om 1,0 Mkr år 2004 uppgår det egna kapitalet till 2,7 Mkr.

Fastighets AB Vänersborg visar +1,6 Mkr i årets resultat. Under 2004 fattade kommunfullmäktige beslut om nya ägardirektiv för bolaget. I anslutning till detta beslutades även att bredda styrelsen samt tillföra bolaget en nyemission om 1,0 Mkr. Besluten har verkställts 2005.

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund redovisar år 2005 ett negativt resultat om -1,7 Mkr. I 2004 års resultat på +1,4 Mkr ingick 1,5 Mkr i ägartillskott som avsåg täckning av 2003 års underskott. Vänersborgs kommuns kostnader för förbundsavgift samt pensionsåtaganden uppgår till 21,3 Mkr.

Fyrstads Flygplats AB, Fyrstadskansliet samt TRAAB påverkar koncernens resultat i mindre omfattning, då de uppvisar resultat nära noll och endast är delägda. Kommunalförbundet Fyrstadskansliet har avvecklats från 31 december 2005. Verksamheten har i väsentliga delar överförs till Fyrbodals Kommunalförbund.

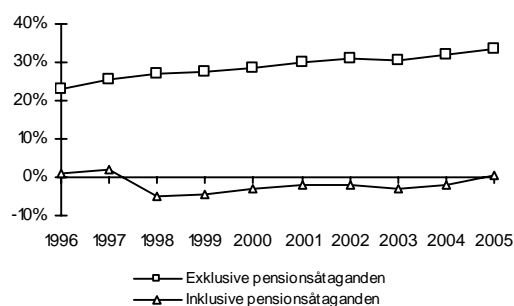
Eget kapital

Koncernens positiva resultat medför att det egna kapitalet har ökat till 687,1 Mkr. Om kommunens ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser, 671,7 Mkr, inräknas, är dock det egna kapitalet endast 15,4 Mkr.

Soliditet

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel. Ett av kommunens inriktningsmål för ekonomin är förbättrad soliditet. I koncernen uppnås detta mål, då soliditeten har förbättrats från 32 % till 33 % under 2005. Den senaste femårsperioden har soliditeten också förbättrats, från 30 % till 33 % i koncernen.

Soliditet 1996-2005

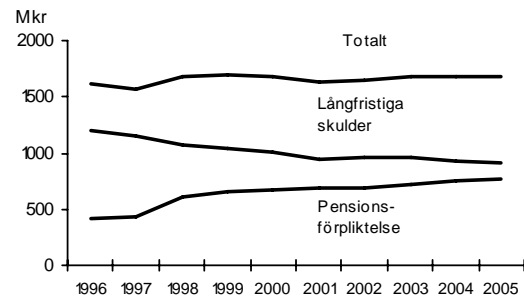

Koncernens soliditet ligger på en lägre nivå än kommunens, beroende på AB Vänersborgsbostäders låneskuld.

Långfristiga skulder och avsättningar

De långfristiga skulderna har minskat under en lång följd av år och uppgår nu till 911,9 Mkr. AB Vänersborgsbostäders andel av den långa låneportföljen är 89 % och kommunens andel är 6 %. Resterande låneskuld fördelas på övriga bolag i koncernen.

Skuldutveckling, långfristiga skulder och pensionsförpliktelser 1996-2005

Avsättningarna har däremot ökat och uppgår till totalt 112,1 Mkr, varav 100,1 Mkr är pensionsförpliktelser, i huvudsak för kommunen. Övriga avsättningar, bl.a. TRAAB:s avsättningar för lakvattenhantering och återställning av tippområde, belastar balansräkningen med resterande 12,0 Mkr.

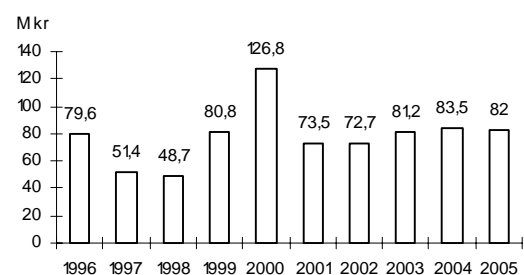
Finansnetto

Koncernens finansnettot, som är negativt, har minskat årligen under en lång period. Finansnettot var -101,6 Mkr år 1994 och uppgår 2005 endast till en tredjedel av detta, -34,9 Mkr. Minskad låneskuld och ett effektivt utnyttjande av det låga ränteläget har förbättrat koncernens räntenetto.

Investeringar

År 2005 gjordes nettoinvesteringar i koncernen för 82,0 Mkr, varav kommunen stod för den övervägande delen, 59,1 Mkr. Investeringarna har helt kunnat finansieras med egna medel, dvs. inom ramen för årets avskrivningar, 78,3 Mkr, och årets resultat, +61,3 Mkr.

Nettoinvesteringar 1996-2005

Resultaträkning, Finansieringsanalys koncernen–

RESULTATRÄKNING, KONCERNEN

Mkr		2003	2004	2005
Verksamhetens intäkter	Not 1	547,1	581,4	536,5
Verksamhetens kostnader	Not 1	-1 718,7	-1 756,6	-1 799,0
Avskrivningar	Not 2	-77,8	-76,5	-78,3
Verksamhetens nettokostnader		-1 249,4	-1 251,7	-1 340,8
Skatteintäkter		1 145,7	1 180,3	1 238,1
Generella statsbidrag		153,6	154,1	199,8
Finansiella intäkter		2,9	1,9	3,3
Finansiella kostnader		-53,1	-46,3	-38,2
Resultat före extraordinära poster		-0,3	38,3	62,2
Extraordinära intäkter		-	-	-
Extraordinära kostnader		-	-	-
Skattekostnader		-	0,1	-0,9
Årets resultat, förändring eget kapital		-0,3	38,4	61,3

FINANSIERINGSANALYS, KONCERNEN

Mkr	2003	2004	2005
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	-0,3	38,4	61,3
Justering för av- och nedskrivningar	77,8	76,5	78,3
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	12,7	6,0	10,5
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	90,2	120,9	150,1
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	22,1	4,6	0
Ökning/minskning förråd och varulager	0,2	0,2	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	46,9	-1,5	50,3
Medel från den löpande verksamheten	159,4	124,2	200,4
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-81,3	-83,5	-82,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,1	0,6	15,6
Medel från investeringsverksamheten	-81,2	-82,9	-66,4
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Nyupptagna lån	0	0	21,7
Amortering av skuld	-1,0	-23,0	-41,2
Ökning av långfristiga fordringar	0	-0,2	0
Minskning av långfristiga fordringar	0,3	0	0
Medel från finansieringsverksamheten	-0,7	-23,2	-19,5
ÅRETS KASSAFLÖDE	+77,5	+18,1	+114,5
Likvida medel vid årets början	44,1	121,6	139,7
Likvida medel vid årets slut	121,6	139,7	254,2
	+77,5	+18,1	+114,5

Balansräkning, koncernen

BALANSRÄKNING, KONCERNEN

Mkr		2003	2004	2005
TILLGÅNGAR				
<i>Anläggningstillgångar</i>				
Materiella anläggningstillgångar	Not 3	1 738,1	1 745,0	1 734,3
Finansiella anläggningstillgångar	Not 4	8,1	8,2	8,1
Summa anläggningstillgångar		1 746,2	1 753,2	1 742,4
<i>Omsättningstillgångar</i>				
Förråd		2,5	2,3	2,3
Kortfristiga fordringar		69,8	65,2	65,3
Likvida medel		121,6	139,7	254,2
Summa omsättningstillgångar		193,9	207,2	321,8
SUMMA TILLGÅNGAR		1 940,1	1 960,4	2 064,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER				
Eget kapital				
Ingående eget kapital		587,7	587,4	625,8
Årets förändring av eget kapital		-0,3	38,4	61,3
Summa eget kapital	Not 5	587,4	625,8	687,1
Avsättningar				
Avsättningar pensioner		83,3	89,8	100,1
Avsättning skatter		0,6	0,5	1,3
Övriga avsättningar	Not 6	10,1	10,0	10,7
Summa avsättningar		94,0	100,3	112,1
Skulder				
Långfristiga skulder		954,4	931,5	911,9
Kortfristiga skulder		304,3	302,8	353,1
Summa skulder		1 258,7	1 234,3	1 265,0
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		1 940,1	1 960,4	2 064,2
Panter och ansvarsförbindelser:				
Ställda panter	Not 7	198,4	169,4	160,3
Pensionsförpliktelser		642,9	663,9	671,7
Övriga ansvarsförbindelser	Not 8	30,2	27,8	24,7

Noter, koncernen

Not 1 Verksamhetens intäkter & kostnader

Eliminering har gjorts av interna poster inom kommunen enligt kommunens resultaträkning. Koncerninterna poster såväl mellan kommunen och företagen som mellan företagen har eliminerats.

Pensionskostnader ingår i verksamhetens kostnader med ett belopp om 71,8 Mkr.

Not 2 Avskrivningar

Avskrivningar sker i kommunen i huvudsak i enlighet med Svenska Kommunförbundets rekommendationer. Dotterbolagens avskrivningar följer bokföringslagen.

Not 3 Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar redovisas till bokfört värde baserat på anskaffningsvärde minus avskrivningar och investeringsbidrag.

Not 4 Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar avser kommunens innehav av värdepapper, som inte är koncerninterna samt långfristiga utlämnade lån och uppskjuten skattefordran.

Not 5 Eget kapital	2003	2004	2005
Ingående eget kapital	587,7	587,4	625,8
Årets resultat	-0,3	+38,4	61,3
Summa	587,4	625,8	687,1

Not 6 Övriga avsättningar

	2003	2004	2005
Kommunen regressfordran försäkringsbolag	1,0	0,1	0,1
Kommunen övriga avsättningar	-	0,2	0,4
TRAAB fond lakvattenhantering	5,3	5,5	5,7
TRAAB återställande av deponi/tippområde	3,8	4,2	4,5
Summa	10,1	10,0	10,7

Not 7 Ställda panter och fastighetsinteckningar

	2003	2004	2005
AB Vänersborgsbostäder	190,4	169,4	160,3
Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB	8,0	-	-
Summa	198,4	169,4	160,3

Not 8 Övriga ansvarsförbindelser

	2003	2004	2005
Kommunen, föreningar	15,8	15,6	15,4
Kommunen, egna hem	12,7	10,5	7,6
Kommunen, övriga förbindelser	1,4	1,4	1,4
AB Vänersborgsbostäder	0,3	0,3	0,3
Summa	30,2	27,8	24,7

AB VÄNERSBORGSBOSTÄDER

Ordförande: S Anders Larsson (s)
Vice ordförande: Bilt Davidsson (m)
VD: Leif Selin

Resultaträkning, Mkr	2004	2005
Intäkter	190,1	188,8
Kostnader	-146,3	-150,5
Rörelseresultat	43,8	38,3
Finansnetto	-38,6	-32,0
Resultat efter finansnetto	5,2	6,3
Skatt	0	-0,5
Årets resultat	+5,2	+5,8

Balansräkning, Mkr	2004	2005
Tillgångar	974,5	949,1
Skulder	903,7	867,5
Eget kapital	70,8	81,6
S:a skulder & eget kapital	974,5	949,1

Verksamheten

AB Vänersborgsbostäder startade sin operativa verksamhet 1995, från att tidigare bedrivits i stiftelseform sedan 1947. AB Vänersborgsbostäder har till uppgift att främja kommunens försörjning med bostäder och kommersiella lokaler. Förutom att förvalta bostadsbeståndet har AB Vänersborgsbostäder uppdraget att samordna förvaltningen av kommunägda verksamhets- och förvaltningsbyggnader. Fastighetsbeståndet består av ca 3 000 lägenheter och ca 120 lokaler.

I bolagets vision är trivsel och trygghet viktiga ledord. Strävan är att ge större möjligheter för hyresgästerna att själva påverka och utforma sitt boende samtidigt som bolaget skall ha en god ekonomi. Bolaget har många spännande utmaningar och krav på sig som kommer att kräva långsiktiga strategier för att nå ägarens mål med verksamheten. Årets mål för olika miljöbefrämjande åtgärder har uppfyllts.

Marknadsutveckling

Befolkningsmängden har minskat i kommunen och en minskad efterfrågan på lägenheter har märkts framför allt i områdena Vipan och Viggen, men även i Hägern. I övriga bestånd har det varit fortsatt god efterfrågan. I december 2005 saknades intäkter från 68 lägenheter, vilket är betydligt fler än föregående år. Vakanserna är relaterade till de tre bostadsområdena ovan samt till tappade månadshyror vid

omflyttningar och renoveringar av lägenheter. Minskad omflyttning är nyckeln för att få ner vakanskostnaden. Nuvarande omflyttning på 29 % förväntas minska genom den nya organisationen med kvartersvärdar. Detta medför närmare kontakt med hyresgästerna och snabbare åtgärdade problem, vilket skapar ökad trivsel som leder till ett ökat kvarboende.

Studentbostäder

Vänersborgsbostäder har i uppdrag av kommunen att samordna boendet för studenter. Under 2004 togs beslut om lokalisering av högskolan till Trollhättan med genomförande klart år 2008. En konsekvens av beslutet var att antalet korridorboenden för studenter minskades under hösten 2005. Efterfrågan var också låg.

Framtid

2006 kommer att kräva arbete för att behålla nuvarande uthyrningsgrad. Den nya organisationen med kvartersvärdar möjliggör fokusering på de områden där vakanserna har stigit under 2005. Beslutet att lokalisera högskolan till Trollhättan kommer troligen att få konsekvenser även 2006 med minskad efterfrågan på studentboende i kommunen. I början av 2006 beräknas beslut tas om byggnation av bostäder i kvarteret Haren, Lyckhems Park.

En kartläggning har påbörjats av tillgängligheten inom fastighetsbeståndet. Hissar och i övrigt god tillgänglighet, t.ex. rymliga badrum, gör att hyresgäster kan få möjlighet att bo kvar i sitt område och sin lägenhet långt upp i åldrarna.

Eget kapital och investeringar

Genom nyemission av aktier har bolagets aktiekapital ökat med 5,0 Mkr till 27 Mkr. Soliditeten har ökat från 7,3 % till 8,6 %. Enligt ägardirektiven skall bolaget eftersträva att av egen kraft höja soliditeten. Årets investeringar i fastigheter uppgår till 4,9 Mkr, varav fastighetsförvärv 0,3 Mkr och ombyggnader 4,6 Mkr.

Årets resultat

Vänersborgsbostäder visar ett positivt resultat på +5,8 Mkr. Resultatet är klart bättre än det budgeterade, +1,9 Mkr. Det är främst lägre finansieringskostnader och lägre uppvärmningskostnader som medverkat till det bättre utfallet gentemot det budgeterade.

VATTENPALATSET VÄNERPARKEN AB

Ordförande: Lennart Niklasson (s)
Vice ordförande: Lars G Blomgren (fp)
VD: Leif Selin

Resultaträkning, Mkr	2004	2005
Intäkter	13,0	13,4
Kostnader	-13,1	-13,1
Rörelseresultat	-0,1	0,3
Finansnetto	0,1	0,1
Resultat efter finansnetto	0	0,4
Bokslutsdispositioner & skatt	0	-0,4
Årets resultat	0	0
Balansräkning, Mkr	2004	2005
Tillgångar	7,7	6,7
Skulder	4,9	3,6
Obeskattade reserver	0,1	0,4
Eget kapital	2,7	2,7
S:a skulder & eget kapital	7,7	6,7

Verksamheten

Bolaget har till uppgift att driva äventyrsbad med kompletterande serviceutbud såsom motions- och friskvårdsaktiviteter, solarieavdelning och caféverksamhet. Vattenpalatset är beläget i Vänerparken, Vänersborg med omedelbar närhet till Högskolan, Marinan och Motionspalatset.

Totalt har anläggningen haft ca 101 000 besökare till badet jämfört med ca 111 000

badande året innan. Minskningen beror till stor del på mindre antal bad under skolornas lovperioder, då vädret varit bra för utomhusaktiviteter. Solarieintäkterna har minskat under året med ca 250 Tkr, mycket beroende på ökad konkurrens.

Som ett led i satsningen att vara en komplett badanläggning för barnfamiljer har under året 2 Mkr investerats i nya badaktiviteter för barn i åldern 1-6 år i befintlig badhusbyggnad. Anläggningen invigdes under hösten 2005 och har mottagits positivt av besökarna.

Framtid

Målet är att under 2006 bibehålla det ekonomiska resultatet, trots ökade kostnader för avskrivningar och investeringar gjorda under 2005. Ytterligare ett mål är att återta förlorade marknadsandelar av solarieverksamheten genom utökade marknadsföringsinsatser. Inga större investeringar planeras för 2006.

Årets resultat

Årets resultat före bokslutsdispositioner och skatt är 0,4 Mkr. I rörelsens intäkter ingår förlusttäckningsbidrag med 6,6 Mkr från Vänersborgs kommun, som är ensam ägare till bolaget.

FASTIGHETS AB VÄNERSBORG

Ordförande: S Anders Larsson (s)
Vice ordförande: Johan Ekström (fp)
VD: Leif Selin

Resultaträkning, Mkr	2004	2005
Intäkter	3,4	3,7
Kostnader	-1,2	-1,5
Rörelseresultat	2,2	2,2
Finansnetto	-1,8	-0,6
Resultat efter finansnetto	0,4	1,6
Bokslutsdispositioner o skatt	0	0
Årets resultat	+0,4	+1,6
Balansräkning, Mkr	2004	2005
Tillgångar	28,2	34,2
Skulder	23,2	26,6
Eget kapital	5,0	7,6
S:a skulder & eget kapital	28,2	34,2

År 1963 förvärvade dåvarande Vänersborgs stad samtliga aktier i Vallmon 4 i Vänersborgs AB. Bolaget, som 1987 ändrade namn till Fastighets AB Vänersborg, har som uppgift att uppföra byggnader och förvalta fast och lös egendom och utöva därmed förenlig verksamhet.

I december 2004 fastställde ägaren Vänersborgs kommun nya ägardirektiv och finanspolicy samt utökade styrelsen med två ledamöter till totalt fem ledamöter. De nya ägardirektiven innebär att bolaget skall inta en mer offensiv roll i samarbetet med kommunens övriga näringspolitiska aktörer. Tidigare direktiv har varit inriktade på enbart förvaltning av fastigheten Kordan 3.

Verksamheten och framtiden

En större industrifastighet, Ingenjören 7 och 8, har förvärvats. Lokalerna är fullt ut- hyrda med långsiktiga hyresavtal.

Inga större investeringar är planerade under 2006 utan arbetet är koncentrerat på effektiv förvaltning av nuvarande fastighetsbestånd. Det finns dock beredskap för fastighetsförvärv eller försäljning om det

på näringspolitiska grunder är till gagn för kommunen.

Årets resultat

Bolaget har tillförts 1,0 Mkr i en nyemission under år 2005. Fastighets AB Vänersborg visar ett positivt resultat före bokslutsdispositioner och skatt om +1,6 Mkr. Det förbättrade resultatet jämfört med föregående år beror på utökat fastighetsbestånd samt lägre finansiella kostnader.

HUNNEBERGS KUNGAJAKT- OCH VILTMUSEUM AB

Ordförande: Reidar Josefsson (s)
Vice ordförande: John-Åke Ericsson (kd)
VD: Pär Cederqvist

se av Ekopark Halle-Hunneberg som ägs och förvaltas av Sveaskog.

Resultaträkning, Mkr	2004	2005
Intäkter	3,0	2,5
Kostnader	-2,8	-2,4
Rörelseresultat	0,2	0,1
Finansnetto	-0,2	-0,1
Resultat efter finansnetto	0	0
Bokslutsdispositioner och skatt	0	0
Årets resultat	0	0

Balansräkning, Mkr	2004	2005
Tillgångar	5,6	5,4
Skulder	4,9	4,7
Obeskattade reserver	0,1	0,1
Eget kapital	0,6	0,6
S:a skulder & eget kapital	5,6	5,4

Verksamheten

Stiftelsen Bergagården bildades år 1982 av Vänersborgs, Trollhättans och Grästorps kommuner samt Domänverket, numera Sveaskog. Inför stiftelsens byggande av kungajakt- och viltmuseet på Hunneberg bildades aktiebolaget 1999. Sedan 2003 är Vänersborgs kommun ägare av samtliga aktier i bolaget.

Bolaget har som primär uppgift att driva Kungajaktmuseet Ålgens Berg på Hunneberg i Vargön. Museet är en utgångspunkt för presentation av Halle- och Hunnebergs sevärdheter.

Verksamheten syftar till att höja den turistiska attraktionskraften och att bidra till att öka omsättningen i besöksnäringen. Museet skall vidare berika besökarens upplevel-

Verksamhet under året

Museet har under år 2005 besökts av drygt 20 000 personer – detta är en ökning jämfört med tidigare år. Enligt en gästanalys genomförd under sommaren 2005 var mer än hälften av besökarna från andra länder än Sverige med en klar dominans av tyskar. Gästanalysen, som utförts av Turismens utredningsinstitut, konstaterar att "Kungajaktmuseet har en stark attraktionskraft på närmarknaden och utlandsmarknaden, främst den tyska marknaden." Genomgående ger gästanalysen en mycket positiv bild av museet och dess personal. En jämförelse mellan museer i Västsverige, som också gjorts av Turismens utredningsinstitut, förstärker denna uppfattning - museet får genomgående högre betyg än övriga museer i Västsverige.

Under 2005 genomfördes för tredje året i följd "Handla Vilt NATURLIGTvis" med lika positivt mottagande som tidigare. Andra arrangemang under året har varit aktiviteter för skolbarn under sportlovet, frimärksutställningen "Älg på frimärke", invigning av silikonskulpturen Gustaf V, naturfotograf Bertil Petterssons jubileumsutställning samt medverkan i turistbolagets älgsafaris. Museet har även varit medarrangör av de sommarvandringar, som ägde rum på berget.

Framtida utveckling

Vänersborgs kommun har beslutat att öka uppdragsersättningen för 2006. Om inget oförutsätt inträffar bör bolaget kunna räkna med att motsvarande ersättning kommer att lämnas även de närmaste åren vil-

ket ger möjligheter för museet att utvecklas och för att förverkliga ambitionen att bli en samlade kraft för utveckling av Halle- och Hunneberg. I det sammanhanget kan nämnas att diskussioner förts med Stiftelsen Bergagården och berörda kommuner samt att museet tagit initiativ till att skapa ett samverkansorgan för de intressenter som finns på bergen.

Resultat och ställning

Årets resultat är svagt positivt, +26 Tkr liksom föregående år. I intäkterna ingår förlusttäckningsbidrag med 1,4 Mkr från Vänersborgs kommun. Även år 2004 fick bolaget 1,4 Mkr i förlusttäckningsbidrag från ägaren.

FYRSTADS FLYGPLATS AB

Ordförande: Gert-Inge Andersson (s)
Vice ordförande: Lars-Göran Ljunggren (s)
VD: Anders Magnusson

Resultaträkning, Mkr	2004	2005
Intäkter	18,3	17,3
Kostnader	-19,0	-17,4
Rörelseresultat	-0,7	-0,1
Finansnetto	0	0
Resultat efter finansnetto	-0,7	-0,1
Bokslutsdispositioner o skatt	0,7	0,1
Årets resultat	0	0
Balansräkning, Mkr	2004	2005
Tillgångar	17,3	18,1
Skulder	6,1	7,0
Obeskattade reserver	1,1	1,0
Eget kapital	10,1	10,1
S:a skulder & eget kapital	17,3	18,1

Fyrstads Flygplats AB har till uppgift att driva flygplats i Fyrstadsregionen och att verka för flygets utveckling. Bolaget ägs av kommunerna Trollhättan med aktieandel 49 %, Vänersborg med 34 %, Uddevalla med 16 % och Lysekil med 1 %.

Verksamheten

Huvudintäkterna; landnings-, stations-, provisions- och passagerarintäkter blev på grund av Skyways neddragningar sammantaget drygt 1 Mkr under budget. Det statliga utjämningsbidraget blev också lägre än

budgeterat, ca 0,2 Mkr. Securityintäkterna, som utbetalas enligt ny lagstiftning och fördelningsmodell från 2005, blev drygt 1 Mkr över budget.

Fyrstads Flygplats fick i december 2005 slutligt beslut om det under år 2001 principgodkända projektet för uppgradering av banljus för att uppfylla BCL-F:s krav. Bidraget uppgår till 0,5 Mkr.

Intäkterna totalt blev i paritet med budget för helt år. De minskade intäkterna möts med ett åtgärds paket, främst personalminskningar. Driftkostnaderna inklusive avskrivningar blev i nivå med budgeten.

När det gäller passagerarutvecklingen noteras en negativ utveckling. Antalet passagerare på de två Stockholmslinjerna minskade med ca 14 % eller drygt 9 000 passagerare. Nedgången har i hög grad varit utbudsstyrd. Från hösten trafikeras dock Stockholmslinjen åter med enbart Saab 340. GM startade strax före årsskiftet trafik till Frankfurt.

Årets resultat

Av preliminärt bokslut för 2005 framgår att verksamheten redovisar ett resultat nära noll. I intäkterna ingår ett preliminärt driftbidrag om 0,9 Mkr från kommunen, som också har lämnat 0,2 Mkr i investeringsbidrag.

TRESTADSREGIONENS AVFALLS AB

Ordförande: Ingemar Samuelsson (s)
Vice ordförande: Bo Carlsson (c)
VD: Christer Johansson

Resultaträkning, Mkr	2004	2005
Intäkter	65,1	66,7
Kostnader	-63,4	-63,1
Rörelseresultat	1,7	3,6
Finansnetto	-1,2	-0,7
Resultat efter finansnetto	0,5	2,9
Bokslutsdispositioner och skatt	-0,4	-2,8
Årets resultat	+0,1	+0,1

Balansräkning, Mkr	2004	2005
Tillgångar	85,0	112,1
Skulder	78,0	102,4
Obeskattade reserver	3,8	6,5
Eget kapital	3,2	3,2
S:a skulder & eget kapital	85,0	112,1

Trestadsregionens Avfalls AB (TRAAB) är ett av de större avfallsbolagen i Sverige och ägs av kommunerna Vänersborg med aktieandel 30,1 %, Uddevalla och Trollhättan med 28,2 % vardera samt Färgelanda, Lilla Edet och Mellerud med vardera 4,5 %.

Verksamheten

Verksamheten vid TRAAB:s avfallsanläggning är inriktad på en miljövänlig behandling av avfall med största möjliga kretsloppsan-

passning, återvinning och sortering. Företaget har nått stora framgångar med sitt system att utvinna nyttigheter som fordonsgas, värme, el och biogödsel ur hushållsavfallet. TRAAB:s sorterings- och behandlingssystem innebär att koldioxidutsläppen har minskat med ca 2 000 ton per år. Biogasanläggningen har utvecklats med kvarn för inkommande avfall, reningsverk för rejektvatten och pågående certifieringsarbete av biogödsel.

Mängden avfall till deponi har halverats i enlighet med miljömyndigheternas krav och en utsortering av användbart material sker i ökad omfattning. Nytt tillstånd för hela verksamheten har tagits i anspråk under året. Det kommer också att påverka framtida behandling i anläggningen för oljebehandling.

Framtiden

Byggnad av en reningsanläggning för lakvatten har påbörjats och beräknas vara klar för drift hösten 2006. Planering för ny verksamhet gällande behandling av förorenade jordar pågår. TRAAB fortsätter att flytta fram positionerna i miljöbranschen och är i vissa delar ledare av utvecklingen.

Årets resultat

TRAAB redovisade ett resultat på 2,9 Mkr före bokslutsdispositioner och skatt, väsentligt bättre än föregående års 0,5 Mkr.

NORRA ÄLVSBORGS RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUND

Ordförande: Bo Carlsson (c)
Vice ordförande: Margreth Johnsson (s)
Förbundschef: Ulf Mörkås

Resultaträkning, Mkr	2004	2005
Intäkter	62,6	62,9
Kostnader	-60,9	-64,4
Rörelseresultat	1,7	-1,5
Finansnetto	-0,3	-0,2
Resultat efter finansnetto	1,4	-1,7
Skatt	0	0
Årets resultat	+1,4	-1,7

Balansräkning, Mkr	2004	2005
Tillgångar	45,5	49,8
Skulder	44,8	50,8
Eget kapital	0,7	-1,0
S:a skulder & eget kapital	45,5	49,8

Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, (NÄRF), är ett kommunalförbund som av medlemskommunerna Färgelanda, Mellerud, Trollhättan och Vänersborg fått i uppdrag att bedriva räddningstjänst inom kommunernas geografiska ansvarsområde.

Förbundet har nio brandstationer placerade i Brålanda, Färgelanda, Högsäter, Mellerud,

Sjuntorp, Trollhättan, Vargön, Vänersborg och Åsensbruk.

Räddningstjänsten skall ha beredskap för och kunna genomföra åtgärder vid olyckshändelser samt överhängande fara för olyckshändelser för att förhindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö. Det förutsätts att det vid en insats krävs ett snabbt ingripande, att det hotade intresset är av vikt, att kostnaderna för insatsen är skäliga och att det finns omständigheter i övrigt som kräver ett ingripande av samhället.

Verksamheten och ekonomin

Under verksamhetsåret har förbundet arbetat med att få igång den nya organisationen som trädde i kraft vid årets början. Ekonomiskt har året gett ett negativt resultat främst beroende på kvarstående omställningskostnader vid genomförande av beslutade personalneddragningar. Genom åtstramningar på investeringar, materialinköp, utbildning m.m., med bland annat sänkta servicenivåer som följd, har det prognostiserade underskottet minskat.

Ett problem har varit uteblivet täckningsbidrag, genom att avtalet med Falck Security om Saab Automobiles industriräddnings-

tjänst upphörde. Det förebyggande kvalitetsarbetet avseende automatiska brandlarm har kraftigt minskat antalet så kallade falska larm. Detta är i sig positivt, men har också inneburit minskade intäkter för förbundet.

Framtiden

Ingående diskussioner har förts med medlemskommunerna om det alltmer föråldrade fordonsbeståndet. Resultatet innebär att förbundet får investera i en s.k. släckbil i fyra år utöver budgetramen.

Förbundet har för första gången arbetat organiserat med en verksamhetsplan och med en plan för internkontroll. Detta skall ge direktionen bättre möjligheter att styra verksamheten och få en god inblick i organisationen. Trots vissa kvarstående ekonomiska frågetecken har den nya organisationen visat sig vara väl lämpad att föra förbundet in i framtiden.

Årets resultat

Resultatet för år 2005 uppgår till -1,7 Mkr. I verksamhetens intäkter ingår ersättning från medlemskommunerna med 51,8 Mkr. Ersättningen från Vänersborgs kommun var 18,3 Mkr år 2005.

KOMMUNALFÖRBUNDET FYRSTADSKANSLIET

Ordförande: Lars-Göran Ljunggren (s)
Vice ordförande: Roland Karlsson (fp)
Kanslichef: Hans Lindskog

Resultaträkning, Mkr	2004	2005
Intäkter	6,6	2,6
Kostnader	-6,6	-3,2
Rörelseresultat	0	-0,6
Finansnetto	0	0
Resultat efter finansnetto	0	0
Skatt	0	0
Årets resultat	0	-0,6
Balansräkning, Mkr	2004	2005
Tillgångar	3,8	1,9
Skulder	1,7	0,4
Eget kapital	2,1	1,5
S:a skulder & eget kapital	3,8	1,9

Avveckling

Verksamhetsåret 2005 har varit ett avvecklingsår för Kommunalförbundet Fyrstadskansliet. Regionkommittén för Fyrstadsbeslutade i september 2005 att fyrstads-samarbetet i sina nuvarande arbetsformer skall avvecklas. Sedan fullmäktige i med-

lemskommunerna under hösten fattat motsvarande beslut om avveckling, fastställde Regionkommittén att avveckla Kommunalförbundet Fyrstadskansliet från den 31 december 2005. Likvidationsprocessen har inletts.

Fyrbodals Kommunalförbund istället

Väsentliga delar av de verksamheter som kansliet varit engagerad i har successivt övertagits av Fyrbodals Kommunalförbund. Projekt, som ägts och drivits av Fyrstadskansliet, har enligt plan avslutats under året respektive övertagits av annan projektägare. Fast anställd personal har från och med 1 juli 2005 övergått till anställning hos Fyrbodals Kommunalförbund.

Ekonomi

Ägarkommunerna har under året betalat in 50 % av ordinarie verksamhetsanslag för helår. Årets förlust täcks ur eget kapital.

Vänersborgs kommun har lämnat ett verksamhetsanslag till Fyrstadskansliet på 283 Tkr samt medfinansierat projekt med 15 Tkr.

Redovisningsprinciper, ord & begrepp

Anläggningstillgångar: Fast och lös egendom avsedda att stadigvarande innehas. Anläggningstillgångarna upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för planerliga avskrivningar och investeringsbidrag. Tomtmark för exploatering redovisas som anläggningstillgång.

Anslutningsavgifter: har minskat värdet av motsvarande tillgångar i balansräkningen.

Avskrivningar: Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar. Avskrivning av färdiginvesterade anläggningstillgångar påbörjas terialvis.

Avsättningar: Avsättningar är ekonomiska förpliktelser, vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd. Pensioner intjänade fr.o.m. 1998, inklusive löneskatt 24,26 %, redovisas som en avsättning i balansräkningen.

Balanskrav: Vid beslutet om kommunal redovisningslag beslutades att införa balanskravet i kommunallagen (lag om ändring i kommunallagen 1997:615). Balanskravet innebär att resultatet skall vara positivt. Om kostnaderna för visst räkenskapsår överstiger intäkterna skall det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de tre närmast följande åren.

Vid fastställande av om kommunens resultat klarar balanskravet skall realisationsvinster frånräknas. Balanskravsutredning redovisas som not till resultaträkningen och årets resultat.

Balansräkningen: Balansräkningen visar totala tillgångar, skulder, avsättningar och eget kapital på bokslutsdagen.

Eget kapital: Eget kapital definieras som totala tillgångar minus totala avsättningar och skulder.

Extraordinära intäkter och kostnader: En post klassificeras som extraordinär om den saknar samband med kommunens ordinarie verksamhet, inte inträffar ofta eller regelbundet och uppgår till väsentligt belopp.

Finansieringsanalysen: Finansieringsanalysen skall redovisa betalningsflödena uppdelat på sektorerna löpande verksamhet, investeringar och finansiering. Finansieringsanalysen skall mynna ut i förändring av likvida medel.

Generellt statsbidrag: Omfattar dels det utjämningsystem för kommuner som infördes från och med år 2005, dels utjämnning avseende LSS samt övriga generella statsbidrag såsom t.ex. sysselsättningsstöd.

Utjämnningen beräknas dels för skillnader i skattekraft (inkomstutjämnning), dels för skillnader i strukturella förhållanden (kostnadsutjämnning). Kommuner, vars skattekraft är lägre än den av staten garanterade nivån (115 % 2005), får ett inkomstutjämningsbidrag av staten. Vidare får de kommuner som har sämre strukturella förutsättningar än riksgenomsnittet ett kostnadsutjämningsbidrag från staten. Kommuner, vars skattekraft är högre än den av staten garanterade nivån, betalar en inkomstutjämnings-

avgift till staten. Vidare betalar de kommuner som har bättre strukturella förhållanden är riksgenomsnittet en kostnadsutjämningsavgift till staten. En kommun kan samtidigt få ett bidrag och betala en avgift.

Internränta: Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggningstillgångar), som utnyttjas inom en verksamhet. Internräntan beräknas på tillgångarnas bokförda värde. Internräntan var 5,0 % under år 2005.

Kapitalkostnader: Benämning för internränta och avskrivning.

Kortfristiga skulder: Skulder hänförliga till den löpande verksamheten och som förfaller till betalning inom ett år.

Leasing: Klassificeringen av ett leasingavtal grundar sig på transaktionens ekonomiska innebörd. Ett *finansiellt* leasingavtal kan sägas motsvara ett köp av objektet i fråga medan ett *operationellt* leasingavtal motsvarar hyra av objektet.

Upplysning lämnas i not till verksamhetens kostnader om under året betalda leasingavgifter samt framtida årliga förfallobelopp.

Långfristiga skulder: Skulder som förfaller senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Omsättningstillgångar: Tillgångar avsedda att omsättas, förbrukas för framtagandet av en vara/tjänst eller på annat sätt användas för kommunens verksamhet, t ex kontanter, fordringar hos kunder, förråd.

Pensionskostnader: Pensionskostnaderna redovisas som en verksamhetens kostnad. Ränteuppräknningen ingår i de finansiella kostnaderna. Pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse.

Resultaträkningen: Resultaträkningen innehåller kostnader och intäkter och visar årets ekonomiska resultat och hur det uppkommit. Den visar även förändringen av det egna kapitalet.

Skatteintäkter: Kommunens utdebitering uppgick 2005 till 22:64 kronor per skattekrona. Till sammans med landstingsskatt var den totala genomsnittliga utdebiteringen 33:09 kronor per skattekrona.

Skuld till anställda: De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och ej utbetald övertidsersättning samt timlönersättning redovisas som kortfristig skuld. Årets skuldförändring ingår i verksamhetens nettokostnad.

Sociala avgifter: Sociala avgifter har bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen. Interdebiterade procentpåslag 2005:
- anställda med kommunal pension, 41,94 %
- övriga anställda och förtroendevalda, 32,46 %

Soliditet: Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, dvs. graden av självfinansierade tillgångar.

Revisionsberättelse

Vänerns kommun

REVISORERNA

2006-03-23

Kommunfullmäktige i
Vänerns kommun

Revisionsberättelse 2005

Vi har granskat kommunens styrelser och nämnders verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer i AB Vänernsbostäder, Fastighets AB Vänernsberg, Vattenpalatset Vänernparken AB samt Hunnebergs Kungajakt- och Viltmuseum AB även verksamheten i dessa företag under år 2005, samt kommunens sammanställda redovisning avseende kommunkoncernen.

Granskningen har vad avser kommunen utförts enligt kommunallagen, god redovisningssed i kommunal verksamhet och revisorernas reglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

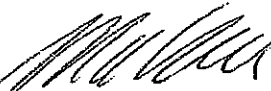
Vi tillstyrker att styrelsen och de övriga nämnderna och de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Den är upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

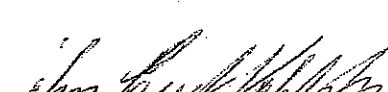
Vänernsberg 2006-03-23

Torsten Gunnarsson
Ordförande

Åke Claesson
Vice ordförande

Ernst Peterson

Eva Jonsson

John-Evert Wahlström

Thomas Boström

Marie Dahlin

Till revisionsberättelsen hör bilagan:
Redogörelse för 2005 års revision